

Sport i Dalarna

- NU & DÅ -

SOMMAR 2019

Maja Dahlqvists genombrott med ett VM-guld i sprint, tillsammans med Stina Nilsson, gav en välförtjänt plats i rampljuset.

MAJAS SKÖNA LYFT Från doldis till hyllad hjälte

SE SIDAN 4

Håkan från Ludvika – stor fotbollshjälte

SE SIDAN 8

Kirsten Belin – en stor stavhoppare

SE SIDAN 3

Saxviken blev Moras Racerbåtscentrum

SE SIDAN 38

Gustav Vasa med svenska folket

SE SIDAN 10

Sex nya Eldsjälar

SE SIDAN 12-13

Hinders gjorde Sollerön välkänt

SE SIDAN 14

Rättviks bredd imponerar

SE SIDAN 5

Idrottsföräldrar – en stor resurs

SE SIDAN 21

Padeltennis en växande sport

SE SIDAN 29

Moa en stor Ol-talang

SE SIDAN 32

Vi byter era fönster med garanti

0241-20031 · www.fonstereliten.se

MISSA INTE VÅR BRÄDgåRDSdag DEN 31/5

VÄLKOMMEN TILL BYGMA BORLÄNGE

Fredagen den 31 maj har vi Brädgårdsdag med massor av fina erbjudanden och leverantörer som svarar på dina frågor på plats hos oss.

Välkommen till en bygghandel för dig som kräver lite mer

Bygma Borlänge, Hantverkargatan 13
0243-123 80

BYGMA

FÖR DIG SOM KRÄVER LITE MER

Motion är livsviktigt

De flesta känner igen oss som friidrottarna Jenny och Sanna Kallur. Ja, det är ju förmodligen därför vi fått frågan att dela med oss av våra tankar i Sport i Dalarna. Men vi tänkte passa på att dela med oss av våra tankar som nybörjarmotionärer. För det är faktiskt sådana vi upptäckte hur viktigt det är att träna.

Jenny och Sanna Kallur, 2004, mitt i karriären.

Det kanske låter konstigt? Men det var inte förrän vi la spikskorna på hyllan och fick lite längre uppehåll i träningen som vi upplevde baksidan med att inte träna. För även om vi tycker att träning är bland det roligaste som finns så är det lätt hänt som motionär att prioritera bort det när livet liksom bara rasslar på med jobb, förskolehämtningar och annat man vill få plats med.

En veckas förkyllning kan lätt raka bli tre veckors träningsuppehåll. Och utan träning upptäckte vi båda att vi blev smådeppiga, oroliga och sega. Det här är vi inte ensamma om att känna. Vi människor behöver röra på oss för att må bra. Men vi gör det i alldeles för liten utsträckning.

DÅLIG KONDITION

Enligt en stor studie från GIH som redovisades i höstas har svenskarnas kondition försämrats rejält de senaste 20 åren. Nästan hälften, eller 46 procent, av den arbetsföra befolkningen har hälsofarligt dålig kondition (att jämföra med 27

procent 1995). Men vad är en hälsofarligt låg kondition då?

För att ge ett exempel behöver man ha en syreupptagningsförmåga på 30 milliliter (per minut och kilo kroppsvikt) för att orka gå i rask takt i tio minuter utan att stanna och vila.

I studien är gränsen för hälsofarligt låg kondition satt till 32 milliliter. Svenska folket är inte det pigaste promenadgänget alltså. Enligt den ansvariga forskaren Elin Ekblom Bak beror nedgången förmodligen på minskad fysisk aktivitet eftersom bara en tredjedel berodde på en samtidig viktuppgång.

Så när vi båda hade lagt av med friidrotten kom vi överens om att hjälpas åt med att hitta ett hållbart motionerande. Vi har gett oss ut på en upptäcktsfärd där vi provar oss fram bland alla de motionsformer vi missat som enkelspåriga häcklöpare. Eftersom vi tänkte att det måste finnas fler som oss, som inte hittar rätt i motionsjungeln valde vi att göra en podd av det. Sedan i augusti i fjol släpper

vi ett avsnitt i veckan där vi varje gång testar en ny motionsform och intervjuar en expert inom motion och hälsa.

ROLIG TRÄNING

Har vi lärt oss något då? Ja, det är kul att vara nybörjare. Men det kan också vara lite läskigt och ovant. I vuxen ålder är det lätt att bara köra på i den rutin man kommit in i. Men om man vågar vara nybörjare har man (oftast) en utvecklingskurva som pekar uppåt att se fram emot. Vi har också lärt oss att det är viktigt att hitta något man tycker är roligt om det ska bli av. Alternativet är inte så lockande. Pannben! För resten av livet.

Nu har vi 35 testade motionsformer under västen. Vi har bland annat provat kyrkbåtsrodd, hip hop för vuxna, stavgångsintervaller, brottning, topptur på skidor och Friskis & Sveltis medeljympa. Det mesta har ju faktiskt något. Man lär bara lista ut vad som passar en själv och ens eget liv. Kanske kan man baka ihop träningen med något annat

man vill göra- vara ute i naturen eller träffa kompisar?

Vi har också blivit starkta i vår övertygelse att träning inte behöver vara ett pass på ett gym eller en bestämd tid med innebandypolarna. Det behöver inte innehålla en pulsklocka, speciella kläder eller en proteinbar. Även ett litet hemmapass eller en promenad på lunchen med jobbkompisarna räknas. Det enda som är viktigt är att man gör någonting och hur det känns i kroppen.

Vi har upptäckt att vi blir både nöjdare, gladare och piggare när vi rör på oss. Vi tycker om oss själva mer, blir talmodigare mammor, mer kreativa och produktiva på jobbet. Och det sägs ju att man får frisksats fördelar längre fram. Eller vad sägs om ett längre och friskare liv? Det är därför vi motionerar. Och vi hoppas att fler ska upptäcka det med oss!

Jenny och Sanna Kallur

Instagram
@motionsklubben
Podden
Motionsklubben med systarna Kallur

Stavtjejen Kirsten Belin hade svenska rekordet i hela nio år

BORLÄNGE
En sensommarkväll 2002 på Slottsskogsvallen blev höjdpunkten för Kirsten Belin, borlänge-tjejen som dominerade svensk stavhoppning i början av 2000-talet. Då fungerade allt för henne när hon gled över 4.51, som var både svenskt och nordiskt rekord. Det skulle dröja nio år innan Kirsten blev av med det rekordet

Kirsten började med stavhopp när hon var 17 år. Innan dess var det gymnastik i Domnarvets GK som hon satte på. Den träningen skulle visa sig vara en bra grund när hon flyttade till Kvarnsvedens Golf för att börja med stavhopp. Redan under det första året med stavhopp blev hon trea vid SM och uttagen till Finnkampen.

Svenska rekordet var bara 3.90 när jag började med stavhopp, minns Kirsten.

JAG VILL LÄSA OM

I vår serie Stafettreportaget vill Kirsten Belin läsa om simmare Lars Frölander i nästa nummer.

Han har en fantastisk karriär bakom sig och den började i Borlänge, påpekar Kirsten.

Stafett-reportaget

På hösten 1999 började hon vid friidrottsgymnasiet i Falun där Ulrik Mattsson blev hennes tränare. Den träningen kompletterades med att hon under tre år gjorde täta besök till Tyskland för att ingå i Jochen Wetters träningsgrupp i Landau.

Mellan 1999-2002 hade Kirsten en jämbördig konkurrent i Hanna-Mia Persson. De turades om att pusa det svenska rekordet ända tills hon fick fullträffen på Slottsskogsvallen sensommar 2002.

BÄST I SVERIGE

Kirsten var Sveriges bästa stavhoppare de följande fyra åren, men marschen mot världstoppen stoppades på grund av skador, främst ryggsproblem och på hösten 2006 fick hon nog även om hon under året pussat det svenska inomhusrekordet till 4.40.

När hon beslutade sig för att lägga av med stavhopp hade hon under karriären sl-

git det svenska rekordet 25 gånger och vunnit SM fyra gånger.

Allt började med en stressfraktur och sedan började ryggen krångla. Och det blev jag inte av med.

Under hela tiden hon var stavhoppare kombinerade hon det med studier. Efter gymnasiet fortsatte studierna vid högskolan.

TVÄBARNNS MAMMA

Mycket har hänt sedan Kirsten slutade med stavhopp. Idag är hon tvåbarnsmamma till en 6-årig kille och en 4-årig liten tjej. Sedan tre år tillbaka arbetar hon som IT-projektledare vid CGI, ett företag med cirka 5 000 anställda runt om i världen.

Bara i Borlänge är vi 130 medarbetare, påpekar hon.

Men det var inte IT som hennes studier vid högskolan gick ut på.

Jag var borta från Borlänge i flera år och bosatt utomlands, men när jag flyttade hem till Borlänge jobbade jag vid Länsstyrelsen innan det blev CGI.

Nu är allt samlat i Borlänge för Kirsten. Familjen är bosatt i Skräddarbacken och arbetsplatsen vid CGI är belägen vid Borganäsvägen.

Text: SVEN-ERIK KARLSSON

Kirsten Belin tänker tillbaka på stavkarriären som slutade för tretton år sedan. Foto: SVEN-ERIK KARLSSON

En klinik med specialisering inom idrottsmedicin

www.gphidrottscentrum.se

gp Idrottscentrum

Välkommen till det sjätte numret av Sport i Dalarna. Nästa nummer utkommer i november 2019.

Ansvarig utgivare Redaktionschef
Lillis Akerblom
076-139 77 77

Samarbetspartner, Leksand:
Bertil Daniels
070-692 87 32

Samarbetspartner, Mora:
Rolf Hammar
070-204 67 01

Annonser, Borlänge:
Håkan Rystedt
070-527 45 44

Journalist
Stellan Kvärrer, Mora
070-574 04 40

Redaktion
Jeanette Åkerblom
076-797 38 02

Journalist
Sven-Erik Karlsson, Borlänge
070-620 44 49

Journalist
Mats Rönblad, Leksand
072-20 611 20

Journalist
Peo Karlström, Falun
070-676 33 85

Journalist
Eric »Jokke« Lundin
070-569 77 30

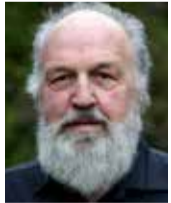
Journalist
Per-Åke Granlund
073-925 32 44

Journalist
Staffan Björklund
070-298 69 10

Journalist
Nisse Schmidt
070-367 0777

Annonser
Lars »Nubben« Andersson
070-554 43 87

Annonser
Curt Peleback
073-94 93 983

Annonser, Falun
Ulf Wahlfridsson
070-727 13 30

Annonser, Mora
Bosse Wallin
070-522 41 32

Annonser, Leksand
Lars »Nubben« Andersson
070-591 50 81

Illustratör
Hans Jax
072-575 78 55

Samarbetspartner, Vansbro:
Lisbeth Lagerberg
076-104 45 45

Tävling

Hur många Leksands IF-märken hittar du i tidningen?

Bläddra igenom tidningen och räkna alla Leksands IF-märken (inklusive märket på sidan 2). LIF-märken som eventuellt finns i foton och illustrationer i tidningen räknas inte.

Lämnar ditt svar och kontaktpuppgifter, senast den 9 juni, på www.sportidalarna.se/tavling.

Vinternumrets tävling är avgjord

Det blev Pingstkyrkans Second Hand PMU Leksand som tog hem tävlingen om snyggaste bildekoren. Fyra trisslotter skickas till Christina Olsson i Horndal som röstat på det vinnande bidraget.

Stafettreportaget

För två och ett halvt år sedan startade Sport i Dalarna Stafettreportaget. Den vi gjorde ett reportage med skulle föreslå någon som hen kunde läsa om i nästkommande nummer av tidningen.

Först ut var Marie Risby i november-numret 2016 som föreslog Skidåkarna Sven-Erik Danielsson och Lis Frost från Dala-Järna som presenterades i maj-numret 2017.

De föreslog förre Bragemålvakten Bengt Nilsson i november-numret 2017 som i sin tur ville läsa om sim-

Nov 2016: Marie Risby.

Maj 2017: Lis Frost och Sven-Erik Danielsson.

ren Per »Senan« Johansson. »Senan« presenterades i maj-numret 2018 och han ville läsa om Simon Hunt, som »Senan« bostad grannar med på Stallvägen i Borlänge.

Simon Hunt presenterades i november-numret 2018 och han ville läsa om stavhopparen Kirsten Belin och henne kan ni läsa om i den här tidningen.

I höstens nummer av Sport i Dalarna vill Kirsten läsa om hur simmare Lars Frölander har det i dag och det skall vi för söka uppfylla.

Nov 2018: Simon Hunt.

Nov 2017: Bengt Nilsson.

Maj 2018: Per »Senan« Johansson.

Nov 2018: Simon Hunt.

VÄSTANHEDE FORSBERGS

Åk med oss till Leksands hemmamatcher
vastanhede.se

Sport i Dalarna
Layout och annonsinlämning
Åsa Svensson asa@svenssonform.se
070-354 76 76
www.sportidalarna.se

svenssonform

asa@svenssonform.se · 070-354 76 76 · www.svenssonform.se

Maja Dahlqvist är uppvuxen i Borlänge. I dag bor vår färska sprintstjärna i längdskidåkning i Falun. Lugnet är hennes vardagsmiljö.

Majas sköna lyft Från doldis till hyllad hjälte

FALUN
Maja Dahlqvists genombrott vid skid-VM i österrikiska Seefeld tog alla med storm. VM-guld i sprint, tillsammans med Stina Nilsson, gav en välförtjänt plats i rampljuset.

I dag är Falutjejen Maja du med hela skidsverige.

Framgång föder framgång. Men också exponering i media. Både på gott och ont.

– Svåraste frågan i vintras var då alla ville ha svar på hur jag såg på mitt genombrott i eliten, berättar Maja och ler gott i vårsolen.

Och hur löd ditt svar?

»Att jag utvecklats allt. Stycka, åkning och att jag trott på det jag gjort. Fått ihop helheten, helt enkelt.»

En arian fråga Maja! Vilka är dina bästa sidor?

– Jag är målmedveten, envis och vill framåt för att vinna.

– Min bästa sida och talang tror jag är att jag är bra på att träna och att jag har bra fokus.

Maja har tillhört Team Bauhaus – gruppen av åkare som aspirerar på en plats i A-truppen. Efter vinterns framfart är nästa säsong A-landslagsplats en rättmätig erövring.

Spikrakt uppåt bar det för Maja Dahlqvist i vintras. Framgångarna i skidspåren gav eko i världen. Landets skid-mekka, Lugnet, är en favoritplats.

Maja Dahlqvist

Född: 940415
Familj: sambo Anton, mamma, pappa och storebror
Bor: Lägenhet i Falun
Yrke: Längdskidåkare
Äter helst: Mormors köttbullar
Dryck till: Vatten
Vet vi ej om Maja: Som barn var jag med om att baka en pannkakstårta i tv
Klubb: Falun-Borlänge SK
Meriter: VM-guld i sprintstafett med Stina Nilsson 2019, JVM-guld i stafett 2014. Världscupen fem säsonger: tre lagsegrar, åtta individuella pallplatser och tre i lag

– Vår sponsor har möjliggjort att vi i B-gruppen kan träna tillsammans med A-truppen. Något som gjorde skillnad säsongen som var, utvecklar Maja.

Vad ni elitåkare gör vintertid vet vi. Men hur ter sig skidlivet sommar och höst?

– Det är då man gör som mest. Räkna vi tränings-timmar så är det dubbelt så många som mot på vintern.

– Man kan säga som så att vi tränar på sommaren och tävlar på vintern.

När drar försäsongsträningen igång?

– Första maj.

Hur kan en normal träningsvecka se ut?

»Vi tränar oftast två gånger per dag. Det handlar om att träna, äta och sova.»

– En dag vilar vi och ibland två.

Vad och hur tränar du?

– På rullskidor och även på löpning. Korta intervaller, långa intervaller och styrke-träning.

– Träningspassen kan vara upp till fem timmar och då varvar vi mellan rullskidor, löpning och rullskidor igen.

Variation är bra och minimerar också skaderisken.

Du verkar att gilla att träna. Hur var det då du var yngre/barn?

– Mamma åkte skidor

så hon drog med mig till Domnarvets Golf. Jag var nio eller tio år och gillade det där med att träna. I alla fall mer än mot att tävla, svarar hon och fortsätter:

– Sommardag tränade jag friidrott i Kvarnsveden och att tävla i friidrott var roligare. Så vintertid tränade jag längdåkning och sommardag tävlade jag i friidrott.

– En favoritgren var 300 meter häck. Jag vann en del ungdomstävlingar, men inga skidmedaljer på den tiden, avslöjar hon och ler igen.

När rullar vintersäsongen igen?

– I slutet av oktober brukar det köra igång.

Då är Maja tillbaka i rampljuset, redo för nya utmaningar.

Text och foto:
PER-ÅKE GRANLUND

Penningligan 2018/19

I totala världscupen blev det en nionde plats för Maja Dahlqvist.

I penningligan en bättre sjunde plats och totalt 514 000 kronor inkört.

Bland svenska åkare var det bara Stina Nilsson, 908 000 kr, och Ebba Andersson, 665 000 kr, som var bättre.

Rättviks bredd imponerar

RÄTTVIK
Rättvik är inte den största kommunen i Dalarna. Men sportsligt har Rättvik alltid låtit tala om sig.
– **Tror inte alla fattar hur många idrottsprofiler som fostrats i Rättvik, säger Kjell Åke Jansson med förlutet i IK Jarl och IFK Rättvik fotboll.**

Vi sitter på Rättviks kulturhus och bläddrar i flera jubileumsskrifter och böcker

om idrotten i Rättvik. Det är imponerande när namn och bragder radas upp. Kjell Åke vet inte var han ska börja. Vem är störst? Vem är bäst? Vilket evenemang minns han mest?

»Anna Swenn-Larsons silver i Åres alpina VM och Britta Backlunds VM-guld i speedski i vinter ligger närmast.«

– Det är otroligt att den lilla Lerdalsbacken fått fram så många storåkare, säger Kjell Åke och nämner också Therese Borsén, Ylva Sörlin, Linda Ydeskog och Kattis Glasér Bjerner.

Kjell Åke själv personifierar lite av idrotten i Rättvik. Han har spelat 387 fotbollsmatcher i IFK Rättvik. Dessutom har det blivit ett junior-DM på skidor (1966) och 12 Vasalopp. Plus alla arrangemang som Kjell Åke jobbat med.

– Jag minns O-ringen 1973. Vi hade över 11 000 deltagare. Vi var på travbanan och jag jobbade med tätplassen bland annat, berättar Kjell Åke.

– Sen glömmar jag inte friidrottslandskampen med Linda Haglund 1981. Den arrangerade vi i Rättvik, liksom skid-SM 1964.

SKRIDSKO STORT

Skridsko har varit stort i Rättvik. Hasse Börjes och Janne Junell måste nämnas, säger Kjell Åke.

»Att Hasse Börjes tog med sig ett OS-silver hem till Rättvik från Sapporo 1972 glömmar ingen.«

Janne Junell var också framgångsrik. Han vann junior-VM.

Med rättviksäkarnas fram-

gångar följde ett enormt intresse för skridsko. Rättvik arrangerade flera stora skridskolandskamper och proffsgalor med stjärnor från både Norge och Nederländerna. Kjell Åke minns särskilt ett jippo:

– Bandystjärnan "Bem-pa", hockeyfavoriten "Lill-Strimma" och Hasse Börjes tävlade på Prästskogsvallen. Det gällde snabbhet på en kortare sträcka. Jag minns faktiskt inte vem som vann. Kanske någon som läser *Sport i Dalarna* minns. De får gärna höra av sig, säger Kjell Åke och skrattar.

DAMFOTBOLL

Bandy och damfotboll måste nämnas, säger Kjell Åke. 1938 spelade Rättvik bandyfinal mot Slottsbron på Stockholms stadion och 1973 spelade damerna SM-final i fotboll mot Öxabäck. Nära 2000 kom till Hedslund. Det var då en läktare rasade minns Kjell Åke.

– På tal om bandy. I år fick vi faktiskt en svensk mästare i bandy, Felix Pherson i Villa är från Rättvik, berättar Kjell Åke.

Det är bredden som imponerar i Rättvik. Konståkning, orientering, skidorientering, MTB, handboll, baseball och

travet förstås. Förutom det som Kjell Åke redan nämnt.

Hur förklarar du att lilla Rättvik är så framgångsrikt?

– Det handlar om alla kommittéer, alla ideella krafter och alla ledare som ställer upp. Jag skulle kunna räkna upp massor med folk. Men det tors jag inte. Risken är stor att jag missar nån, säger Kjell Åke och skrattar.

Text och foto:
MATS RÖNNBLAD

Kjell Åkes topp 5 i Rättvik:

- 1 Hasse Börjes, OS-silver, skridsko, 1972
- 2 Anna Swenn-Larsson, VM-silver, slalom, 2019
- 3 IFK Rättviks SM-final i damfotboll 1973
- 4 Ego Boys travseger i Elitloppet 1973
- 5 Monica Gustafsson, Karin Rabe och Eva Moberg, VM-medaljer, orientering, 1975-1981

Kjell Åke Jansson personifierar lite av idrotten i Rättvik. Han har spelat 387 fotbollsmatcher i IFK Rättvik.

Solen är här!

Med våra skräddarsydda solskydd bestämmer du själv hur mycket solljus du vill släppa in i ditt hem. Vi hjälper dig hitta det perfekta solskyddet för just ditt hem.

Som alltid får du 5 års garanti.

BOKA ETT KOSTNADSFRETT HEMBESÖK AV VÅRA SOLSKYDDSBUSSAR

Eller gör din beställning online

WALLNERS
PERSIENN OCH MARKIS

Välkommen att välja bland våra olika typer av solskydd:

MARKISER
PLISSÉ/DUETTE
RULLGARDINER
LAMELLGARDINER
PERSIENNER

www.wallnerspersienn.se

wallners@wallnerspersienn.se • Hantverkargatan 18, Borlänge • Slaggatan 22, Falun
Borlänge 0243 870 25 • Falun 023 202 60 • Leksand 0247 797 800 • Rättvik 0248 125 00

Armstarke Staffan Larsson stakade in i våra hjärtan

MORA
Staffan Larsson är en av Vasaloppets stora kulturfuror. Det var han som stakade sig in i den svenska skidhistorien och i våra hjärtan. I år är han stor jubilar. Det är 25 år sedan han stakade sig igenom hela loppet eftersom en knäskada hindrade honom att använda benen.

Han blev sensationell femma efter att ha varit i ledning tills knappa två mil återstod. Armstarke Staffan döpte vi honom till.

Nu stakar sig hela elitfältet och (alltför) många motionärer igenom de nio milen. Vem kunde ana den utvecklingen för 25 år sedan. I varje fall inte Staffan Larsson.

son. Det är 20 år sedan som han äntligen blev den store vinnaren av loppet. Då sa han:

– Jag vill inte bli ihågkommen som en tvåa.
I februari nästa år fyller han 50 år. Han ser lika ung ut som för 25 år sedan.

Vad är naturligare än att ta en bild av dagens Staffan om inte på upploppssträckan framför målet och devisen "I faders spår för framtids segrar".

Han borde få sträckan uppkallad efter sig. Det var här han tappade på upploppet mot Åsarnas Peter Göransson som hann ifatt fem meter före mål och dessutom vann en fin bil genom sin rekordtid. 0,2 sekunder före Staffan.

– Jag minns att folk blev arga för att Peter "stulit" min seger. Men han vann på ett ärligt sätt när han jagade ifatt. Men jag blev chockad att han kom så snabbt ifatt. Ännu vid Campingen en kilometer före mål var jag i ledning, men då kunde jag se Peter komma bakom mig. Och jag kunde inte öka farten.

Men året efter kom Staffan igen som vinnare. Hade

peppats hårt av sin tränare Bjarne Andersson: Du kan komma igen, Staffan. Och det kunde han.

HJÄLPER KINESER TILL OS

Ett par år efter den hägrande segern tog han stryk igen i spurten, men då av klubbkompisen i IFK Mora SK, Henrik Eriksson. Det var inte lika surt.

– Ja, det är mycket man har fått vara med om, säger Staffan stillsamt. Jag har växt upp med Vasaloppet och drömmen var att en gång få stå som segrare. Den drömmen slog in, och att få leva på skidsporten efter karriären med att ordna läger för skidmotionärer känns otroligt bra. Och en sak är klar: Du mår bra av att åka skidor.

Vi träffar Staffan vid Moraparken där han har sin bas för verksamheten att lära skidmotionärer allt om träning och där han också har sin vallaservice.

Men han är också med i ett annat spännande projekt. Att få fram en, ja helst fler kinesiska skidstjärnor till deras vinter-OS 2022.

– Det är den norska förra

Största framgången. Staffan Larsson vinner Vasaloppet 1999.

skidstjärnan Anita Moen som håller i verksamheten i Trysil. Jag hjälper till och åker över då och då och tränar med kineserna. De kommer från roddsporten de flesta. De satsar hårt, är på träningsläger i nio månader. De har fem olika team ingång. Tre i Norge, ett i Finland, ett i Österrike

Det skall bli mäktigt intressant att se vad kineserna når för placeringar i OS-spåret 2022.

SKIDSKYTTE FRAMÅT I MORA

Och hur kommer det att gå för Staffans och Johannas tre barn i skidsporten. För Erik 17, Jacob 15 och Emma 11. De är på god väg men det verkar vara skidskytte som är intressantast. Erik går på skidskyttegymnasiet i Torsby. Det finns nu en stor satsning på skidskytte i Mora och här finns som ledare bland annat en världsmästarinna, tyskan Uschi Disl som bor i Mora. Hon har meriter så det förslår, nio OS-medaljer och nitton (!) VM-medaljer.

Staffans barn har fint påbrå från hela Larsson-släkten i Oxberg. Inte bara pappa Staffan. Med Vasaloppsegrarna Sune och Gunnar Larsson, stafett hjälten i VM 1958, Per-Erik Larsson. Och farfar Hans-Erik, landslagsåkare.

Staffan Larssons seger i Vasaloppet 1999 är givetvis hans största framgång, det var för övrigt samma år som Vasaloppet fyllde 75 år och IFK Mora 90.

Men det han oftast får berätta om är vad som hände 1994.

– Jag hade ramlat och slagit i knät på hösten 1993 och då låg en Vasaloppstart året efter långt borta. Dagarna innan loppet ville arrangörerna förse mig med en radioanläggning och jag skulle kunna referera hur det kändes att åka igenom ett Vasalopp bara genom att staka. Jag skulle ju inte ha med tåten att göra.

Det blev ingen radio, inga mikrofoner. Men han hade en extrastav fäst på ryggen. Och så började jakten mot tåten. Och jösses vad han stakade.

ÄR DET EN RIPJÄGARE?

Och nog blev det jakt alltid. Han passerade bland annat världens främste skidåkare genom tiderna, norrmannen Björn Dählie.

En storögd Dählie trodde när han såg staven på löparens rygg att det var en ripjägare som kom farande.

Vad var det som höll på att hända? Staffan som tränat på en handikappkälke tidigare under vintern och byggt upp sin armstyrka därifrån ledde Vasaloppet.

Men det höll inte ända fram. Janne Ottosson, fyrfaldig Vasaloppsegrare, kom ifatt tillsammans med starke norske världsmästaren Sture Sivertsen, så småningom ytterligare två starka norrmän, Vidar Løfshus och Erling Jevne.

Det var skidåkare av högsta kaliber som kom ifatt och förbi. Idag minns man knappt vad årets segrare heter, eller tvåan. Eller fjolårets. Inga namn du ser i en prislista från VM eller OS.

Det är andra tider nu. Det är starka team som tar ut varandra, främst starka norska team. Årets lopp visade tydligast taktiken, precis som i cykelsporten med de fyra gulklädda norska åkarna som blockerade spåret och skickade sedan fram sin starkaste åkare till segern. Raffinerat men väldigt litet händer fram till sista kilometern. Och alla stakar och stakar hela tiden.

Inte så kul att titta på tyckte vår konung som själv åkt loppet.

– Nej, det är inte så kul att titta på, erkänner Staffan. Men det skulle kunna gå att göra förändringar, lägga en kortare slinga in mot skidstadion i Hemus, en backe där någon stark åkare kan komma loss. Och perfekta fyra spår sista fem kilometrarna. Och för att få in diagonalåknningen. Flyttbara bindningar som redan finns och därmed ett fäste som inte bromsar. Så du kan få både fäste och glid. Det går att göra förändringar.

Visst, men det är inte lätt. Stagningsfria zoner är ett förslag från förra Vasaloppsgeneralen Rolf Hammar. Det har provats med framgång i bland annat Norge. Att ha en sådan zon i första uppførsbacken efter start i Vasaloppet och i Lundbäcksbacken i Oxberg. Till exempel.

– Jag skulle vilja se att Vasaloppet vågade göra sådana förändringar, säger Rolf Hammar.

Text: STELLAN KVÄRRE
Foto: NISSE SCHMIDT

Staffan Larsson stakade sig in i den svenska skidhistorien och i våra hjärtan när han på grund av en knäskada var först att staka hela Vasaloppet 1994.

Kajen

Fiskgatan

Granberget

Siljansvallen

Skateparken

Fler och fler flyttar till Leksand

Leksand ökar år efter år. Kommunen är på väg att passera 16 000 invånare. Målet är 18 000 år 2025. Inte så konstigt. Arbetslösheten är låg. Nya bostadsområden byggs i snabb takt. Skolor, fritid, kultur och handel håller hög klass. Enkelt uttryckt: Leksand har den lilla kommunens fördelar och den stora kommunens utbud.

Fördelen är närheten. Allt finns inom bekvämt avstånd i Leksand. Det spelar ingen roll om du väljer att bo i byn eller i tätorten.

Leksandsbostäder erbjuder moderna lägenheter i alla kommunaldelar. Nya områden har byggts i Insjön och 45 lägenheter färdigställda just nu i centrala Leksand. Ytterligare bostadsområden planeras.

Leksand har ett fritidsutbud som liknar en större stads. Lugnets sportfält med konstgräsplaner och ytor för friidrott, softball och baseboll håller hög nationell klass. Detsamma gäller nya Skateparken,

Padelhallen, Tennishallen och självklart Tegera Arena med SHL-hockey. På området finns också Leksands simhall och sporthall. Lägg till det den nya bollhallen som planeras på området.

Orientering, ridning, golf, rodd, längdskidor och alpint är stora sporter i Leksand. Granberget är kommunens stolta skidanläggning. Backen är populär långt utanför kommunens gränser.

Fler och fler flyttar till Leksand. Välkommen du också.

HUSBILAR & HUSVAGNAR I LUDVIKA

KANON-KURT
41 ÅR
AV TRYGGHET
1978-2019

Välkommen till mellansveriges
STÖRSTA SORTIMENT
Över 200 fordon i lager.
STOR INOMHUSHALL!

VÄLKOMMEN
TILL OSS FÖR ATT SE
NYHETERNA
2019

SUNLIVING

KAJBE

ADRIA

Polar

Behåll spargarna! Finansiera med oss.

YouTube

Se massor av klipp!

KANONFULLT AV BEGAGNADE PÄRLOR

KANON-KURT
HUSBILAR & HUSVAGNAR

Snöavvägen 20 Ludvika Tel: 0240-305 00

Håkan Sandberg från Ludvika

– en av Dalarnas stora fotbollsspelare

LUDVIKA/GÖTEBORG
Han är den främste fotbollsspelaren som Dalarna någonsin producerat! Centertanken Håkan Sandberg från Ludvika. Inte minst för sin delaktighet med IFK Göteborg och UEFA-cupguld, den oförglömliga majdagen i Hamburg 1982, som russinet i kakan.

Lägg därtill tre SM-guld med blåvitt, 16 A-landskamper och en mycket lyckad proffs-sejour i Grekland med topp-lagen AEK Aten och Olympiakos.

En grekisk tidning hade rubriken "Sandberg en Gud bland Gudar", poserande framför antikens klassiska Akropolis i bakgrunden. Så stor var masen från Ludvika att han talde den jämförelsen!

Dessutom hade den nu 60-åriga lintotten från Grågåsvägen flera lyckade tränaruppdrag.

Jag kan inte annat än att

vara glad och tacksam för alla de härliga år som fotbollen har givet mig, understryker Håkan. UEFA-cupguld är självklart toppen men de tre åren i Aten är något jag aldrig kommer att glömma. Tydligt inte mina fans heller!

"DI KEFALOS"

Han var älskad av fansen i gruppen "Di Kefalos"!

Trots att det nu är 32 år sedan jag lämnade landet kommer det i snitt fem vänfrågningar på facebook varje dag! Det är bara inte klokt! Utan att överdriva tror jag att jag i dagsläget är mycket mer känd i Grekland än i Sverige!!

Hans tränare, den polske legenden Jazek Gmoch:

Han var ett föredöme som spelare i AEK!

Den som vill kan gå in på You Tube och söka på Håkan Sandberg AEK Aten. Godis för fotbollssälkare!!

Laget var för övrigt i Ludvika på ett 14 dagars träningsläger 1985 och hade

Brunnsvik som bas. Håkan minns:

»Vi tränade tre pass om dagen utan en enda dags vila!«

Han är upp vuxen ett stenkast från klassiska Hillängens IP i Ludvika. Redan som sex-åring var han med i IFK Ludvikas kvartersserier. Självklart längst fram på barriärerna.

PÅ TOPP

Jag har alltid gillat att spela på topp och göra mål, inflikar Håkan.

Och mål det har han sannerligen producerat i parti och minut.

Efter övergång till rivalen Ludvika FFI 1973 debuterade han 15 år(!) gammal i division 3 mot Sandvikens AIK. Det blev succé direkt seger 5-2 och Sandberg tvåmålsskytt.

Matchhjälte vid EM-kval mot Italien på Ullevi

Men det var väl först året senare som jag blev helt ordinarie och 1976 bestämde jag mig för Örebro SK.

18 år gammal blev det självklart succé för de svartvita skomakarna. När klubben rasade ned i dåvarande tvåan var det sedan till stor del "den store långst fram" som såg till att ÖSK snabbt återkom till allsvenskan. Han vann skyttekanon i tvåan överlägset.

»Även stor-klubbarna hade nu på allvar fått upp ögonen för den gänglige masen.«

När "Svennis" Eriksson sedan ringde från IFK Göteborg hade han svårt att tacka nej.

På den tiden ville alla till blåvitt och jag kom ju i ett

perfekt läge till ett kanonåtgång. Gjorde 28 allsvenska mål på 2,5 säsong. Ett UEFA-cupguld och 3 SM-guld blev det liksom landskampsdebut.

Finalen i Hamburg finns liksom alltid i mitt inre. Ingenting kan slå detta!

MÅLADE PÅ ZOFF
EM-kvalmatchen mot Italien på Ullevi 1983 är även det ett extra starkt minne. När Håkan gick högst upp i en luftduell mot målvaktsskonen Dino Zoff och gjorde 2-0, vrålade närmare 50 000 åskådare ut sin lycka.

Det blev totalt 16 A-landskamper samt massor av J- och U-landskamper innan karriären var över.

Under de kommande blev det tränaruppdrag i Holmalund, Elfsborg, IFK Göteborgs U-lag, Tromsø och Fredrikstad i Norge, Paralimnos Cypern, Norrby, Elfsborg

19 Maj 1982 det största ögonblicket i Håkans karriär. UEFA-cupsbragden i Hamburg.

J, Ytterby och Utsikten.

Största minnet är självklart när Tromsø slog Chelsea med 3-2 i Cupvinnarcupen. Nästan lika stort som när vi i AEK Aten slog Real Madrid med 1-0 inför 80 000 åskådare på Olympiastadion!

Håkan minns att klubbens president kastade buntar av drachmer till spelarna i vild glädje!

Vilken höjdare. Vi föll 0-5 i returen men det behöver vi ju inte tala om!

Efter hemkomsten från Grekland blev det två säsonger med GIF Sundsvall i allsvenskan 88-89.

AGENT SANDBERG

Efter den aktiva tiden har Håkan arbetat som ordförande i Spelarförbundet och arbetat som agent för ett stort antal spelare. Var även expert vid fotbollslandskamper för TV-sporten 1990-1991 innan en viss "Svennis" tog över rolen.

Arbetade 17 år för en juristfirma i Göteborg men i fjol slutade jag och började eget. Hjälper agenter med fotbollsjuridik, håller föreläsningar och utbildningar. Inte minst för de som ska växa in i sportchefsroller. Är även coach för IFK:s legendarer och spelar matcher för välgörande ändamål.

Tillsammans med hustrun Anette och 32 års ättenskap i fotbollens tecken, har paret barnen Michaela, 32 och Oskar 25.

»Håkan är mycket tacksam för vad livet har givit honom med fotbollen. Trots att han inte varit bosatt i Dalom på 43 år så är Ludvika alltid "hemma" för honom!«

Hillängen är liksom min vagga och jag har ju mor och systrar och massor av kompisar kvar där hemma!!

Text: HARALD LOHSE

Nisse Gryth dubblade den blågula dresen

LUDVIKA
Det är ytterst få som förunnas att få representera sitt land och pryda sig i blågul mundering en enda gång i livet. Än mer sällsynt är det att samma person får göra det två gånger i två olika idrotter under sin karriär!

Nils Gryth, 72, från Ludvika har den stora äran att få sätta just epitet "dubbel landslagsman" i fridrott och skidor på sitt visittkort!

Jag har faktiskt aldrig tänkt på att man skulle tillhöra någon exklusiv skara. Men när du säger det så är det kanske inte så vanligt nu för tiden, inflikar Nisse och tillägger:

»Vad jag minns är att min gamle vän Bjarne Andersson också dubblade i landslaget just i fridrott och skidor.«

Med stor glädje ögnar Nils Gryth igenom vinterns utgåva av Sport i Dalarna. Han känner igen mycket av sin karriär på sidorna!

BÖRJADE MED ORIENTERING
Gryth började redan i unga år med orientering och sprang bland annat 10-mila sex gånger för Ludvika OK.

Jag vann faktiskt en förstasträcka för LOK i Siljanskavlen, inflikar han. Han drabbades senare av gulsot i 20-årsåldern och då mattades intresset för skogs-sporten av betydligt. Efter ett läger i Leksand bestämde han sig helt för att börja med ban-löpning.

Kom till Leksand som orienterare och åkte hem som fridrottare. Så kan det bli!

FINNKAMPEN

Som 25-åring fick han chansen att springa 10 000 meter i Finnkampen på Ullevi i Göteborg. Finnarna var i stort sett oslagbara på milen med OS-vinnaren Lasse Wirén i spetsen.

Lite otacksamt var det väl och jag vet inte om jag blev varvad en eller två gånger. Men oavsett var det roligt att springa inför det stora publikhavet.

Vid SM samma år 1971 hade Nisse placeringarna 5000 m (4), 3000 m hinder (5) och 10000 m (6).

Att dubblera mellan ban-löpning och skidor upplevde han aldrig som några problem.

I botten låg mina tankar

på att jag skulle bli en bättre skidåkare. Jag nådde min bästa placering i Vasaloppet 1971 då jag blev fyra. Vann gjorde då norrmannen Ole Ellefsäter, som faktiskt tog Norges första seger i loppet, minns Nisse.

Tycker ändå att loppet 1976 var det bästa när jag blev 10:e man. Var endast två minuter efter Matti Kuosko. 4.12.58 var också bästa tiden av de sex lopp jag körde totalt.

Höjdpunkten i karriären var nog ändå när han blev nominerad i den svenska VM-truppen till Falun 1974. Det sista avgörande testloppet över 50 km kördes i Knutsboskogarna på hemmaplan runt Ludvika.

Över 20 000 åskådare kom för att se loppet och Gryth minns med stor glädje den dagen.

Folk hejade och skrek efter honom men jag var inte riktigt nöjd med min nionde plats.

Betydligt mer nöjd var han dock när han fick sin VM-biljett i Sporshallen några timmar senare:

Jag blev verkligen glatt överraskad men förstod tidigt att det skulle bli svårt att få köra någon sträcka i VM. Tre man var givna i form av Thomas Magnusson, Sven-Åke Lundbäck och Lars-Göran Åslund.

Alla vi andra fick köra om den fjärde platsen. Jag är inte bitter för VM blev ändå en stor upplevelse.

Nisse fick representera Sverige vid ett flertal tillfällen ute i Europa. Men mest av allt minns han de öppna nordamerikanska mästerskapen i Kanada vårvintern 1972.

Vilken fantastisk upplevelse att få köra genom indianbyar och eskimosamhället. Naturen runt spåren var magnifik. Något jag aldrig glömmet!

En fin andraplats vid Skidspelet i Falun 1974 står också på minneslista. Tillsammans med Thomas Magnusson, Sven-Åke Lundbäck och Tommy Limby blev laget tvåa efter Sovjet.

Jag körde tredjesträckan och körde faktiskt tidsmässigt jämnt med alla på sträckan. Då får man vara nöjd.

Med sitt klubbtag Ludvika FFI blev han fyra i Annandagsstafetten i Mora tillsammans med lagkamraterna Bertil Smeds och Åke Lundeberg.

Det var stort för oss i Ludvika!

I dag anpassar han motionen till sin ålder. Det blir lite skidor och promenader och då mest med polaren Bertil Smeds.

LUDVIKA HAR TAPPAT MARK

På tal om idrott så är han bedrövad över utvecklingen i Ludvika.

Vi har ju ingenting av någonting kvar! Varken inom lagsport eller individuell idrott. Jag vill inte ta till ordet katastrof men det ligger väldigt nära tillhands!

Föräldrar, skola och klubbarna måste gemensamt se till att vi får fart på vår idrott!

Om Sveriges chanser att få vinter-OS 2026 siar han:

Dubbla känslor. Om så blir fallet och Stockholm "stjal" skidtävlarna från Falun är det något "sjukt" i bilden! Då kan det lika gärna kvitta för mitt vidkommande! Annars vore det väl roligt med ett vinter-OS.

Nils Gryth nådde kanske inte de allra största rubrikerna under sin tid men han var snubblade nära och dit är det ytterst få förunnat att komma!!

Text och foto: HARALD LOHSE

En av få som hade på sig dubbel landslagsmundering under sin karriär. På löparbanan i Finnkampen på Ullevi och vid Svenska Skidspelet i Falun 1972.

BOLIST
Din lokala bygg- och järnhandel

Ditt självklara val när det gäller järn-, bygg- och trävaror!

Nu är vi med i BOLIST-kedjan tillsammans med över 200 oberoende bygg- och/eller järnhandlare över hela landet!

BENAB
BYGGMATERIAL

Duvnäs, Borlänge • 0243-230634 • www.benabbyggmaterial.se
Måndag-fredag 07-17.30 Lördag 09-12 Söndag stängt

GUSTAFS
MASKINER

HELANDE KÄLLAN

Bonitologi • Healing • Regressionsterapi
Helandekallan.se

RYDS
BILGLAS

LÄTT ATT FÅ. LÄTT ATT FIXA.

Lagning av stenskott från 0 kr beroende av försäkringsbolag. Bilen ska minst ha halvförsäkring.

LAGA STENSKOTTET FRÅN 0 KRONOR

Vänta inte för länge, då kan det bli en spricka och rutan måste bytas.

0771-411 411

Så blev Moras Nisse Gustav Vasa med hela svenska folket

MORA
Den fantastiska storn om Mora Nisse Nyström som blev Gustav Vasa med hela svenska folket började egentligen redan för 45 år sedan. Vasaloppet hade firat 50:e loppet drygt 450 efter att originalupplagan Gustav Vasa förbittrad flydde Mora mot Norge år 1520.

Som tur var avslutades irrfärden i höjd med Sälen när två utskickade skidlöpare från Mora hann ikapp. Där lades grunden till vad som senare skulle bli världens mest publika långlopp på skidor – ever.

På ett snopet sätt blev vi snuvade på manifestationen när italienska alpjägare genomförde en egen marsch med musikkår och allt. Jodlande genom centrum och upp mot Vasastatyn och slutlig kranshängning på Gustavs, minns Nisse Nyström.

SÅRAD

Jag blev aningen sårad i själen, berättar Nisse. Herregud, tänkte jag: skall dom komma från utlandet och ta över vårt Vasalopp?

– Nej, vi borde skapa en egen tradition kring loppet. – Det var här tanken om en närvarande och mer synliggjord Gustav Vasa i karaktäristisk allmogedrätt anno 1500-talet föddes och formades av Nisse. Idén planterades hos både Mora Nisse Karlsson och Rune Andersson som tände på kilometer cylindrar.

Nu är Nisse Nyströms Gustav-närvaro i Vasaloppets målområde ett måste och en självklarhet.

Han har blivit en levande symbol och maskot för själva tävlingen. Mer förknippad med Gustav Vasa än någon annan. Och utan den medverkan skulle långloppet förlora något av sin själ. Så starkt förknippade är han med dagens Vasalopp.

Jodå, säger Nisse. Jag har själv åkt loppet från Berga By i Sälen till Mora. Senast var Öppet Spår år 2001. Det var minus 25 grader i starten och 35 i Smågan. I Läde vände kvicksilvret tack och lov uppåt till 8. Och inte förrän då kunde jag gasa på i min egen takt mot målet.

MÅNGA MÅLGÅNGAR

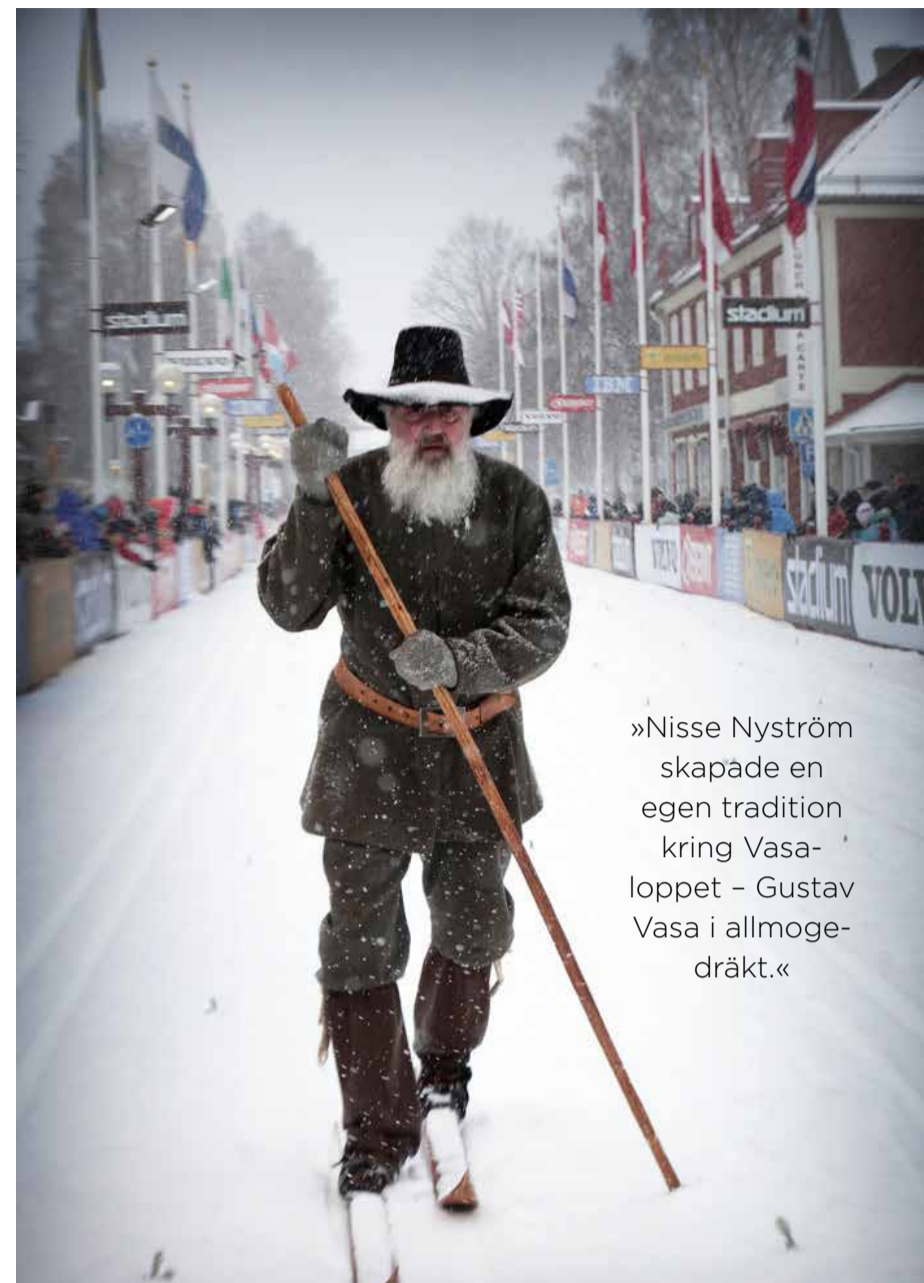
Under Vasaloppveckans

åtta tävlingsdagar hinner jag passera mållinjen upp till 20 gånger varje dag. Och med tanke på att varje vända från målet upp till Zornmuseet och retur är 800 meter så blir det 1,6 mil varje tävlingsdag. Eller närmare 13 mil skidor – med en stav – under hela veckan. Eller ett drygt Vasalopp varje år. Och det är nog ingen som passerat mållinjen i Mora lika många gånger som jag, skrattar vår egen Gustav Vasa.

Som frontman i världens största långlopp blir han igenkänd överallt i landet. – Men kolla! Det är ju han – Gustav Vasa!

Det har gått så långt att många för enkelhetens skull numera korrigerar och gott titulerar Nisse med Gustav. – Det finns inget som slår Vasaloppveckan, menar Nisse. Jag avstår lätt andra erbjudanden för det här. Jag är ju uppfödd med den här traditionen och började själv åka skidor som liten grabb. Så det här har med mig ända från bröstmjölken och ut i generna. Och sånt släpper man inte i första taget!

Text och foto:
STAFFAN BJÖRKLUND

Moras egen Gustav Vasa Nisse Nyström stakar i mål vid årets Vasalopp.

»Nisse Nyström skapade en egen tradition kring Vasaloppet – Gustav Vasa i allmogedrätt.«

Bästa sommaren erbjuder något för alla, förra året var exempelvis kanotslalom en populär aktivitet.

EN DEL AV:
BÄSTA sommaren
Alla har rätt till ett roligt sommarlov!
FALUN

Full fart på Hellmans ö.

Bästa sommaren – i år igen!

Att alla har rätt till ett roligt och annorlunda sommarlov visade med all tydlighet förra årets storsatsning – Bästa sommaren 2018 – med gratis sommaraktiviteter för barn och unga inom Falu kommun. Och med tanke på den närmast oslagbara sommaren i fjol med historisk värmebölja så blir årets storsatsning en utmaning för de medverkande föreningarna och företagen inom kommunen som tillsammans med kultur- och fritidsförvaltningen i Falu kommun samordnade och arrangerade aktiviteterna.

Bästa sommaren 2018 innehöll 34 arrangemang – dubbelt så många som året innan – och över 200 aktivitetstillfällen. Under perioden 16 juni – 21 augusti registrerades sammanlagt mer än 6000 besök av barn och unga i åldrarna 6–15 år.

NÅGOT FÖR ALLA

Kanske ligger succén i det stora utbudet av lockande "något-för-alla" aktivite-

ter – eller vad sägs om sjöhäng, äventyrsläger, yoga, musikalkollo, kanotslalom, grafik, teaterkollo, fotboll, idrottsskola, dans, summercamp hip hop, musik, inlines, e-sport, arkeologikollo, skrivarkonst och äventyr på Hellmans ö. Det hände grejer inte bara i centrala Falun utan även på Lugnet, i Norslund, Bojsenborg, Järnet och Hosjö. Men arenorna fanns även spridda till Aspeboda, Grycksbo, Enviken, Sundborn, Vika, Sägmyra och Svärdsjö.

En stor del av aktiviteterna finansierades av statliga medel – 1,7 miljoner kronor – ur Socialstyrelsens satsning på just sommarlovsaktiviteter.

SJÖHÄNG

Liksom tidigare blir en av de verkliga huvudattraktionerna i utbudet Sjhäng. Under veckorna 28, 29, 30 och 31 turnerar verksamheten runt på flera av kommunens badplatser likt ett "mobilt fritids" för att skapa trygghet och glädje i och vid vatten. Detta görs med kunnig personal i bad och simkunighet och rågat material för

spännande och roliga aktiviteter på temat vatten, livräddning, simning, kajakpaddling och lekar på land.

– Vi hoppas att föräldrarna verkligen tar tillfället i akt i samband med Sjhäng och utnyttjar dagen för härlig samvaro med de små på badplatsen, säger projektledaren Camilla Malmring. Och undviker onödigt snackande i mobiltelefonerna under tiden. För det är viktigt att föräldrarna både medverkar aktivt, tar ansvar och har koll.

UPPSKATTAT I YTTEROMRÅDEN

Att den här verksamheten har stor betydelse och uppskattas kanske framförallt i ytterområdena och byarna i kommunen har Camilla fått många bevis för.

– Jag har träffat folk som är så otroligt tacksamma att vi – på det här sättet – synliggjort flera annars till synes anonyma badplatser, säger Camilla. I Sägmyra har aktiviteterna inte varit så intensiva de senaste 20 åren. Och vi kan lova redan nu att vi fortsätter!

Text: STAFFAN BJÖRKLUND
Foto: FALU KOMMUN

Attraktionen Sjhäng turnerar runt bland kommunens badplatser under sommaren.

Under hela byggtiden kommer den nuvarande simhallen att hållas öppen som vanligt. Foto: STAFFAN BJÖRKLUND

Det börjar dra ihop sig

Bättre än så går det nog inte att sammanfatta nuläget för nybyggnaden av badhuset på Lugnet i Falun. Redan har projekteringen inletts och nya detaljer utarbetats.

Under våren 2020 sätts spaden i marken och signalerar att bygget är igång. Två år

senare – 2022 – är det meningen att förväntansfulla badgäster skall kunna ta den nya anläggningen i besittning. Men under hela byggnationen kommer den befintliga simhallen att hållas öppen som tidigare till badgästernas fromma – till dess det nya badhuset står klart. Den nya anläggningen

kommer att byggas och ägas av det kommunala bolaget Lufab (Lugnet i Falun AB). Men byggbolaget NCC blir totalentreprenör. Vilka funktioner badhuset slutligen kommer att innehålla beslutas av Kultur- och fritidsnämnden i Falu kommun.

Text och foto:
STAFFAN BJÖRKLUND

Vi har nästan alltid öppet!

Måndag-fredag 8-20, Lördag-söndag 11-15

Mercedes-Benz

Das Beste oder nichts.

Besök oss på bilstjärnan.se
Ingarvsvägen 12, Falun,
023-78 31 00

Bilstjärnan
ett förstklassigt bilägande

BILLERUDKORSNÄS

DET ÄR VI SOM KÖPER VIRKET
I DALARNA

Olle Gunnarsson
Västerdalarna, Älvdalen, Säma-Idre
070-268 33 01
olle.gunnarsson@billerudkorsnas.com

Sören Nygårds
Västerdalarna
0280-135 03
soren.nygards@billerudkorsnas.com

Lenitha Liljeberg
Orsa, Furudal socken
0250-328 72
lenitha.liljeberg@billerudkorsnas.com

Staffan Jutterström
Mora
070-268 33 09
staffan.jutterstrom@billerudkorsnas.com

Staffan Gref
Ludvika, Smedjebacken, Avesta
070-543 28 62
staffan.gref@billerudkorsnas.com

Dan Flykt
Mora, Rättvik
0250-328 55
dan.lykt@billerudkorsnas.com

Magnus Eriksson
Gagnef, Borlänge Säter
070-268 55 61
magnus.la.eriksson@billerudkorsnas.com

Nils-Olov Eklund
Falun, Leksand, Hedemora
070-304 12 77
nils-olov eklund@billerudkorsnas.com

Jenny Landström
Västerdalarna
070-308 35 06
jenny.landstrom@billerudkorsnas.com

www.billerudkorsnas.se/skog

Elds själar prisas av Sport i Dalarna

BORLÄNGE

År av ideella insatser. Ovärderliga för föreningslivets existens. Elds själar finns där ute, tack och lov! Och i samband med att travets elitserie, V75, gästade Romme på påskdagen fick sex nya elds själar mottaga Sport i Dalarnas stipendier för stronga insatser.

Sport i Dalarnas elds själar uppvaktades i samband med Rommes V75-omgång under påskdagen. Fr.v. Rolf Hammar, Sport i Dalarna, Carolina Jakobsson, Travskolan Rättvik, Malin Andersson, Barkens HF, Alf Larsson, H.J.S. Vansbro OK, Lasse Pettersson, Sollerö GK, Stefan Bengtsson, Ludvika Skytteförening, Bengt Lock, Bjursås OK och Bertil Daniels, Sport i Dalarna. Foto: FOTO-MIKE

Nära 4 500 personer kände travbanan och stämningen var på topp i det vackra värdet. De sex stipendierna åtnjöt en festmiddag på restaurangen, innan det var dags att ämna vinnarcirkeln för att mottaga respektive stipendium om vardera 10 000 kronor. Allt till den tusenhövda publikens förtjusning.

Malin Andersson, aktiv inom Barken HF, Smedjebacken, berättar:

»Helt underbart. Många jobbar ideellt inom idrotten och i det tysta. Men så blir det plötsligt en sådan här uppmärksamhet, vilket ger förnyade krafter.»

– Pengarna kommer väl till pass vid inköp av utrustning och även vid cupideltagande, utvecklar Malin.

Bengt Lock, Bjursås OK, njöt som fisken i vattnet denna festdag:

– Jag gläds otroligt över denna uppvaktning.

– Samtidigt är det ett erkännande om att man gjort något bra. Jag fortsätter att göra spår i Sörskog, lovar Bengt Lock.

Hur många är har du fixat skidspårerna runt Sörskog?

– I 36 år. Den här vintern har vi haft skidspår i fyra månader och 13 dagar. Och själv har jag spåret i 160 timmar, redovisar Bengt Lock.

Håkan Rystedt, Rolf Hammar och Bertil Daniels sitter i Sport i Dalarnas kommitté för »årets elds själar«.

– Vi inom Sport i Dalarna vill bidra till att stimulera det ideella föreningsarbetet, informerar Håkan Rystedt och utvecklar:

– Genom vår satsning på »årets elds själar« vill vi uppmärksamma och tydliggöra vikten av det arbete dessa föreningsmännskor utför.

– För utan dessa krafter hade vi tappat möjligheter till sysselsättning, för många av våra ungdomar, påpekar Håkan Rystedt.

Text: PER-ÅKE GRANLUND

Spårhjältarna gör Sörskog till ett skidparadis

Sörskog ligger ca 10 kilometer norr om Bjursås och är något av ett långdskidparadis som har många besökare från när och fjärran. Där finns många olika och välskötta spårlängder för både elitmotionärer, barnfamiljer och åkare med hundar.

Spårerna sköter ett gäng på mycket kunniga herrar, snittåldern är 75 år. Bengt Lock är frontfigur för spårarna och vid slutet av 80-talet började man på allvar spåra i terrängen vid Sörskog.

Idag har man två fyrhjulingar med larvfötter till sin hjälp, en av dom lånas från kommunen. Falu kommun bidrar inte bara med pengar, de har också för ett par år sedan byggt omklädningsrum och toaletter. Spårgänget är i farten året runt, sommartid handlar det om att förstärka spårerna på vissa ställen, leda bort vatten, bygga broar med mera så de drygt fyra milen spår vintertid är säkrade. Snöskräpa Sörskog var reservert för Svenska Skidspele-

på den tid då det inte fanns effektiva snökanoner. För VM 1993 var snöläget i Falun allt annat än bra och många landslag var då uppe i Sörskog och tränade.

KUNGLIGT BESÖK

Vår skidintresserade kung Carl Gustav har flera gånger varit i Sörskog och åkt, både tillsammans med drottning Silvia och kronprins Carl Filip. Lock skrattar gott när han berättar hur vår monark en gång körde slut på medföljande Säpöfolk som inte orkade hänga med i kungens tempo.

Det finns också föreningar som använder spårerna i Sörskog för sina klubbmäster-

skap och före Vasaloppshelgen är det många långväga åkare som kommer för att träna. Numera kan man ju se på nätet, www.skidspar.se, hur spårstatusen är. Annat var det förr, då gick telefonerna varma hos spår-gubbarna, särskilt dagarna innan helger.

Belöningen spårhjältarna får av Sport i Dalarna då och nu är mycket välkommen. Det finns många hål att stoppa slantarna i. Enda ersättningen de får är annars bensinpengar för resor men den absolut bästa belöningen är allt beröm från nöjda skidåkare.

Text och foto: ERIC "JOKKE" LUNDIN

Flest ponnykuskar i landet

RÄTTVIK/SUNDBORN
Karolina Jakobsson är bästa ledaren i stallet. Det säger alla när Sport i Dalarna frågar runt. Hästfritids och Travskolan är Karolinas liv.

Energisk. Påhittig. Bra på att lära ut. Se där några av omdömena om Karolina på Rättvikstravet.

– Ja, jo. Påhittig är jag nog, säger Karolina och skrattar.

Karolina Jakobsson är en typisk eldsjäl. Ödmjuk. Ja, nästan blyg när hon ska berätta om sig själv. Tycker man bara det är roligt det

Travskolan i Rättvik har fått fram flest ponnykuskar i landet. Karolina Jakobsson från Sundborn är eldsjälens bakom. Här är hon på hästfritids tillsammans med Karolina Klingvall (till höger).

man gör så brukar det bli bra menar Karolina. Hon säger det så självklart, utan att det låter märkvärdigt.

– Ponnys ger barn och ungdomar något som de har med sig hela livet. Det ger ett livslångt intresse och ibland jobb när de blir vuxna, säger Karolina.

Karolina Jakobsson bor i Sundborn och pendlar till Rättvikstravet. Travskola är hennes arbetsplats och mer därtill. Hon gör massor med timmar utanför arbetstiden.

– Ja, det blir det. Jag tycker hästfritids med de yngre är så viktigt. Speciellt barn med diagnoser eller andra pro-

blem mår bra i stallet och på travbanan.

Text och foto: MATS RÖNNBLAD

Handboll betyder allt för Malin

SMEDJEBACKEN
Malin är jättebra. Hon är bäst på att lära hur vi ska göra och så! 11-årige Oskar Juhlin lämnar sitt betyg på Malin Andersson, tränare och mycket allt-i-allo för Barkens Handbolls-förening i Smedjebacken.

Malin är en av de sex ledare i Dalarna som prisats tillsammans med klubben av Sport i Dalarna. En verklig eldsjäl som faktiskt kom med i föreningens styrelse redan som 14-åring(!).

– Jag älskar allt som har med handboll att göra. I Barken känner alla alla och jobbar för varandra!
– Hon är verkligen vår stora klippa! Malin får alltid sina ungdomar att ställa upp. Dessutom är hon en mixed av otroligt bra kamrat, berömer Karin Boström.

DEBUT SOM 14-ÅRING

Som 11-åring började hon spela handboll och redan som 14-åring var det dags att debutera i A-laget.

– Det var stort när man var så ung. Efter detta spelade jag ända tills jag var 35. Att det skulle till en allvarlig skada för att få stopp på

Malin var nästan givet:

– Jag pajade ett knä och då gick det bara inte längre. Som tur var hade jag ju tränaruppdraget att ersätta allt med!

Hans-Ola "Hansa" Carlsson är även han ledare i Barken och säger om Malin:

– Hon har ett oerhört stort engagemang och betyder mycket för oss!

I dag finns runt 80-talet ungdomar i åldern 7-14 år i föreningen. Två flicklag, ett pojklag samt ett minilag bestående av en mixed av pojkar och flickor.

FÅR BERÖM

Jag har pojklaget och det är jättegoa pojkar som nästan alltid lyssnar och gör som man säger, berömer Malin! Förutom tränaruppdraget arbetar Malin även för sekretariatet inom Ludvika HF.

Sonen Anders, 18, spelar i Ludvika och då tycker jag att det är rimligt att göra en

I guldstol bärs Malin Andersson av kompisarna Karin "Knalin" Boström och Tina Bratt.

insats även för den föreningen!
10 000 kronor till Barken.

Vad händer med pengarna?
– Det finns alltid hål att stoppa i. Dessutom skulle vi kanske ha ett fint underlag för att åka på någon cup med lagen framöver. Att få vara med på cupe är minnen för livet!

Vad man vet med säkerhet är att Malin Andersson och hennes klubb Barken är värddiga vinnare av att utses till Eldsjäl med stora bokstaver!!

Text och foto: HARALD LOHSE

Lasse är Solleröns store eldsjäl

När Lasse Pettersson för sexton är klev in Sollerö Golfklubbs reception anade inte klubben att man gjort sitt bästa nyförvärv någonsin.

Det är osäkert om han klivit ut ur klubbstugan för han är ju i princip där varje dag. Ser man inte hans röda Volvo utanför är det lätt att tro att han är sjuk eller att banan är stängd.

Han är något av eldsjälarnas eldsjäl. Eller som klubbens greenerkeeper Märten Mattsson uttrycker det:

– Lasses insatser är ovärderliga. Jag undrar hur det skulle gå om inte Lasse funnits i klubben. Det jag kan säga om honom är att om man brinner för en sak då gör man det ordentligt. Och han bekräftar mina tankar att ideella krafter har större hjärta än avlönade.

»Lasse behöver man aldrig fråga om hjälp. Han kliver in i klubbhuset och frågar om det är något som han kan hjälpa till med.«

Lasse Pettersson är ovärderlig för Sollerö Golfklubb.

Han sköter rangen själv, det var så han började i klubben med att plocka bollar, han är ute med röjsågen, han jobbar med bunkrar, ja i princip allt. Och fattas det folk i cafeterian står han där och säljer korv.

– Det enda jag avstår ifrån är att sitta i receptionen med daten. Det är inte riktigt min grej.

Däremot allt annat.

JAG SKALL BETALA
Men när beskedet kom att Lasse självklart inte skall betala inkom en protestmotion

till årsmötet. Den kom från Lasse själv.

– Jag protester. Jag skall också betala. Klubben behöver alla pengar de kan få in. Vi har det kämpigt. Och att jag jobbar så mycket? Tja, vad skulle jag annars göra. Att sätta potatis och klippa gräset hemma, det går fort. Jag har mycket tid över.

– Det ger mig så mycket att träffa människor genom golfen. Både när jag jobbar och när jag spelar. Dessutom är banan så vacker, en naturupplevelse.

Litet kort om Lasse. Han är en söderkis som hamnade på Sollerön genom en kvinna (så brukar det vara) vid namn Birgit Stenberg. Lasse jobbade under Stockholms-tiden för Skanska, bland annat i Saudiarabien. Där tillhörde han golfklubben Desert Lake Club.

Men hur spelar man golf i öknen?

– Vi fick lägga ut en matta så vi kunde slå ut. Och på greenerna var det oljeblandad sand som vi fick borsta rent efter oss.

Jag glömde fråga hur det var med bunkrar. Och någon röjsåg hade de knappast användning för.

Text: STELLAN KVÄRRE

Stefan har "räddat" skyttet i Ludvika

LUDVIKA
Under 46 år har han avlossat hundratens skott under Ludvika Sporthalls källarvalv. Lägg därtill att han varit en synnerligen aktiv ledare sedan 14 (!) års ålder. Utan eldsjälen Stefan Bengtsson, 54, hade det näppeligen funnits någon skytteförening kvar i Ludvika!

Det blir väl tjänstgöring så där 200 dagar om året, berättar Stefan i en paus innan ett nytt skytte lag ska rada upp sig framför de tolv barnorna.

Han blev fast i skyttet som 9-åring och från 16 tog han över i stort allt i före-

ningens verksamhet. På frågan om hur mycket tid han lägger ned idag svarar han snabbt:

– Jag vill nog inte veta det! Varför blev det då just skytte för Stefan?

– Mor och far hade en ledare i föreningen inneboende. När jag var 9 år frågade jag om jag kunde få följa med till den dåvarande skjutbanan under Högbergsskolan.

BLEV FAST

Efter detta blev han fast och på den vägen är det. Otaliga är de ungdomar som under årens lopp varit med i skytteföreningens verksamhet.

– Det har väl blivit några tusen och faktum är att jag än i dag nästan minns namnen på de flesta. Innesstet för luftsytte går i vägar. Tråkigt nog har skolorna sedan några år tagit bort skytte från schemat. Eleven får låna bössa gratis och skjuta för 30 kronor en gång i veckan.

Tråkigt att så är fallet. Det handlar om så mycket glädje för så lite pengar. I livet utanför skyttepaviljongen

Vi har som max 140 skyttar i "Ludvika Open" och nu håller vi på att göra alla barn elektroniska. De 10 000 kronor som vi nu får av Sport i Dalarna kommer väl till pass. Varje bana kostar 40 000 kronor med elektronisk, berättar Stefan!

En skaplig tävlingsbössä kostar runt 30 000 kronor och Stefan visar med glädje upp sin tävlingsbössä.

– Numera tävlar jag bland veteranerna. I juli blir det Nordiska Veterantävlingarna i Danmark och sedan loket Veteran-VM i Tyskland. I NM har jag som bäst en fjärdeplats på 10 meter.

På frågan om han blev överraskad av utmärkelsen Eldsjäl svarar han:

– Alltid roligt att bli uppmärksammas och pengar behövs.

Text och foto: HARALD LOHSE

Stefan Bengtsson, stolt skytteledare i Ludvika.

Hur har Alf hunnit med? "Inte vett att tacka nej"

Hamnar du i trakterna av Vansbro, Dala-Järna eller Hulån och inte vet vem Alf Larsson är, då har du nog kommit fel. Åtminstone om du är idrottsintresserad.

Orientering, skidor eller simning. Alf är ovärderlig, inte minst genom sina datakunskaper. Han uppfyller alla krav att få benämningen eldsjäl. Han har suttit i ledning för arrangemang med stort deltagarantal. Det kan kräva goda nerver. Då är det bra att ha det lugn som Alf besitter.

Det här är en del av vad han sysslats med. Bland annat är bäst att tillägga.

- Tävlingsansvarig i Vansbro simningen i cirka 35 år.
- Tävlingsansvarig O-ringen i Sälen 2008 och 2016 med 24.000 deltagare.
- Tävlingsledare i EM i orientering Falun-Mora 2012.
- Tävlingsledare SM i skidorientering.
- Tävlingsledare SM orientering Ultralång.
- Tävlingsledare NM Open Water 10 km.
- Tävlingsledare SM Open Water 10 km.

Då nämner han ändå inte att

Alf Larsson är ovärderlig i de stora arrangemangen.

han varit ordförande i Hulåns IF att han finns med i golfklubben i Snöå.

KAN INTE SÄGA NEJ

Men idrotten föddes på allvar inom orienteringen och i HJS Vansbro OK. HJS står för Hulån, Järna och Skärmsjägarna. Och som i många andra föreningar måste alla ställa upp. Inte minst vid arrangemangen som klubben står för. Och styrelsefolket består oftast av aktiva.

Hur har du hunnit med allt det här?
– Jag har väl inte haft vett

har han sin dagliga verksamhet sedan 33 år vid Öhrlings Revisionsbyrå i Ludvika. Skytteföreningen förfogar över tolv banor och detta innebär att man inte har möjlighet att anordna tävlingar modell större.

ELEKTRONIK

Vi har som max 140 skyttar i "Ludvika Open" och nu håller vi på att göra alla barn elektroniska. De 10 000 kronor som vi nu får av Sport i Dalarna kommer väl till pass. Varje bana kostar 40 000 kronor med elektronisk, berättar Stefan!

En skaplig tävlingsbössä kostar runt 30 000 kronor och Stefan visar med glädje upp sin tävlingsbössä.

– Numera tävlar jag bland veteranerna. I juli blir det Nordiska Veterantävlingarna i Danmark och sedan loket Veteran-VM i Tyskland. I NM har jag som bäst en fjärdeplats på 10 meter.

På frågan om han blev överraskad av utmärkelsen Eldsjäl svarar han:

– Alltid roligt att bli uppmärksammas och pengar behövs.

Text och foto: HARALD LOHSE

Hur har Alf hunnit med? "Inte vett att tacka nej"

att säga nej, skrattar han. Förmödligen har han inte varit svårövertalad någonsin. Innesstet för idrotten, intresset för naturen sitter djupt rotad.

»Dessutom har jag fått träffa så många härliga människor. En av dem är definitivt Anders Olsson.«

– Jag minns när han anmälde sig till Vansbro simningen och det var stora tecken på att han skulle klara av att simma. Förelämnad som han var från midjan och nedåt. Då anmälde han sig igen, men då i elitklassen.

Det var inga problem för Anders. Han kom i mål som nionde man av drygt 3000 av ickehandikappade.

Alf Larsson är fortfarande ung, 63 år och har jobbat som inköpsansvarig för ett företag i Vansbro. Han bo med sin familj i Skälö som ligger i Järna socken i Vansbro kommun. Han kommer säkert att bli idrotten trogen i många år till.

Text: STELLAN KVÄRRE

Bröderna Hinders satte Sollerön på kartan

– besegrade Ingemar Stenmark

SOLLERÖN
Det är inte bara rodd och cykel som gjort Sollerön känt i idrotts-Sverige. Bröderna Lars-Erik och Bengt-Arne Hinders tillhörde Sverigetoppen i alpint och utmanade självaste Ingemar Stenmark. Det var utför Gesundaberget som karriären startade. Deras karriär blev ändå rätt olika.

Bengt Arne, eller "Laggen" som han kallas var Sveriges bästa ungdomsåkare i sin klass, mellan 12 och 14 år. Han var den stora talangen. Gick tre gånger till Sverigefinal i Kalle Anka Cup och mötte Ingemar Stenmark som han besegrade båda gångerna.

Segrarna innebär att han fick åka världsfinal i Trento i Italien. "Laggen" blev världsföraren i isohockeyback. Med ett

temperament som sällan skådas. Varken förr eller senare. Det blev 180 matcher i Mora IK. Spelade i flera år med Hasse Hansson och de stora grabbarna i MIK.

"Laggen" har blivit Sollerön trogen där han jobbat som lastbilschaufför. Men han går aldrig på isohockey. – Jag har inte sett en match på tjugo år. Sista matchen jag såg var en träningsmatch. Matchen bröts, domaren var för dålig.

Två år äldre Lars Erik fortsatte däremot karriären och blev svensk seniormästare i slalom. Ett SM-guld, fyra SM-silver och två SM-brons. Fanns med i svenska truppen till St. Moritz 1974. Fick under två år chansen att tävla i USA, ofta i Vail och Aspen i den så kallade proffscirkusen. Flyttade till Falun där han varit brandman.

I motsats till "Laggen" är han ofta i Mora och tittar ishockey, han är stor allätare av sport och är på plats ofta och kollar Brage i fotboll och Falu BS i bandy. Spelar golf på Sollerön. Har jobbat senaste året på alpina skidgymnasiet i Falun. Har varit träningsansvarig i alpina klubben och ordförande i alpina kommittén i Dalarna.

När Sport i Dalarna sammanför Hinderspojkar på deras gamla hemmaplan Gesundaberget kommer förstas nostalgiska tankar.

ALLA PAPPOR VAR BOB

"Laggen" var den orädda knatten som helt respektlöst kastade sig utför branten.

– Jag lär visst ha rekordet i störtlopp här säger han med ett leende. Jag tror farten var strax under 130 km/timmen.

– Pappa Karl ställde alltid upp som chaufför. Han jobbade i Stockholm och när han kom hem på helgerna var det bara att packa in alpina grejerna i bilen och ut på träning och tävling med grabbarna. Ja, det är nog många pappor som känner igen sig i den beskrivningen.

»Det var stora tävlingar på den tiden i Gesundaberget, till och med en landskamp mellan Sverige, Norge och Schweiz.«

– Parkering nere vid sjön och sedan bussades åskådarna upp till backen, berättar Lars-Erik.

Han minns första skidorna han köpte på Shell för 5 kronor. De höll inte så länge. Sedan blev det skidor för den hiskeliga summan av 50 kronor. Men då var det förstas med stälkant.

Tillsammans med "Laggen" fick hon alltså ge sig ut på det stora äventyret med finaler i Italien och Österrike.

– Mina SM-guld var stort, men ännu större var det att som 13-åring vinna Kalle Ankartrofen i Duved och få åka till Italien, har Karin berättat.

– Visst var det stort, instämmer "Laggen". Ett äventyr. Vi hade den stora stjärnan Stig Sollander med som ledare.

Till sist "Laggen". Hur var det där med din ishockeykarriär? Du lär ha haft ett humör som man ännu pratar om i Mora och på Sollerön.

– Asch, bara överdrifter, skrattar "Laggen".

Men han gillade tuffa tag. Kanske det var därför han trivdes så bra med speciell en tränare i Mora IK.

– Det var Christer Abris. Där var det raka besked. Jag minns efter en förlustmatch tog vi in på ett hotell i Uppsala för middag. Där skulle vi prata ut. Men en sak är klar: Abris är den bästa tränare jag haft.

Text: STELLAN KVÄRRE
Foto: NISSE SCHMIDT

Bröderna Lars-Erik och Bengt-Arne Hinders från Sollerön tillhörde Sverigetoppen i alpint under 1970-talet.

Bröderna Lars-Erik och Bengt-Arne Hinders har satt Sollerön på kartan.

Ny Suzuki 4x4 i vår!
KÖRGLÄDJE I VARJE DETALJ

Vi har ont om begagnade bilar och byter gärna i din bil mot en ny Suzuki.
VÄLKOMMEN IN PÅ EN PROVTUR!

MINST
15.000:-
FÖR DIN
INBYTESBIL!*

NYA VITARA 1.0T
BOOSTERJET 4x4 FRÅN
214.900:-
INKL. 7" PEKSÅRM MED
SMARTPHONE LINKAGE,
ADAPTIV FARTHÅLLARE,
AUTOBROMS,
BACKKAMERA M. M.

S-CROSS 1.0T
BOOSTERJET 4x4 FRÅN
216.900:-
INKL. 7" PEKSÅRM MED
SMARTPHONE LINKAGE,
NYCKELFRITT STARTSYSTEM,
BACKKAMERA M. M.

ELJASmotor

BORLÄNGE Hugo Hedströms väg 6, 0243-20 45 20

BJÖRBO Björbovägen 138, 0241-235 20. För öppettider besök www.eljasmotor.se

Bränsleförbrukning enligt NEDC-korr: 5,6-6,3 l/100 km CO₂: 127-143 g/km WLTP: 7,2-7,8 l/100 km CO₂: 162-177 g/km. 3 års nybilsgaranti, 3 års vägrskadegaranti, 2 års assistans och 12 års garanti mot genomrostning. *Inkl. betalar minst 15.000,- för din inbytesbil. Enda kravet är att den är besiktigad. Gäller vid köp av valfri ny Suzuki t.o.m. 30/6 2019 och kan ej kombineras med andra rabatter eller erbjudanden. Bilderna på bilden kan vara utrustade.

Siljansnäs Roddarklubb har fått 10 000 kronor i stipendium. Här får Maria Forsberg prischecken av Erik Martinsson (t v) från UTE-sport och Lars Nubben Andersson, Sport i Dalarna.

10 000 till roddarklubben

SILJANSNÄS
– Jättekul att vår sport uppmärksammas. Nu kanske fler blir intresserade av att ro kyrkbåt, sa Maria Forsberg, ordförande i Siljansnäs Roddarklubb, när föreningen fick 10 000 kronor i stipendium.

Kyrkbåtsrodden är på väg uppåt. Åtminstone i Siljansnäs.

– Rodden har haft det tufft. Men i fjol vände det

för oss och vi fick fler roddare, berättar Maria Forsberg. – Rodd är det vackraste utegym man kan tänka sig.

UTE-sport i Siljansnäs och tidningen Sport i Dalarna har utsett Siljansnäs Roddarklubb till vårens stipendiat. Pengarna tänker klubben använda till att skaffa nya åror och till att rusta klubblokalen.

– Vi är jätteglada. Det här är ett lyft för oss, säger Maria Forsberg.

Erik Martinsson på UTE-

sport gladdes åt möjligheten att få utse vårens stipendiat.

»Det var ingen tvekan. Sporten behöver uppmärksamhet.«

– Rodd är en fantastisk kombination av motion, friskvård och social gemenskap. Det här stipendiet är Siljansnäs Roddarklubb värd, säger Erik Martinsson.

Text och foto:
MATS RÖNNBLAD

Nu har vi utökat sortimentet med mängder av
TRÄDGÅRDSTILLBEHÖR!

Blomlåda Funky
plåt 90 cm svart/vit
325:-

Robotgarage
plåt stor svart/zink
549:-

Plastkruka Plain
25-40cm svart/grafitgrå från
35:-

Vattenkanna
zink 10 liter
239:-

Lövkorg
Magnolia
85:-

Trådkorg
silver
215:-

Blommor från Mäster Grön
Vi har fyllt på lagren med vackra blommor:
Penséer, Pelargonier, Margerit, Lobelia,
Petunia, Tagetes m.m.

Odlingskant
zink 90cm
65:-

Dalvik Butik

Tuna 0243-239000 Falun 023-20960 Djurås 0241-52000 Löa 0580-30140

Mats är en stor förebild för Dennis

DALA-JÄRNA
Förre motocrossgurun Mats "Lappen" Nilsson är en idol och förebild. När jag var yngre tränade jag mycket med Mats. Han har lärt mig en hel del, säger Dennis Olsson, 18-årigt motocrosslöfte från Dala-Järna. Intresset för motocross har Dennis ärvt från pappa Torbjörn Olsson. Egentligen mot alla odds.

»Pappa råkade ut för en tragisk olycka då jag var fyra/fem år. Pappa bröt nacken och var så gott som dödförklarad. Men de återupplivade och räddade honom på banan.«

Han är på benen och jobbar i dag med att köra lastmaskiner, berättar Dennis och utvecklar:

– Pappa är envis och jag har ärvt hans envishet.

En envishet och stark vilja Dennis har användning för i sin strävan att lyckas inom den tuffa motorsporten. Och att satsningen är seriös råder det inget tvivel om.

I dag pluggar Dennis vid motocrossgymnasiet i Tibro. En treårig utbildning inom barn- och fritid ska klaras samtidigt, så det gäller att inte ligga på latsidan.

– Vinterhalvåret är det mest fokus på förstråning och vi kör två pass om dagen.

Var du bäst resultat hittills?

– I fjol kom jag åtta i en SM-deltävling i klassen 125 U17. Och så är jag distriktsmästare i Nedre Norra två gånger om.

Vad har du för mål framöver?

– Jag delar upp det i del-

mål. I år ska jag försöka nå en elitlicens.

Hur uppnår man det?

– Först behövs ett wildcard till SM. Och därefter ska du kvala in till SM för att uppnå elitstatus.

»I förlängningen vill jag bli så bra som möjligt.«

Dennis tävlar i klassen MX2 250 cc. När tidningen nå honom för en intervju, i mitten av april, har han precis avverkat årets säsongspremiär i Kristianstad.

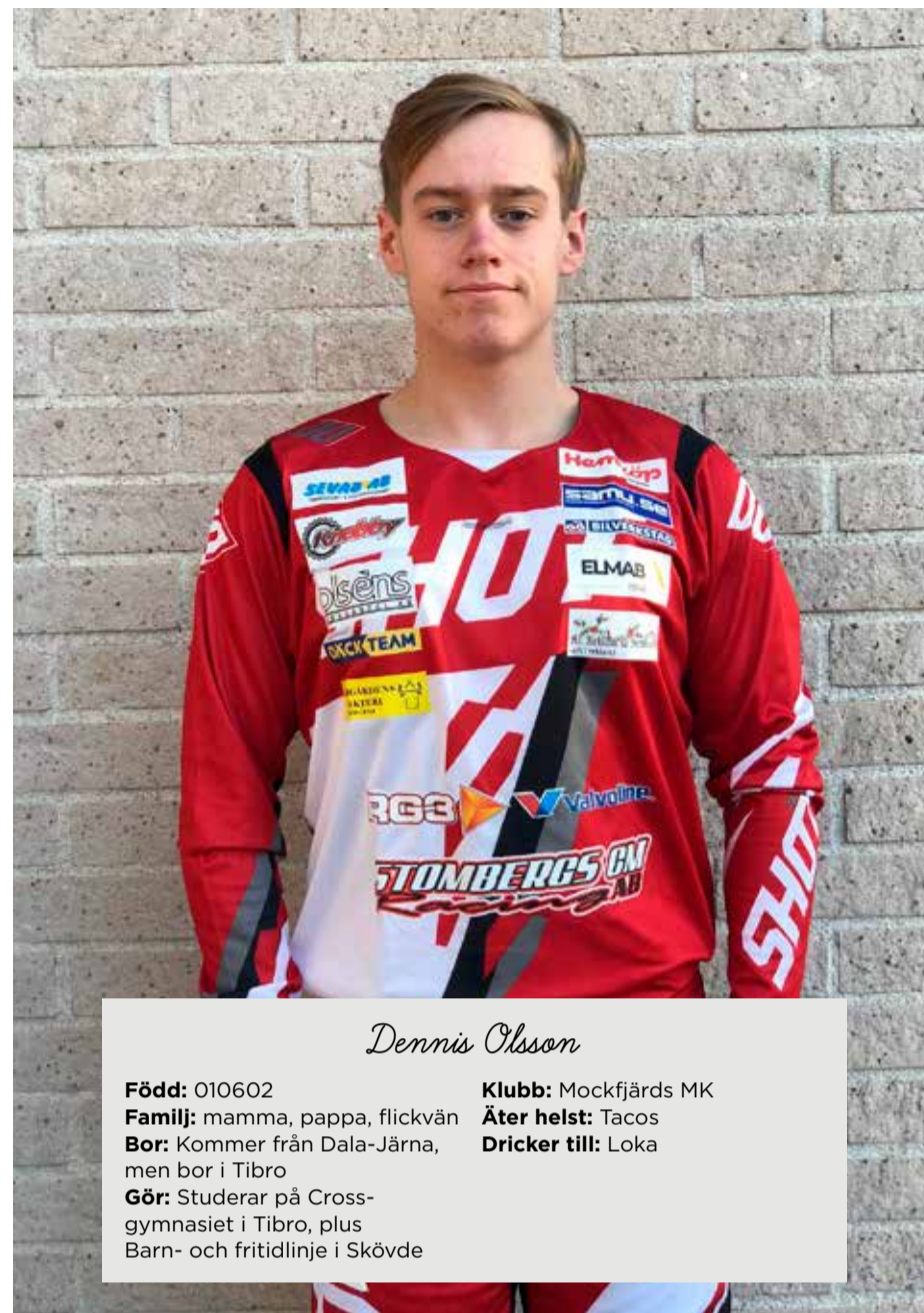
– Det började dåligt. Tyvärr så ramlade jag och bröt höger nyckelben.

Hur länge dröjer det innan du kan tävla igen?

– Fyra till sex veckor sa läkaren. Så jag siktar mot andra deltävlingen i Sverige Cup om fem till sex veckor (18 maj, red anm.).

Envis? Javisst! Målmedveten? Utan tvekan!

Text: PER-ÅKE GRANLUND
Foto: PRIVAT

Dennis Olsson

Född: 010602

Familj: mamma, pappa, flickvän

Bor: Kommer från Dala-Järna, men bor i Tibro

Gör: Studerar på Crossgymnasiet i Tibro, plus Barn- och fritidlinje i Skövde

Klubb: Mockfjärdas MK

Äter helst: Tacos

Dricker till: Loka

Brages Ungdomsakademi – en lyckad satsning

BORLÄNGE
Brages ungdomsakademi sätter avtryck. Oskar och Anton Lundin samt Alexander Zetterström är en het trio i A-truppen.

– Alla är födda 1995 och ett bra exempel på att vår satsning på Brageakademien varit lyckad, säger Andreas Wallin.

ett exempel på hur det kan gå till. Lovande bragetriön Pontus Jonsson, Marcus Bergsten och Karl Johansson har alla Korsnäs IF som moderklubb. I dag tillhör de Brages A-trupp.

Wallins omdömen om respektive spelare finner du i faktarutan här intill.

Hur många ungdomsspelare har Brage?

– Från bollek upp till U19 är det nära 400 spelare. I elitgruppen, U17 till U19, har vi 50-talet spelare.

Brage gör en tuff satsning på att etablera sig som elit-

Akademichef Andreas Wallin.

klubb. Ett incitament för att lyckas är en väl utvecklad och stabil ungdomsorganisation.

– I dag fungerar det bra, men visst kan vi bli än bättre, kommenterar Wallin.

– Samtidigt hänger allt på hur bra vårt a-lag går. Och det krävs minst superretanstatus för att vi ska behålla vår elitcertifiering.

– I år är det extra viktigt att a-laget gör en bra prestation då Svensk Elitfotboll får en ny huvudsponsor i UNIBET 2020. Sponsorstödet till våra elitklubbar ökar då från en halv miljard till en miljard kronor.

Hur mycket får Brage från SEF i dag?

– Runt 200 000 kronor. Vad kostar det att driva ungdomsakademien på årsbasis?

– Cirka två miljoner kronor. Kostnaden per u-spelare, i de lag som spelar i nationella seriespel, ligger mellan 25 till 30 000 kronor styck.

Vem står för merparten av de kostnaderna?

– Vår förening och stora som små lokala sponsorer. Ett stöd som ger akademien förutsättningar och möjlighet att fortsätta utvecklas i rätt riktning.

Väl investerade pengar, eller? Ja det får framtiden ut-

Fostrade i Korsnäs IF – utbildade i Brage. I dag tillhör fr.v. Marcus Bergsten, Karl Johansson och Pontus Jonsson Brages A-trupp. Akademichef Andreas Wallin är nöjd.

visa. Det man med säkerhet kan säga är att Brages ungdomsakademi fortsätter att leverera spelare till a-laget.

– I våra styrdokument är 70 procent akademirepre-

sentation en siffra vi strävar att uppnå i A-laget. Vid seriepremiären mot Frej var nästan 50 procent av startspelarna från vår akademi.

– Sett till hela A-truppen

har cirka 60 procent akademibakgrund, vilket är en väldigt bra siffra för ett elitlag, understryker Andreas Wallin.

Text och foto: PER-ÅKE GRANLUND

Korsnäs IF-trion

PONTUS JONSSON

Född: 010520

Längd/vikt: 179/73

Bor: Falun

Favoritposition: Forward

Moderklubb: Korsnäs IF

Brage sedan maj 2018.

Andreas Wallin om Pontus: »En löpvislig och laglojal spelare, samt en måltjuv«

MARCUS BERGSTEN

Född: 990616

Längd/vikt: 180/64

Bor: Falun

Favoritposition: Högeryttre

Moderklubb: Korsnäs IF

Brage sedan 2017

Andreas Wallin om Marcus:

»Har bra spelförståelse och ett bra rörelsemönster. En bra poängspelare med både assist och mål«

KARL JOHANSSON

Född: 010810

Vikt/längd: 179/74

Bor: Falun

Favoritposition: Innommittfält

Moderklubb: Korsnäs IF

Brage sedan februari 2019

Andreas Wallin om Karl: »Bra fysik och bra spelförståelse

och utrustad med en intressant vänsterfot«

OLSSON & JANSSON
en företagsgrupp inom elektronik och mekanik

Profcon

Kundanpassade lösningar för industrin.
Industritridatorer, handterminaler, kraftgivare, datakommunikation, programvaror.

Profcon AB, Fabriksvägen 8, VANSBRO
Tfn: 0281-306 00, e-post: info@profcon.se
www.profcon.se

Swede electronics

Utveckling och tillverkning av professionell elektronik.
Batteriladdare, lego, kundanpassade lösningar.

Swede Electronics AB, Fabriksvägen 8, VANSBRO
Tfn: 0281-304 00, e-post: info@swedeelec.se
www.swedeelec.se

SIOX SOLUTIONS

Vår egenutvecklade SIOX fältbuss.
Perfekt för automation-, process-, och energikontroll inom fastigheter och industri. Skräddarsydda systemlösningar från hårdvarumoduler till mjukvara.

SIOX Solutions – Profcon AB, Victor Hasselbladsgata 9, VÄSTRA FRÖLUNDA. Tfn: 031-40 30 60, e-post: info@siox.se
www.sioxolutions.se

svetslego

Svetsning i metalliska material.
Rörböckning, radieväxling & extra långa rör.
Mekanisk bearbetning i CNC-maskiner.
Ombesörjer: Ytbehandling och montering.

Svetslego AB, Fabriksvägen 6, VANSBRO
Tfn: 0281-757 95, e-post: info@svetslego.se
www.svetslego.se

PROFILVÅGEN

Tillverkar vågutrustningar för tuffa miljöer inom industri, jordbruk, slakteri och fiskodling.
Balkvägar, slaktbanevägar, kundanpassade vägar.

Profilvågen – Svetslego AB, Fabriksvägen 6, VANSBRO
Tfn: 0281-757 96, e-post: info@profilvagen.se
www.profilvagen.se

Runn

DAGARNA

www.runndagarna.se

Sommarens häftigaste event

10-11 Augusti

DALARNAS STÖRSTA SPORTBUTIK

99.000

Välkommen till din lokala sportaffär!
Med mer än 99.000 artiklar i lager kan vi med glädje erbjuda dig kunskap, kvalitet och service.

Vi är ditt lokala sportvaruhus och trögen Sveriges mest välsorterade sportaffär.

Cykelverkstad med allt du behöver!

Från att laga punktering till att serva dämpare. Välkommen in!

JOHNS SPORT

ACTIVE LIVING MORA

Kyrkogatan 7 Mora. Tel 0250-59 39 39. johnsport.se

DAGS ATT RENOVERA ELLER BYGGA OM?

Då är du välkommen till oss på XL-BYGG Falu Trävaru. Hos oss hittar du allt du behöver när du ska bygga om eller renovera ditt hem.

Vår kunninga personal kommer gärna med goda tips och råd. Du finner även inspiration i våra utställningar av kök, badrum, fönster och dörrar.

Välkommen till En riktig bygghandel!

XL BYGG

FALU TRÄVARU

Västermalmsvägen 8 • Telefon: 023-221 90
Öppet: Mån-fre 7-17, Lör 9-13 • E-post: info@falutra.se

DIN LOKALA GLAS- MÄSTARE I MORA

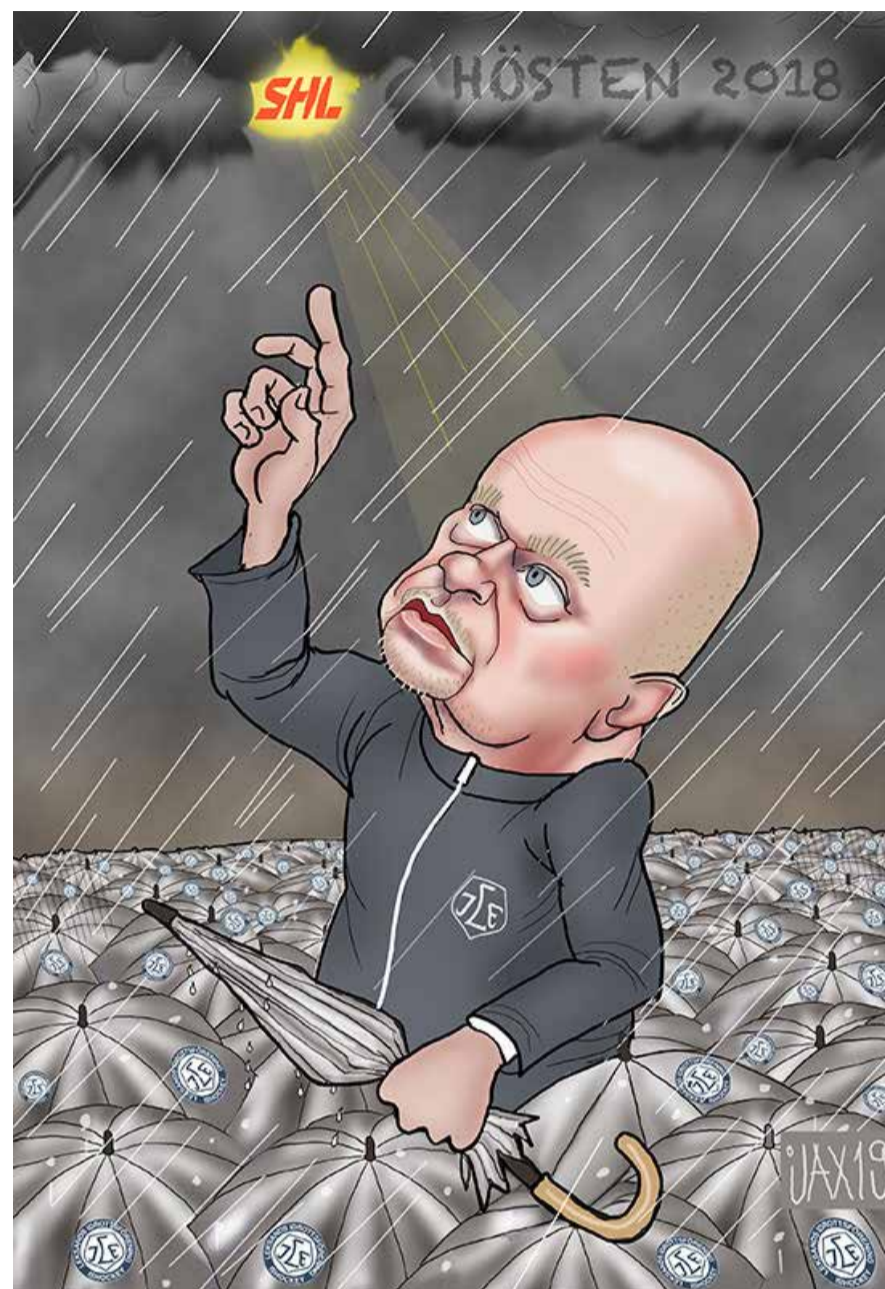
- Glasreparationer
- Bilglas
- Aluminiumpartier
- Inredningsglas
- Inglasningar
- Solskydd
- Spegelglas
- Energiglas
- Glasräcken
- Fönsterreparationer

Besök oss på facebook!

Älvgatan 58, Mora • 0250-156 10
www.siljansglasmasteri.nu

Trodde vi fått en gammal stofil

LEKSAND
Det var inte svårt för Hans Jax att välja varta hösten då allt gick i baklås och ingen trodde på laget. Inget stämde, det var dåliga vibbar. Och målvakterna var heller inte bra.

Jag vill illustrera hur allt vändes från den nattsvarta hösten då allt gick i baklås och ingen trodde på laget. Inget stämde, det var dåliga vibbar. Och målvakterna var heller inte bra. Och plötsligt dyker en ny person upp och allt vänder. Från en regnig och mörk höst till en framtidstro. Fastän jag varit spelare tycker jag allt är så oförklarligt. Samma spelare, samma sorts tränare och så vänder det. Det måste ha suttit i huvudet på spelarna. Din reaktion då Leksand bytte tränare till Roger Melin?

– Jag tänkte, skall Leksand nu anställa en gammal stofil som gjort sitt, skrattar Jax. Men så blev det inte. Roger Melin vände på skutan. Och nu lyckades allting. Är du förvånad att Mora misslyckades i kvalet?

ETT MIRAKEL
Hur stort är Leksands vändning från bottenlag till att bli et SHL-lag. Jämför du med när Leksand vann sista matchen mot Modo och gick upp i SHL?

– Nej, jag jämför med miraklet vid OS i Lake Placid 1980 då de amerikanska collegekillarna besegrade storfavoriten Sovjet och vann OS-guld. Hur var det på din tid som spelare i Leksand? Var det lättare för en tränare?

– Ja, vi hade i stort sett samma lag år efter år. Idag byts ju halva laget ut för varje säsong. Spelarna är som legodoldater som snabbt hittar nya klubbar. Och när det gick dåligt för oss, så skyllde man aldrig på tränaren. Det var vi spelare som fick ta kritiken.

Hans Jax har haft många namnkunniga kedjekamrater, började med Nisse Nilsson och Olle "Mapa" Sjögren, sedan blev det Mats Åhlberg och Dan Söderström och så småningom Dan Labraaten och Kjell Brus.

Söderström och Roger "Sotarn" Lindqvist. Tvillingarna Christer och Tommy Abrahamsson var med i tre av guldåren. De spelade i USA ett av guldåren för LIF.

Beträffande Jax skeptiska syn om Melin som ersättare för Leif Carlsson delade han den förmodligen med flera. Har inte Melin gjort sitt?

Roger Melin har varit tränare i så många herrans år. Här är listan: Enköping, RA 73, Väsbj, Hammarby, Arlanda, Brynäs (som han gjorde till svenska mästare), Rögle, Linköping, Färjestad (där han fick sparken), Frölunda, AIK (som han tog upp i SHL), Linköping igen, AIK igen och Brynäs igen (fick sparken efter åtta matcher).

Men i Leksand gjorde han succé, precis som "Perra" Jonsson gjort ett par år innan. Andra året blev inte bra för "Perra" och Leksand. Roger Melin får visa att han klarar det tuffa andra året bättre.

Men han är beredd. Har som ni förstår varit med om det mesta. Nu har han dessutom blivit en teckning i tidningen Sport i Dalarna. Bara en sån sak...

Text: STELLAN KVÄRRE

VÄLKOMMEN TILL TOPPEN AV TÄLLBERG!

Hotell Villa Långbers ligger på toppen i Tällberg med makalös utsikt över Tällbergs bygd och Siljan från vår restaurang och stora veranda. Förmånliga weekend och Dalhallapaket. God mat och spännande vinlista. Fantastiska solnedgångar året runt. Välkomna upp med familj, vänner eller kollegor!

Villa
Långbers
Toppen i Tällberg

BOKA PÅ VILLALANGBERS.SE ELLER TEL 0247-502 90.

Mats Eriksson ser fram emot arenabygget på Djurmo-Sifferbo IP. En satsning på drygt två miljoner kronor.

"Här högst upp på sandåsen ska utegymmet ligga", berättar Mats Eriksson.

– Gymmet är toppen, jag tränar fem till sex pass i veckan, berättar Niklas Ström innan han kör några pull-ups. Längst fram ses Michael Berglund och på testcykeln, Bernt Dahlström.

Toppmodern arena byggs

DJURMO
Djurmo-Sifferbo IF fyller hundra år 2020. Arenasatsningen för miljoner är en födelsedagspresent. – Det här blir mycket värdefullt för bygden, säger Mats Eriksson, ledare och tidigare styrelsemedlem.

Idrotts- och fotbollsarenan ligger högt och vackert beläget på en sandås. Till höger reser sig Djurmo klack och i bakgrunden skymtar Mockfjärds höjder.

– Visst är det vackert här och satsningen kommer att göra IP än mer attraktiv för alla, utvecklar Mats. Som

tillsammans med Marcus Haglöf är projektledare för den goda och angelägna sakens skull. I arbetsgruppen ingår också Emil Båtmästar, Anders Lundberg, Andreas Grop, Dennis Jonsson, Lina Wittink och Ann-Christine Wengrud. De tre sistnämnda är ordförande i respektive sektion för fotboll, gymnastik och friidrott.

– Vi har fått ett fantastiskt stöd. Stora som små sponsorer har visat sig hjälpsamma och många ställer upp ideellt och bidrar.

Djurmo IK bildades 1920. Gick ihop med Sifferbo IF 1970 och startade en friidrottssektion 1973. En lyckad satsning så här långt.

– Föreningen har cirka 500 medlemmar. Hundra är aktiva friidrottare, hundra är fotbollsspelare och 120 sysslar med motionsgymnastik, redogör Mats.

Idrottsplatsen har varit i föreningens ägo sedan 2016. – Vi köpte den av kommunen för tre år sedan och nu gör vi en rejäl satsning. Arenan kommer att bli tillgänglighetsanpassad för alla och också tillgänglig för personer med funktionsvariationer.

Mats Eriksson guidar oss runt arenan. Och pekar gladeligen ut var allt ska placeras.

– Våra tre sektioner, friidrott, fotboll och gymnastik, kommer att kunna nyttja en arena värd namnet.

Föreningens slogan: För bygden – för nutiden – för framtiden – för alla, är i alla högsta grad aktuell, säger Mats och ser, med all rätt, stolt ut.

När räknar ni med att arenan ska stå klar?

– Tanken är att den ska kunna användas till hösten.

En gammal kolstubsanläggning skiftar ansikte. Snart står en toppmodern

arena till förfogande. För friidrott, fotboll och gymnastik. – Man kommer att kunna kasta slägg, diskus, och spjut. Stöta kula och hoppa höjd och stav och idka löpträning.

– Alla våra medlemmar kommer att ha ett rikt utbud av vår nya arena, understryker Mats Eriksson.

Text och foto: PER-ÅKE GRANLUND

Största enskilda sponsorer: Allmänna Arvsfonden, Gagnefs Kommun, Leksands Sparbank, Riksidrottsförbundet.

Gagnef kommun – mötesplats mitt i Dalarna

Gagnef är mötet som skapar hemkänsla. Här möts inte bara älvar och vägar. Här möter du Dalarna, dina barns lärare, dina grannar och bylaget. Det innebär trygghet och engagemang för vuxna, barn och ungdomar. Här finns sporthall, ishall, crossbana, ridhus, fotbollsplaner och fina förutsättningar för friluftsliv som har stor betydelse för alla som bor i kommunen. Kom gärna och besök oss i vår vackra kommun!

GAGNEF

www.gagnef.se

Kajakcross är en fartfylld och dramatisk tävlingsgren som ingår i SM i början av juni i Dala-Floda. Foto: FREDRIK JUNKKA

Full fart i fors

DALA-FLODA
Forspaddlarna har sitt eget Mekka i natursköna Lissfors. Floda Forsfarare frontar även då det kommer till att arrangera SM i fors. Andra helgen i juni är det dags.

SM arrangeras varje år i respektive forsaddlingsgren. Senast ett SM för alla fyra forsgränar hölls i samma mästerskap, och en total försmästare utsågs, var 2007.

– Jag var med och arrangerade SM 2007 för föreningen Årekanotisterna i Åre. Så en viss rutin har man, säger Fredrik Junkka, tävlingsledare.

SM omfattas av de fyra disciplinerna, störtlopp, kajakcross, kanotslalom och freestyle. Det blir således full action i Västerdalarnas vattendrag i dagarna fyra.

– Kanotslalom är störst då det har OS-status. Tävlingsplats för den grenen är Lissfors.

– Störtlopp köres i Skälforsen i Västerdalälven, kajakcross köres i Lissfors eller vid Fänforsen och freestyle i Fänforsen eller Lissfors. Allt hänger på vattenståndet, informerar Junkka och fortsätter: – Vi har satt ett datum då vi har ett fortsatt bra vårflöde. Och vi lägger tävlingarna där vattenståndet är mest optimalt.

För att stimulera de tävlande att ställa upp i alla grenar kommer en »total forsmästare« att koras även i detta SM.

– Vi vill bredda sporten och att utse en »forsmästare« är ett sätt att öka intresset.

Bredden på ålder är stor

och varierande under SM-dagarna. – Åldrarna varierar mellan tolv år till femtio år, berättar Junkka och avrundar:

– Det är en hel del på gång i klubben, vilket är skoj. Kanotlag är populärt och under turistsäsongen har vi många som besöker oss.

Nye ordförande i Floda Forsfarare, Magnus Eriksson, är nöjd över att klubben berikats med ännu ett SM.

– Vi har många eldsjälar i klubben som brinner för sporten. Och det är jättekul att vi kan arrangera SM, kommenterar Magnus, och utvecklar:

– Vi har fått möjligheten att bygga ut vår verksamhet i Lissfors. Och fler och fler dras till kanotsporten. Känslan är att vi växer.

Text: PER-ÅKE GRANLUND

Siljans Travsällskap fyller 100 år

RÄTTVIK
Siljans Travsällskap firar 100 år. Den 29 maj blir det fest på Rättviks travbana.

– Det stämmer. Vi kör kusk-VM. Dessutom blir det första V86-kvällen i Rättvik, säger Sven Eriksson, verksamhetsansvarig på banan och ordförande i travsällskapet.

Det har gått 100 år sedan de första tävlingar med häst och släde genomfördes på Siljans is. Tävlingarna kördes mellan Långbryggan och Rättviks kyrka, berättar Sven Eriksson.

– Sen dess har det skett en enorm utveckling. Den 13 mars 1955 invigdes Rättviks travbana. Banan är idag Sveriges största säsongsbana.

Stora namn i Trav-sällskapets historia:

- Jon Åkerman (startade Rättviks travbana)
- Folke Lisell (första proffstränaren)
- Olle Goop (travtränare)
- Ego Boy ("sagohästen")
- Jim Frick (travtränare)
- Hans Strömberg (travtränare)
- On Track Piraten ("världens bästa dalahäst")

»Travet på somrarna drar storpublik.»

Den 29 maj firar Siljans Travsällskap 100 år. Då blir det fest på Rättviks travbana, säger Sven Eriksson.

Vi står i travbanans vinnarcirkel och pratar. På banan tränar trav ekipagen. Dammet yr från hovarna. Kuskarna hejar på Sven. Alla känner alla. I cirkeln har Sven själv stått många gånger som vinnare.

– Ja, det har blivit en del med Sid the Kid och My Ovi, berättar Sven.

FRAMGÅNGSRIKA ÅR
Travsällskapet kan se tillbaka på 100 framgångsrika år. Bäst gick det i slutet på 1970-talet när V-65 drog mycket publik. Sen dess har mycket hamnat i datorerna och på tv.

– Så är det. Men jag ser ändå ljus på framtiden för sporten. Rättvik är ett starkt varumärke, säger Sven Eriksson. – Vi har investerat i ny banbelysning, nya oddsindikatorer och nya tävlingsdisplayer. Jag är optimist.

Text och foto:
MATS RÖNNBLAD

Bussbolaget Västanhede Trafiks vd och ägare, Tomas Ramsell, flankeras av t.v. Anders Larsson, ordförande i Svenska Ishockeyförbundet och Tommy Boustedt, utvecklingsansvarig i Svenska Ishockeyförbundet.

Guldkantat kontrakt

AVESTA
– Fantastiskt roligt, dessutom är man ju hockeykötig. Johan Eriksson, vice vd på Västanhede Trafik, kommenterar det färskaste bussavtalet med Svenska Ishockeyförbundet.

I tre år ska bussbolaget med sitt huvudsäte i Avesta busa hockeyhjärtat riket runt. Allt från populära landslaget Tre Kronor, till Damkronorna och övriga landslagstrupper. – Vi kommer att använda oss av en helstripad Tre Kronor-buss. Och förutom att skjutsa svenska landslag kommer vi även att hjälpa landslag från övriga länder

då de gästar Sverige, berättar Johan. *Hur många miljoner är kontraktet med Svenska Ishockeyförbundet värt?* – Vad det kommer att generera i slutändan är svårt att säga i dag. Men vi tycker det är fantastiskt att vi nu är delaktiga i ett nätverk vi tidigare ej berört. Det här är en fjäder i hatten. – Att driva ett bussbolag är tufft, kostsamt och konkurrensen är hård. Tendensen är att de stora blir större, medan de små aktörerna försvinner allt mer. *I vilket segment befinner ni er i storleksmässigt?* – Vi är ett mellanstort företag inom bussnäringen. I

dag har vi 120 fordon och runt 300 anställda och omsätter 200 miljoner kronor. – Vi har depåer från Vansbro till Uppsala och opererar i huvudsak i Mellansverige. *Hur vinner man en sådan här typ av upphandling med Hockeyförbundet?* – Jag tror att det var ett samspel mellan faktorerna pris, säkerhet och miljö, som vi erbjöd, svarar en något stressad, men nöjd Johan Eriksson.

Text: PER-ÅKE GRANLUND

Idrottsföräldrar en resurs

– men ibland går det överstyr

FALUN
En dos av Strategi 2025, våga stötta era tränare och en bra relation till föräldrar och barn. Funkar det i din förening så stannar barn och föräldrar längre i idrottsmiljön.

Johan Fallby.

Orden kommer från idrottspsykologiske rådgivaren Johan Fallby när han besökte Falun, Leksand och Rättvik i början av april. Bland annat hade han föreläsningar för idrottsföreningar och fridschefer och beställare var Dalaidrotten.

Sport i Dalarna träffade Johan för en intervju och lite utveckling av temat han har sin bok "Gör det bättre själv om du kan då". En bok som i första hand behandlar begreppet idrottsföräldrar.

»Jag vill poängtera att föräldrar är en enorm resurs.«

– Men ibland upptäcker vi

– En bra idrottsmiljö är där barn har roligt tillsammans, med bra och positiva ledare. De är goda kamrater och lär sig saker, säger Johan. – Föreningen vet vad den vill. Den vet vilken ledarstil den vill ha. Inte skrika-in-kunskap utan det finns en bra relation mellan tränare, barn och föräldrar.

Detta fungerar om föreningen vet vad den vill.

– Varför tränar vi som vi gör? Varför talar vi inte skrika på barn under match? Varför selekterar vi inte? Detta bör föreningen ta ställning till och framförallt att föreningen efterlever detta, säger Johan.

Låter enkelt, men fungerar det?

– Det fungerar genom en ständig dialog och utbildning. Föräldrar måste helt enkelt förstå föreningens policy. Utbildningar kan vara på 10–15 minuter då och då. Idag har vi poddar, filmer,

Johan Fallby lyfter föräldrars engagemang inom idrottsrörelsen i samarbete med Dalarnas Idrottsförbund.

artiklar med mera. En fantastisk möjlighet att förmedla sitt budskap, säger Johan. Ett enkelt sätt att delge vad föreningen står för.

Hur ofta skall då en förälder vara på plats? Vissa är ju ständigt läktarföräldrar?

– Som förälder skall du vara närvarande i idrottsmiljön, men inte styrande. Visa att du tycker det är roligt att ditt barn idrottar. Men det räcker om man som förälder är där lite då och då. Man behöver inte vara med på varje träning, poängterar Johan.

– Däremot skall man visa intresse. Berömma, ställa frågor och då inte bara om idrott. Visa att du har kul i

idrottsmiljön. Det ser dina barn och det vill de se. Ibland träffar man som ledare även den besvärliga föräldern.

»Just den föräldern behöver utbildning och dessa föräldrar tar för mycket plats. Det är inte självmedvetna eller förstår inte hur barnen skall lära sig genom roliga saker. De vill helt enkelt så mycket.«

Johan har några gånger filmat föräldrar beteende på läktaren.

– De blir så medryckta i spänningen så de vet inte riktigt hur de beter sig. De blir helt enkelt fans i stället för föräldrar och det är inte OK, avslutar Johan.

– Med korta utbildningar, en ständig dialog hur föreningen fungerar och vad den står för, gör att föräldrars engagemang kanaliseras på det bästa för barnet och dess idrottsmiljö.

Text och foto:
PeO KARLSTRÖM

STF GROVELSJÖN FJÄLLSTATION
816 M Ö H

UPPLEV GROVELSJÖFJÄLLEN MED LÖPARSKOR PÅ FÖTTERNA.

20 toppar
Löparhäfte med 10 turför slag
Löpcoaching
Löparläger med Runacademy

Ta del av aktiviteter och information på www.svenskat.uristforeningen.se/grovelsjon

GRÖVELSJÖN

Handgjorda fönster från Dalarna

Första klass från början till slut. Till och med virket till våra fönster är handplockat ur skogarna runt Siljan. Bara fura av högsta kvalitet duger. Resten är gediget hantverk! Standardmodell eller skräddarsytt? Du mäter, vi tillverkar.

Inte dyrare, bara lite bättre!

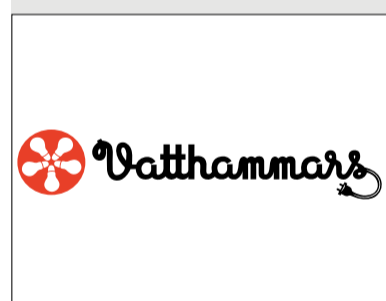
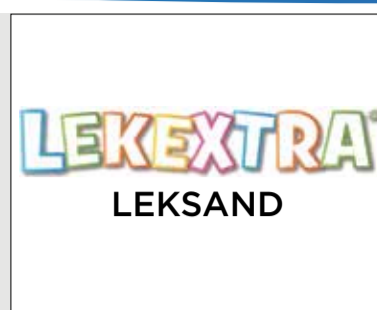
Selja Snickeri
MORA. Telefon 0250-310 15.
www.seljasnickeri.se

Tillsammans utvecklar vi Siljansbygden!

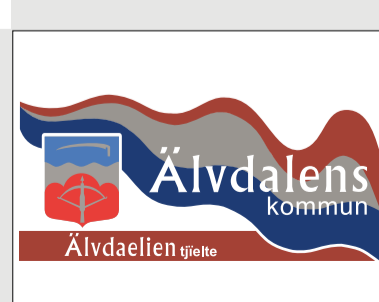
Det här är IBF Leksand Innebandy. Vi sponsrar dem och ca 60 andra klubbar och föreningar i Siljansbygden. Det får vår bygd att utvecklas och människorna här att må bra!

VÅR VINST ÅTERINVESTERAS I BYGDEN. VI ÄR NÄMLIGEN INGEN VANLIG BANK.

Leksands Sparbank

- 1913** Leksands IF bildas den 13 augusti. Den viktigaste uppgiften var att få till en idrottsplats.
- 1920** Beslöts att skaffa skor och svart-vit-randiga tröjor till fotbollslaget. Spelarna fick hålla med egna byxor som skulle vara vita.
- 1921** Ett dam-fotbollslag anslöts som medlemmar i LIF utan inträdesavgift. Styrelsen menade att det var viktigt att gynna idrottens utbredning.
- 1928** Axel Elofs blev LIF:s första olympier. Han sprang maratonloppet vid OS i Amsterdam. Axel fick bryta på grund av skoskav.
- 1931** Leksands IF besegrade Mora i bandy.
- 1937** Leksands IF tog upp ishockeyn på programmet. Bandylaget var för dåligt och det var arbetsamt och dyrt att hålla en stor bandybana i skick.
- 1938** Första ishockey-matchen i föreningens historia spelades den 16 januari. Leksand vann hemma mot Mora med 11-0.
- 1944** LIF fick för första gången i högsta serien en kanadensisk ishockey. Kanadensiska bombflygare anslöt till Falu BS och mötte LIF fem gånger.
- 1946** Leksands IF:s vita match-tröjor fick blå stjärnor.
- 1948** Leksands IF för första gången i högsta divisionen. Åke Lassas blev föreningens första landslagsman i ishockey.
- 1950** Leksands IF vann sin största seger någonsin. 32-0 mot Siljansnäs.
- 1951** Leksands IF tillbaka i högsta serien efter två säsonger i division 2. Det dröjde 50 år innan laget åkte ur.
- 1953** Sigge Bröms blev Leksands IF:s första världsmästare. Tog VM-guld med Tre Kronor.
- 1954** Leksands nya Isstadion byggs (på samma plats där Tegera Arena ligger idag).
- 1956** Leksands Isstadion fick konstfrusen is.
- 1957** Sigge Bröms och Vilgot Larsson tar VM-guld inför 50 000 åskådare i Moskva.
- 1959** LIF förlorade avgörande SM-finalen mot Djurgården hemma 1-3.
- 1962** Världens bästa forward Nisse Nilsson värvades till Leksands IF.
- 1964** Leksands IF åter SM-tvåa. Denna gång efter Brynäs IF.

Leksands IF 100 år

LEKSANDS IF BERÖR. Ett starkare varumärke inom svensk idrott får man leta efter. Från att ha börjat med bandy, fotboll och friidrott blev det ishockeyn som gjorde föreningen till en angelägenhet för många. Inte bara i Dalarna utan i hela landet. Den lilla orten med de stora spelarna har samlat supportrar överallt i Sverige. Alla hockeyintresserade kan räkna upp de

klassiska spelarnamn i LIF. För 50 år sedan tog föreningen sitt första SM-guld. I år när LIF fyller 100 gick laget upp i SHL. Leksands IF fyller år den 13 augusti och Sport i Dalarna ställer sig i gratulationsköen. Vi gör det med att bjuda läsarna på ett knippe bilder ur föreningens rika historia. Tidsningen riktar ett särskilt tack till Lars Ingels som varit redaktionen behjälplig med bilder och årtal. TEXT: Mats Rönnblad

1926

1926 Leksands IF började med bandy och fotboll. Här är bandylaget från vänster: Lagledare Anders Lång, Olle Johansson, Knut Torrberg, Martin Bengts, Sven Lissmo, Sven Melander, Ture Gudmundsson och Lars Björs.

1948

1948. Leksands första hemmamatch i hockey-allsvenskan. Laget mötte Matteuspojarna.

2013

2016

2019

2013, 2016 och 2019 Vart tredje år på 2010-talet har Leksands IF kvalat sig upp till SHL. Stor publikfest varje gång, som här 2013 i Tegera Arena.

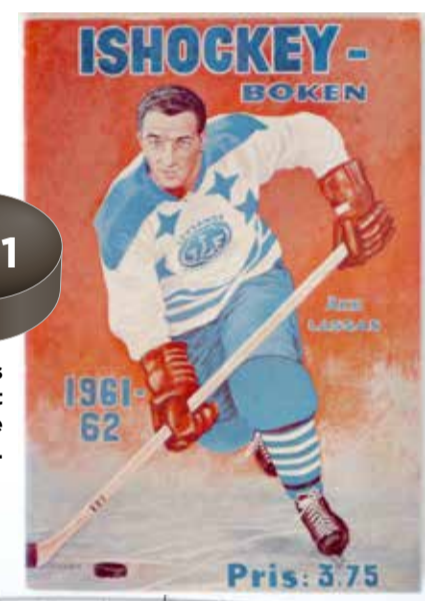
1997

1997 Starka kort i Leksands IF. Nedre raden: Magnus Sigge Svensson och Tomas Jonsson. Övre raden: Anders Masken Karlsson, Jonas Bergkvist och Per Erik Eklund.

1959

1959: Avgörande SM-matchen Leksand-Djurgården 1-3. Från vänster: Stig Påfvells, Kalle Lilja (DIF), "Pära" Karlström, Åke Lassas och Vilgot Larsson.

1961

1961. Hockeyförbundets Hockeyboken kommer ut än idag. Här pryder Åke Lassas omslaget.

1969

1969 Folke Totte Bengtsson firar Leksands första SM-guld i Örnsköldsvik.

2004

2004 Nya taket på gamla arenan på gång. Nya arenan invigdes på hösten 2005.

- 1965** Isstadion får tak.
- 1969** Leksands IF tog första SM-guldet. 1-1 mot Modo i Örnsköldsvik räckte för att Brynäs skulle snuvas på seriesegern. Föreningen fyllde 50 år.
- 1970** Leksands IF blev svenska junior-mästare.
- 1973** Andra SM-guldet efter en gastkramning mot Brynäs borta. Leksand vann ned 5-4. Mats Åhlberg och Dan Söderström gjorde två respektive tre mål.
- 1974** Leksand blev svenska mästare för tredje gången. Ingen dramatik. Leksand vann SM-serien komfortabelt.
- 1975** LIF tog fjärde SM-guldet. Roland Eriksson avgjorde i sudden death mot Brynäs i Göteborg.
- 1980** Leksand vann "nya" Elitserien för första gången.
- 1982** Gösta Mårtas avgick som ordförande efter 39 år.
- 1989** Leksand i SM-final mot Djurgården. Djurgården vann tre av fyra finalmatcher. SM-silveret var dock en stor framgång för Leksands IF.
- 1994** Leksands IF hade sju spelare i OS i Lillehammer.
- 1997** Leksand vann Elitserien. Åkte ut mot Färjestad efter flera maratont matcher i semifinalen.
- 1998** Sektionen för damhockey bildas.
- 2001** LIF ramade ur högsta serien efter 50 år.
- 2005** Ejendals Arena (numera Tegera Arena) invigs. LIF tillbaka i SHL.
- 2008** Cecilia Östberg och Klara Myrén blev första leksands-tjejerna i dam-VM. Två år senare debuterade de i OS.
- 2010** A-juniörerna blev svenska mästare.
- 2011** Publikrekord utomhus när Leksand mötte Mora. 17 319 såg matchen i Leksand.
- 2016** "Miracle on Ice" när LIF slog ut Mora i SHL-kvalet. Brock Monpetit avgjorde i sudden death i sjunde avgörande matchen.
- 2019** Leksands IF 100 år. Laget slog ut Mora i kvalet till SHL (4-1 i matcher). Jesper Ollas passning och August Bergs mål i sudden death är en klassiker.

Dalarnas bästa träningskompis!

Låt oss på Actic hjälpa dig att hitta träning att älska! Med träningshjälp från utbildad personal till alla nya medlemmar, gruppträning och bad kommer du få träningsstarten du alltid drömt om!

Besök oss i Avesta, Borlänge, Falun, Grängesberg, Hedemora, Leksand, Ludvika, Mora och Säter eller läs mer om oss på actic.se.

31 Tjejasor – ett stort skidhjärta

Det är Sonja på Idrebu

Letar du efter Sonja Dahlström i Idre? Sök då henne någonstans mellan mjölkkylen på Idrebu och skidspåren runt Idre, eller sommardag på golfbanan. För där är chansen störst att träffa skidentusiasten Sonja.

Sonja Dahlström är född som Larsson i vasaloppsbyn Oxberg. Larsson och Oxberg är i vasaloppsammanhang nära besläktat. Brodern Sune vann Vasaloppet 1959. Kusinen Gunnar vann loppet 1957 och 1958. Ytterligare en seger för släkten noterades av brorsonen Staffan 1999.

Ingen av de tre kan dock

Sonja Dahlström en av nio tjejer som genomfört samtliga Tjejasor.

av förklarliga skäl utmana Sonja i Tjejasor. Inte heller vad gäller antalet genomförda lopp, även om Staffan nu bara har ett lopp mindre i Vasaloppspåret genom att ha åkt mer eller mindre alla olika lopp från Cykelvasa till Vasalopp.

Sonja har utöver sina 31 Tjejasor också ett Vasalopp, en Skejtvasa och två Öppet Spår.

– Vasaloppet åkte jag då jag fick en fri startplats i belöning för att ha namngett Auklandbacken, skratrar Sonja.

– Men det kan mycket väl bli ytterligare något Vasalopp, men det är ändå Tjejasor jag föredrar.

– Utan tvekan är Tjejasor en bra morot för att ta mig ut och träna.

Sedan 1974 bor Sonja i Idre där hon länge drev ICA Idrebu tillsammans med sin man. 2007 togs Idrebu över av sonen Mikael, också han med ett stort längdintresse.

Sonja är också en av många som ser till att den uppväxande generationen idrebu får chans att åka skidor och är ofta med när förskolan ordnar skidaktiviteter. Förr om åren handlade det

Sonja Dahlström vid mjölkkylen i Idrebu.

om både skidor, cykelåkning men också löpning.

– Numera spelar jag gärna golf och cyklar, men jag hoppar fortfarande in och hjälper till i Idrebu, men nu är jag bara schemalagd inhoppare, skratrar Sonja Dahlström.

Text och foto: NISSE SCHMIDT

Akare som genomfört samtliga Tjejasor:

Laila Westerback, Mora
Maj-Britt Flood, Mora
Anna-Lena Karlsson, Borlänge
Ingegerd Karlsson, Berghem
Margareta Östenson, Falun
Margareta Löfvist, Västerås
Marianne Andersson, Mora
Helen Östenson, Transtrand
Sonja Dahlström, Idre

På väg uppåt. Sussie Wilén Dacke sätter fart på Lugnets Fysiocenter

Sussie tar över Lugnets Fysiocenter

– Nu börjar det hända saker

1990 startades Lugnets Fysiocenter tillsammans med Falukliniken, som då var ett privatsjukhus i Falun. 1997 stänges Falukliniken och Lugnet Fysiocenter flyttas till nuvarande lokaler på Svärdsjögatan 28, Gamla Lasarettet och Epidemisjukhus.

Initiativtagare till Lugnets Fysiocenter var Åke Embretzen och Mats Gezelius. 29 år senare har man valt att säga sin verksamhet.

Ny ägare är Sussi Wilén-Dacke. Sussi har de senaste åren varit en riktig eldsjäl i Glimma och innan dess en populär instruktör och påhjälp på Må Bättre i Falun.

Vill påpeka att övertagandet av Lugnets Fysiocenter har ingenting med nedläggningen av Glimma att göra.

Och det har redan börjat hända saker på Lugnets Fysiocenters populära Gym. Nya cyklar och nya styrkemaskiner kommer dagligen. Dessemellan får väggarna nya inspirerande målningar.

– Vi vill göra det lite mysigare för våra stadiga och nya

kunder. Gym är verkligen populärt i alla åldrar, poängtera Sussi, som själv kommer att vara instruktör.

– Vi kommer även att införa familjekort på gymmet. Viktigt att man kan träna tillsammans. Det stimulerar.

– Lugnets Fysiocenters övriga verksamhet kommer inte att förändras.

– Jag, Mats och Jenny kommer att vara kvar som sjukgymnaster även i fortsättningen, poängter Åke Embretzen.

Däremot släpper jag och Mats själva ledningen av verksamheten. För kunden blir det ingen skillnad.

Idag finns det sex sjukgymnaster, en massör/träningsinstruktör, en läkare och två receptionister i Lugnets Fysiocenters lokaler.

– Så kommer det även vara fortsättningsvis. Blir det någon förändring så blir det sannolikt en utveckling av verksamheten, säger Sussi.

Den största skillnaden, efter ägarskiftet, syns på företagets gymavdelning. Där möts man idag av en leende Sussi.

Text och foto: PE-O KARLSTRÖM

Medaljregn till Fysiocenter Kettle Bell Club

Nyligen arrangerades EM i maraton som gick i Nyborg i Danmark. Sex av Sveriges arton lyftare kom från Falun. Fem av dem veteraner, 40+.

Magdalena Grundström, som i grunden är en crossfit-tjej, sin internationella debut genom att göra 492 jerk med en 16 kg kula. Det var också första gången hon tävlade med den klotvikten och det resulterade i ett guld i veteranklassen, 50–59 år.

Ellinor Sjöström, 48, som innehar två världsrekord i veteranklassen, körde halvs-natch med 16 kg och förbättrade sitt eget tidigare världsrekord till 561 reps vilket gav guld i veteranklassen, 40–49 år.

Den unge talangen Henric Lennmark-Appelbom, 22, gjorde 350 reps, personligt rekord, med 24 kg i longcycle gav guld i amatörklassen.

Sacke Danevad, som nyss fyllde 60 år, debuterade även han i internationella mästerskapssammanhang. Det var longcycle och half-snatch som gällde för honom.

Med en 16 kg kula i bägge fallen. Det blev 400 resp. 527 i veteranklassen, 60+ år. Guld i bägge fallen.

Med en 16 kg kula i bägge fallen. Klubbens äldste medlem,

Bengt Andersson, 66, denna gång deltog han i longcycle med 16 kg och gjorde 419 reps. Även han i veteranklassen, 60+, men i en lättare viktclass än Sacke. Guld även här.

Per Olhans, 58, innehavare av fyra världsrekord,

tog denna gång steget ner och tävlade mot de som var runt 15 år yngre, i klassen 40–49 år, då han tyckte att han nog gjort sina bästa resultat i den klassen han egentligen tillhör. Vilket också innebär att kulan blir 4 kg tyngre i både 30 och 60 min. seten.

Sacke Danevad, Bengt Andersson, Henric Lennmark Appelbom, Per Olhans, Magdalena Grundström och Ellinor Sjöström.

Vi är det lilla gymmet med det stora ❤️ där alla är välkomna – ung som gammal
Varmt välkomna till oss!

Nyhet! Familjekort för alla i familjen
Bästa träningen är tillsammans

Vi är specialister på idrottsskador och problem med rörelse/stödorganen. Vi har sjukgymnaster, läkare, massör och träningsinstruktörer. Ingen remiss behövs. Välkommen för en bedömning av en gammal eller en akut skada, eller för att påbörja din nya livsstil!

www.fysiocenter.se • 023-635 70

HOTELL
Leksand

Upplev sommaren i Leksand!

Bo centralt i Leksand med närhet till shopping, event, hembygdsgårdarna, Leksands kyrka samt Lugnets idrottsområde. Hela sommaren serverar vi en kontinental frukostbuffé med KRAV- och lokalproducerade produkter klockan 08-10. Alla välkomnas!

Boka via vår hemsida www.hotelleksand.se eller ring 0247-145 70.

Välkomna önskar Ann-Charlotte med personal!

VÄLJ DITT KNÄCKEBRÖD MED OMSORG!

PYRAMIDBAGERIET

Brödhantverk med noga utvalda råvaror

Finns i alla välsorterade butiker eller i vår gårdsbutik
FABRIKSbutik | Hulån 28 | Dala-Järna | 0281-133 90
pyramidbrod.se | [facebook.com/pyramidbageriet](https://www.facebook.com/pyramidbageriet)

MER AV DET
SKOGEN GER

EN REGELRÄTT fällning

Vi är experter på avverkningar och ser till att arbetet du gjort i din skog bär frukt vid slutavverkning.

Här läggs grunden för nästa generation.

Vill du ha mer information om avverkning, biobränsle, grot och andra skogstjänster, kontakta din närmaste skogsexpert på wedaskog.se

WedaSkog

www.wedaskog.se

MORA BRUNNSBORRNING

VI BORRAR FÖR VATTEN OCH ENERGI

För mer information ring !

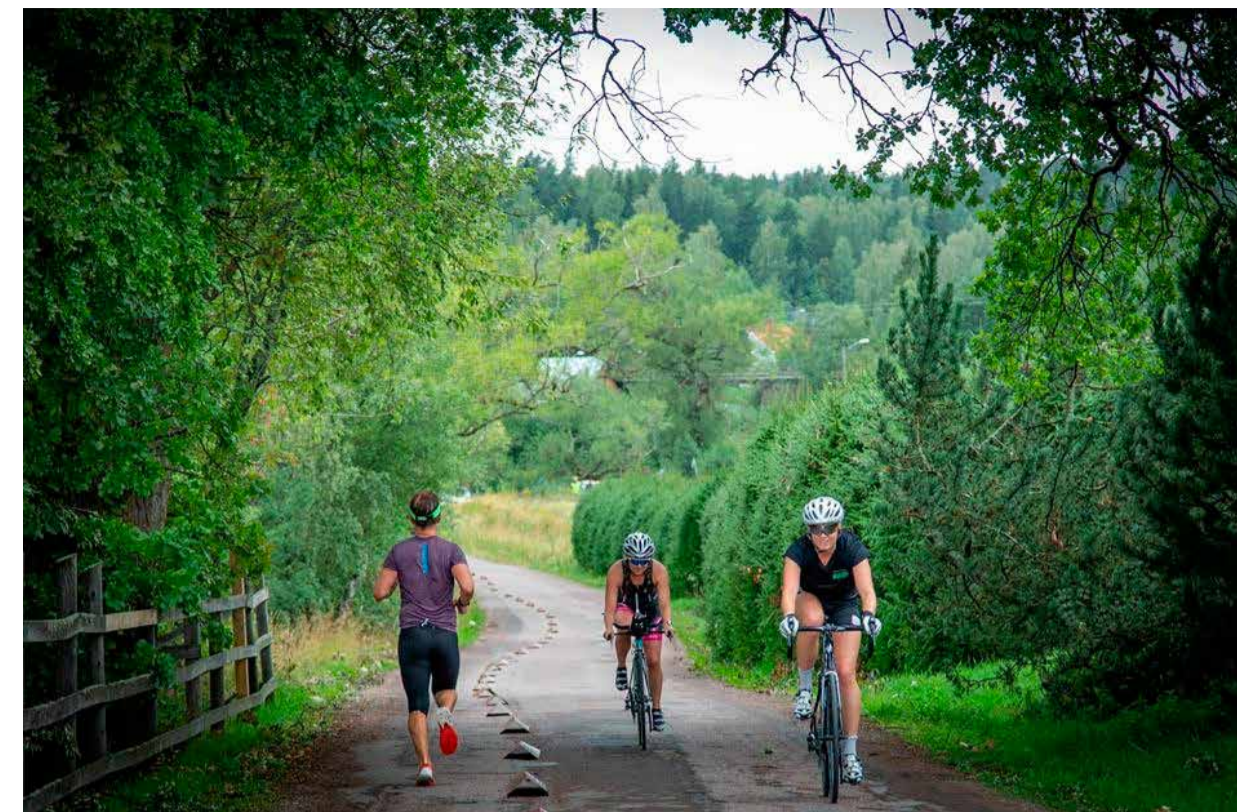
0250 -10812, 070 -272 20 91

E-post: mora.brunnsborrning@telia.com

MEDLEM I

GEOTEK
Svenska Borrentreprenörers Branschorganisation

BORRARE

Området runt Ornässtugan lämpar sig väl även för sportaktiviteter, sommar- och vintertid.

Sport och kultur i förening

ORNÄS
Vårsolen flödar över den mytomspunna halvön i Ösjön. Välskötta Ornässtugan tornar upp sig. Och det går nästan att ta på Gustav Vasas ande. Det här är svensk kulturhistoria alla förunnat.

Ornässtugan och återge spännande ögonblick med Gustav Vasa i centrum.

Åsa Ehllis vill mer.
– Då jag började jobbet 2014 var det »vasaspåret« allt handlade om. Men jag tyckte att vi behövde fler ben att stå på, berättar hon och fortsätter:

– Satsningen på eget café var nödvändig och har bidragit till att utveckla verksamheten ytterligare.

– Naturen i området är fantastisk och runtomkring Ornässtugan finns rätt element för fritidsaktiviteter. Och så har vi sjön som inbjuder till mycket aktiviteter.

Tillkomsten av Ornä Triathlon var en innovation som föll väl ut. I augusti, i samband med Runn-dagarna, är det dags för femte upplagan.
– Henrik Josefsson, mannen bakom Tough Race i Dalsjö, som brinner för idrott

och motion hjälpte oss igång. Därefter ringde jag folk inom Qvarnsveden Triathlon och de var på, erinrar sig Ehllis.

Ornä Triathlon genomföres som sprintlopp och ingår i Dalacupen. I senior-klassen simmar man 400

meter, cyklar två mil och löper fem kilometer. I de yngre klasserna är grensträckorna kortare.

– Som mest har vi haft femtiotalet deltagare. Eliten brukar infinna sig, men vi vill ha fler motionärer till start, kommenterar hon.

Ösjön, fortfarande istäckt den 11 april, är en pärla också vintertid. De populära isbanorna lockar människor från alla håll och kanter.

– Skridskobanorna, som skötes i samarbete med Runn-is, är jättepoppis. Varför tror du att skridskosporten är så populär?

– Det är en billig och bra sport att utöva och så är det inga köer.

– Intresset bara ökar. Det pendlar folk ända från Mälardalsområdet för att

testa våra banor. Och för att inte tala om alla holländare och tyskar som gästar.

En annan välbesökt happening är den årliga ljuskvällen i månads-skiftet januari/februari.

– Det är en kul kväll på Ösjöns is, då vi söker fullmånens mystik och fulla kraft, berättar Ehllis.

Nästa år är det 500 år sedan Gustav Vasa flydde från Ornässtugan för att undkomma den danska krigshären.

– Gustavs skidflykt från Mora mot Sälen var första Vasaloppet. På tal om blandningen av kulturhistoria och sportaktiviteter vid Ornässtugan, vitsar Åsa Ehllis och spricker upp i ett leende i värsole.

Text: PER-ÅKE GRANLUND
Foto: PRIVAT/ÅSA EHLIS

– Vårt kulturarv ska vi värda. Och vi gör det bäst genom att använd oss av det, säger Åsa Ehllis, verksamhetschef för Ornässtugan och dess omgivning.

Därmed är ribban lagd. I dag handlar inte allt på halvön om att värda och förevisa

Ornässtugans verksamhetschef, Åsa Ehllis, har myntat uttrycket "kultur-motionism". Träffsäkert, eller hur?
Foto: PER-ÅKE GRANLUND

Lyfter mot skyn

BORLÄNGE
De står stadigt med fötterna på jorden. Men älskar att flyga högt och lågt. Medlemmarna i modellflygklubben

RFK Viggen har det fint förspänt intill flygfältet i Romme. Egen klubbstuga och inhägnad mark ger bra förutsättningar för modellflyg året om.

Det blåser iskalla nordvästvindar. Och det är snö i luften när Sport i Dalarna besöker

RFK Viggen i början av april. – Det var synd på busvädret, annars hade jag tänkt att flyga min helikopter, så att ni fick se hur det fungerar, kommenterar Leif Andersson, med 20 års erfarenhet av modellflygplan.

– Det som är så roligt med modellflyg är att det finns så många olika nivåer. Och det finns något för alla.

– Själv satsar jag numer på helikopterflyg och olika tävlingar, berättar Leif. Vars

största merit är fjolårets SM-silver i klassen FC3 Populär.

Tidigare ordförande Anders Jonsson berättar att föreningen startades 1967. Sedan tidigt 70-talet har klubben huserat i Romme.

– Jag har sysslat med sporten i 40 år. Det finns inga krav att man ska ha flugit stora plan innan. Det räcker att man har flygintresset för att vara medlem, säger Anders.

Hur svårt är det att flyga modellplan?

Anders Jonsson (sittande) med sitt modellflygplan, dubbeldeckaren, Reactor, Christer Bäcklund/MIG-29 i cellplast, Mikael Almqvist/MIG-29/trä, balsa, Leif Andersson/Vibe Fifty gillar det här med byggkvällar i klubbstugan i Romme.

– Man lär sig ganska snabbt. Och ungdomar är hemskt duktiga på det.

– Vi är 50-tal medlemmar i dag. Medelåldern är hög men vi hoppas och tror att nya vägen av drönare, så kallad drone race, ska knyta fler ungdomar till sporten och klubben.

Hur bra är RFK Viggen med på kartan? Och hur stort är intresset i övriga Dalarna?

– De går snabbt och attraherar ungdomar. Damjunior-VM hösten 2018 vanns av en 11-årig kinesiska och sporten växer snabbt i många länder.

Hur bra är RFK Viggen med på kartan? Och hur stort är intresset i övriga Dalarna?

– Vi är med i matchen. Och sista helgen i juni arrangerar vi konstflygtävlingen IMAC, ingående i Svenska cupen. Därefter är vi värd för SM i helikopterflyg i slutet av augusti.

– I Dalarna finns det uppemot 15 klubbar och mellan 300–400 medlemmar.

Anders Jonsson, tidigare ordförande i RFK Viggen, har flyttat uppåt i hierarkin och är numer ordförande i Svenska Modellflygförbundet, SMFF, som ingår i Riksidrottsförbundet.

– Sporten är nog större än vad många tror. Och i dag är det runt 5 000 medlemmar i landet, informerar han.

Du har även flugit med riktiga flygplan, vad är tju-

ningen med modellflygplan?

– Det är en rolig hobby och sport. Och speciellt kul var det att tävla i segelflyg i Europacupen i Italien i fjol.

Modellplanen drevs tidigare med metanol. I dag handlar det mycket om elmotorer i skilda storlekar. Byggmaterialet kan vara i både balsaträ, furu, glas- och kolfiber.

– Planen blir dock större och de drives ofta med bensin. Men det finns även jetmotorer i dag, berättar Anders, innan han kontrollerar styrroden på sitt nya storverk, en Reactor.

Mikael Almqvist, klubbens nuvarande ordförande, har alltid fascinerats av flygplan. Redan som 15-åring befann han sig ombord på ett segelflygplan högt högt upp i det blå.

– Det gav en stor klick då flygläraren sa att i dag ska du flyga själv, erinrar sig Mikael och fortsätter:

– Intresset för flygplan sitter i blodet. Och ända sedan jag var aderton år har jag byggt egna modellflygplan.

– Sporten är rolig och i dag har vi skolflygplan, utrustade med dubbelkommando, så att våra nybörjare ska känna sig trygga och våga prova på. Vi har även en bilbana för dem som vill testa på det, avrundar Almqvist.

Nye medlemmen, Christer Bäcklund, får sista ordet:

– Jag har varit flygintresserad sedan jag kunde gå. Men då det är dyrt att flyga på riktigt, passar modellflygplan bättre.

Christer Bäcklund grottar ner sig i bygget av en mindre flygplansmodell.

Det återstår en del arbete innan Anders Jonssons vackra skapelse, dubbeldeckaren Reactor, är redo för en premiärtur.

Text och foto: PER-ÅKE GRANLUND

Spring i mål tillsammans.

Sätt upp ett gemensamt mål med dina vänner och kollegor. Träna med siktet inställt på Vasakvartetten, loppet där fyra löpare delar på den nio mil långa sträckan från Sälen till Mora. Loppet går den 17 augusti. Börja med att göra en anmälan på vasaloppet.se

Idrottsskola på sommaren – populärt för ungdomarna

Sommaridrottsskolor är en populär företeelse. Ifjol var det lite över 30 sommaridrottsskolor runt om i Dalarna. Idrottsskolor med lokala föreningar som arrangörer.

Deltagarna är mellan sex och femton år och veckan på idrottsskolan är en av sommarlovers mest efterlängade.

I fem dagar får man syssla med det man älskar allra mest. Det kan vara allt från fotboll, ishockey, innebandy med flera idrotter eller till och med en kombination av idrotter.

Under dessa idrottsskolor har Dalaidrotten en viktig roll.

– Vi arrangerar gratis aktiviteter för föreningar som bedriver idrottsskolor. Ifjol var det jättopulärt och det kommer att vara lika popu-

lärt i år, säger Tobias Hedwall som tillsammans med Elin Ivarsson är ansvariga från Dalarnas Idrottsförbund.

Dalarnas Idrottsförbunds konsulenter kommer ut till sommaridrottsskolorna och ha ett föredrag på cirka 30 minuter.

– Vi erbjuder fem teman i år och utgångspunkten är naturligtvis idrottsrörelsens gemensamma vision Strategi 2025, säger Tobias.

Viktiga frågor som vi vill ha en dialog med ungdomarna om.

VAD HANDLAR DET OM?

Vi pratar om teamutbildning, rörelseförståelse, barnens spelregler, Puck eller Boll – Domarens roll och mat och idrott. Den sistnämnda är för barn över 10 år, poängterar Tobias.

Kan du ge något exempel från Barnens spelregler?

– Helt enkelt att barn och ungdomar har rätt att må bra, känna sig välkomna och skall utvecklas i en trygg gemenskap inom idrotten. Det finns regler för hur vi skall bete oss mot varandra, precis som det finns regler om vad som gäller vid tävling, säger Tobias.

Ett ämne som engagerar och aktiviteten innehåller lekfulla övningar i kombination med teori och framförallt utvecklande diskussioner.

Under hela sommaren kommer Dalaidrottens konsulenter åka omkring i hela Dalarna och diskutera kring dessa teman.

– Och allt är gratis för föreningarna, poängterar Tobias.

Viktiga frågor som skall göra ungdomsidrotten än bättre i Dalarna.

Text och foto:
PeO KARLSTRÖM

Tobias Hedwall på Dalarnas Idrottsförbund föreläsare i sommar på idrottsskolor. En annan viktig fråga för Dalaidrotten och Tobias är Fritidsbanken.

Kändistätt på Ornäs IP

ORNÄS Gillar du fotbolls-nostalgi? Då ska du besöka Ornäs IP den 17 augusti.

Kändismatchen med gamla allsvenska spelare i ViLirare-laget, kontra gamla Bragestjärnor lovar något extra.

Sören Andersson, Mockfjärd, med 40 års erfarenhet av kändismatcher, berättar: – Mening var att IFK Göteborg skulle komma till Dalarna på ett träningsläger, men då det sprack satsar vi på det här istället.

– Bo Petersson (före detta spelare, tränare, expertkommentator och grundare av ViLirare, red anm.) gillade min förfrågan om en väl-görenhetsmatch mot Brage.

Tidigare bragespelaren Micke Henriksson och Mikael Norling, Ornäs BK, håller båda tummarna för ett lyckat arrangemang.

– Kändisspelarna vill spela på naturgräs och Ornäs IP är perfekt för ändamålet, säger Mikael Norling och utvecklar:

– Nu hoppas vi på bra väder och mycket folk.

TOMMY COACHAR

Bo Petersson och tidigare förbundskapten Tommy Söderberg coachar ViLirare. Ett spelglatt gäng som kryllar av före detta fixstjärnor.

– De har ett kanonlag med spelare som Anders Limpar, Martin Åslund, Bojan Djordjic, Jerry Sundgren och Johan Arneng, för att nämna några. Går det i läs får vi även se falusonen

Mats Gren på plan, berättar Sören.

Vad kan då Brage kontra med, Micke?

– Vi har bjudit in många spelare, bland annat Patrick Englund, Fredrik Söderström, Peter Vougt, Fredrik Bengtsson, Jimmy Rajala, »Gurra« Andersson, Martin Ericson, Lasse Nilsson och Tony Gustafsson.

För vi även se Micke Henriksson på plan?

– Jag vill slå frisparkarna, så några spelminuter hade jag tänkt mig, svarar Micke och skrattar.

Fotbollsfesten i augusti blir något extra. Allt ackompanjerat till speakers, den kände tv-kommentatorn Niklas Holmgren, intensiva stämman.

Text: PER-ÅKE GRANLUND

Din lokala bygg-, järn- & trävaruhandlare i Mora.

Öppettider: måndag-fredag 07,00-18,00, lördag 09,00-13,00.
Tingsnäsavägen 17, 792 32 MORA • info@mattsonsbygg.se

PADEL TENNIS – populär nykomling med växtvärk

FALUN Det är idag världens kanske snabbast växande sport och i Dalarna är det inget undantag, här har också utvecklingen gått enormt snabbt. Först med en hall för sporten var Falun men nu finns möjligheter att även spela i Avesta, Säter, Leksand och alldeles nyligen invigdes banor i Borlänge.

Sportens enorma framfart beror nog på att alla kan spela, ung som gammal, elit eller motionär. Det är inga svårigheter alls att spela om man jämför med kusinerna tennis och squash. Padeltennis

är kan man enkelt säga, en blandning av just de två sporterna.

ÖVER FÖRVÄNTAN

Johan Eklund, en av två ägare till Dala Padelhall i Falun säger att sedan starten hösten 2017 har det gått enormt fort med intresset och bokningar för spelet. "Helt över förväntan"! Utvecklingen i övriga landet är liknande och nu finns i Sverige runt 450 banor.

Idag samlas sporten under tennisförbundet men man räknar med att i maj bilda ett eget förbund. Spelplanen är utformad som en krympad tennisbana med mätten 10x20 meter och delad i mitten med ett nät som är 0,88 m högt. Runt planen är det fyra meter höga väggar. Man spelar alltid dubbel mellan två par spelare och serven slås underifrån och en andraserv tillåts precis som i tennis.

Istället för att kasta upp bollen vid serve, som man gör i tennis, ska bollen först studsas i marken. Studsen ska vara bakom egen servruta och mellan mittlinjen och sidoväggen.

Hockeylegenden Tomas Jonsson och bandy- och fotbollsspelaren Janne Hedman är två flitiga padelspelare.

Boll som träffar väggarna runt banan efter studs i marken är fortfarande i spel på samma sätt som i squash. Racketen är av ett kompositmaterial med slagytan perforerad av hål. Racketen har alltså inga strängar. Poängräkningen är lika som i tennis. Bollen då? Liknar väldigt mycket en tennisboll, men trycket i den är mindre så det blir inte lika stor studs.

PAR-SM

Sporten kommer från Mexico, i Acapulco 1969 tog

ERIK "JOKKE" LUNDIN

Från spelplanen kringgärdad av väggar.

Gör som Lars »Nubben« Andersson, anlita Dala Metallpartier för ditt uterum

dm

dala metallpartier ab
Dörrar - Fönster - Tak och Fasader

Hantverkargatan 22
781 71 Borlänge
Tel. 0243-21 31 70 Fax.0243-134 60

Välkomna till Grövelsjön och Lövåsgården!

Sommaren närmar sig och med det en ny härlig sommar/höstsång i fjällen! 804 m.ö.h. vid trädgränsen hittar ni oss med vandringsleder utanför husknuten och med en vidunderlig utsikt över fjäll och myr.

Efter en dag på fjället så kopplar du av framför öppna spisen i gillestugan eller ute i vår relax, med badtunna och bastu. Därefter är du välkommen till bords där vi dukat upp för en tre-rätters middag!

Visst låter det mysigt...

www.lovasgarden.se, 0253-290 29, info@lovasgarden.se

Tomas ersätter Jan i Vansbrosimningen

TORSÅNG
Jan Palander ut.
Tomas Vikar in.
Vansbrosimningen får en ny generalsekreterare i sommar.

Jan Palander rekryteras från skidsporten för sju år sedan. Tomas Vikar däremot kommer från simningens värld.

Du har en gedigen bakgrund inom sim- och triathlonvärlden, berättar du?

Jag har alltid gillat simning och sista åren som aktiv ägnade jag mig åt triathlon i Kvarnsveden triathlon. Senaste fem och ett halvt år har jag kombinerat rollen som klubbchef och tränare i Falu SS.

Låter som att du hamnat på rätt plats ännu en gång. Vad vill/kan du tillföra Vansbrosimningen?

Jag menar att man ska se Vansbrosimningen som en helhetsupplevelse för familjen.

Frågan är vad kan man göra/erbjudas när man anländer till Dalarna. På din resa till och från Vansbro. Vansbrosimningen ger så många synergieffekter för näringen, vilket kan komma många till del. Och i den frågan skissar jag på en idé om en helhetsupplevelse för våra deltagare. Det var över 14 000 deltagare i fjol. Vari ligger Vansbrosimningens storhet?

Det är en fantastisk upplevelse att simma i öppet vatten. Och med himlen som tak skänker det en extra frihetskänsla.

Tävlingen ingår också i en Svensk klassiker vilket också har spelat in.

Tomas Vikar vet vad han talar om. Redan som 12-åring antog han utmaningen i Vanåns vatten. Totalt har han startat tolv gånger med en femteplats som bäst. Tycker du att du kommer till dukat bord i din nya roll som generalsekreterare?

Ja, men det finns mycket utmaningar. Konkurrenten av andra aktiviteter och utbud är tuff.

Vansbrosimningen styrkas dock i dess historia.

Och vi får jobba utifrån den plattformen.

»Nästa år firar vi 70-årsjubileum, något vi ser fram emot redan nu.»

avslutar Tomas Vikar, redo en ny utmaning.

Text: PER-ÅKE GRANLUND

Tomas Vikar

Född: 710609

Familj: Fru och fem barn

Bor: Villa i Viksö, Torsång

Aktuell: Blivande generalsekreterare för Vansbrosimningen

Åter helst: Sushi

Dryck till: Ljus öl

Vet vi ej om Tomas:

Började med orientering vid 40 år. Missade en kontroll med 45 minuter, trots bara 200 meter mellan kontrollerna

Tomas Vikar tar över rollen som generalsekreterare för Vansbrosimningen i augusti.

Michaela Hermansson (till vänster) i seriepremiären mot Asarum.

Michaela har varit Kvarnsveden trogen

BORLÄNGE
Kvarnsvedens IK:s nyutnämnda lagkapten Michaela Hermansson är inte lastgammal precis, men ändå är det 16 år sedan hon A-lagsdebuterade i KIK. Under de här 16 åren har Michaela hunnit med att spela på varje nivå i seriesystemet.

Jag var 13 år när jag debuterade i A-laget. Året efter blev jag ordinarie, berättar Michaela.

Vi mötte Stora Tuna i min första A-lagsmatch. Det var visst i division 4.

Men för två år sedan blev det ett hack i skivan. Michaela tackade för sig och gjorde ett uppehåll med fotbollen. Hon lade bollskorna på hyllan som det brukar heta.

Det skulle jag inte ha gjort. Det dröjde inte så länge innan jag kände att det fattades något när jag slutat spela fotboll.

Och när hon infann sig på träningen mindre än ett år senare kände ledarna att laget fått en förstärkning.

LAGKAPTEN

När de senaste årens lagkapten Denise Sundberg tackade för sig efter förra säsongen fick ett år äldre Michaela Hermansson ta över kaptensbindeln.

Det är inget märkvärdigt att vara lagkapten. Man gör ju samma jobb som alla andra i laget, konstaterar Michaela.

Det enda de andra spelarna inte får göra är att singla slant med domaren före avspark.

DRIVANDE SPELARE

Michaela var en av de drivande spelarna i Dalarnas flicklag som blev tvåa i distrikts-SM 2006. Men hon är den enda som spelar i dag. Vart har de andra tagit vägen? Det var ju fler än Michaela som det brukar bli en hel del varningar under en säsong.

Jag vet inte exakt, men ingen spelar på den här nivån i alla fall.

Michaela började som en offensiv spelare, men tidigt blev hon försvarare och har fortsatt så.

Så fort KIK får en högerhörna är det Michaela som tar dem. Hennes starka vänsterfötter gör att en högerhörna är en halv målchans.

Inte alltid, i vissa matcher går allting snett, men ibland brukar det mesta fungera.

Hon är en tuff spelare så det brukar bli en hel del varningar under en säsong.

Ja, jag spelar tufft och gör det på träningarna också.

STOR OMSÄTTNING

För två år sedan åkte Kvarnsveden ur allsvenskan och de flesta som var med då har värvats av andra klubbar. Bland annat försvann Tabitha Chawinga till Kina. Hennes syster Temwa är dock kvar och skall förhoppningsvis göra en massa mål.

Ja, det har varit en stor omsättning av spelare. Nu har många unga spelare tagit plats i laget. De får värdefull rutin som de får nytta av när vi äldre lagt av.

När vi nu spelar i Elit-

ettan är det inte lika lätt att värva duktiga spelare. De föredrar av förklarliga skäl att spela i den högsta serien.

Vad är målsättningen i år?

Vi har ingen uttalad målsättning utan tar match för match. Vi skall bara försöka göra bra ifrån oss så att vi är nöjda när matchen är slut. Sen får vi se hur långt det räcker.

Text och foto: SVEN-ERIK KARLSSON

IFK MORA skidklubb

Tack alla funktionärer för ert fina arbete under den gångna vintern

Nu ser vi fram emot nästa vinter:

Mora Pinglan 4-5 januari 2020

MORALOPPET 18 januari 2020

NORRA GARBERG Hill Climb 22 mars 2020

www.ifkmora.se/sk

I CENTRUM FÖR IDROTT

Arenor för 20 olika idrotter på gångavstånd!

Mora Parken ligger mitt i Vasaloppsarenan, en kort promenad från Mora centrum. Utan extra transporter, flera boendealternativ och närhet till aktiviteter gör Mora Parken till en optimal lägerplats för över 20 olika idrotter.

Mora Parken

moraparken.se

Skadedjursbekämpning och matsäkerhet.

Tel. 0771-122 300. Läs mer på www.nomor.se.

Teckna aldrig ett avtal utan att kontakta Nomor först!

Moa 14 – satsar stenhårt på O-ringen

BORLÄNGE
Redan som nioåring debuterade Stora Tuna OK:s Moa Birkebæk i O-ringen. Tre år på raken: 2015, 2016 och 2017 vann hon sina klasser i Jaktstarten. Men så – förra året – hände något med foten som spoliade hela säsongen.

– Jag vet egentligen inte vad som inträffade, säger Moa. Det var på O-ringens första etapp. Halva foten vred sig när jag sprang på en sten och den andra stod liksom still. Det var jättekonstigt. Men nu är jag helt återställd och redo för nya utmaningar i skogarna.

Idag tränar hon som vanligt tillsammans med kompisarna vid klubbstugan i Skräddarbacken i Borlänge: intervallträning på tisdagar och teknik på torsdagar. Helgerna viks oftast för lokala tävlingar med karta och kompass – för att hålla formen. Men de större nationella sammandrabbningarna äger

oftast rum på andra platser i landet. Det är så här hon laddar och bygger för bland annat årets O-ringtävlingar i Kolmården den 21–27 juli.
– Just Jaktstarten i O-ringen är oslagbar, säger Moa. Vi är närmare 300 löpare i min klass som drar iväg samtidigt. Att gå ut först och lyckas hålla den positionen genom hela loppet går inte att beskriva. Det är definitivt en av de verkliga höjdpunkterna under hela tävlingsäsongen.

MÅNGA SPORTER

Idag är Moa 14 år. Det har aldrig varit förutbestämt att slutvalet skulle bli just orientering – även om framgångarna varit stora.

»Jag känner mig för i flera discipliner, säger hon. Parallellt spelar jag innebandy, fotboll och tävlar i längdskidåkning.«

När det blir aktuellt att söka gymnasiestudier om ett par år blir de självklara alternativen två: Orienterings- eller skidgymnasium.

Moa Birkebæk mjukstartade med Skogslek för de allra yngsta barnen i Stora Tuna OK:s regi redan i fyra års åldern. Här lärde hon känna skogen, naturen och kartan genom lek tillsammans med föräldrarna.

Idag – tio år senare – utgör hon en av klubbens verkliga supertalanger. Och den självklara förebilden och inspirationskällan finns på nära håll: klubbkamraten Tove Alexandersson.

Text och foto:
STAFFAN BJÖRKLUND

UNG TALANG
i Dalarna

Stora Tuna OK:s Moa Birkebæk satsar stenhårt på årets O-ring.

HIMLEN ÄR TAKET

Tove Alexandersson – världsmästare i tre discipliner

Världens bästa orienterare, både till fots och på skidor, Tove Alexandersson, är också världens bästa Skyrunner. VM-guld i tre olika discipliner inom ett år!

VM i orientering i Norge i augusti är säsongens höjdpunkt för Tove.

Där ska hon försvara tre raka VM-guld i längdistans, så blir Skyrunning lite av semester.

Smaka på det, semester med 29 km i bergsterräng och det på allt annat än löpvänligt underlag.

När Tove debuterade i VM i skyrunning i höstas så krossade hon det gamla rekordet i de skotska bergen med 19 minuter och hade en segermarginal på sex minuter.
– Jag gillar att springa i bergen, det är avkopplande och bra träning när orienteringssäsongen har uppehåll, säger Tove, om sin "semester-sysselsättning".

FOKUSERAD PÅ LÖPNING

Många är vi som har en metodislinga i huvudet när vi rör på oss, men Tove låter inte tankarna fara.

– När det gäller orientering så handlar det om att vara fokuserad, det gäller också för Skyrunning.

– Det gäller att hålla rätt fart, men framförallt för att springa tekniskt bra och ha kontroll på underlaget.

– Uppför fokuserar jag genom att ha delmål på väg mot toppen, medan i utförlöpingen handlar det om att springa klokt. Det är utför som man lätt blir stel.

Att optimera löpningen är helt avgörande.

– Det är inte som ett maratonlopp på asfalt, tankarna får inte fara iväg, ler Tove.

OBESEGRAD I SKYRUNNING

Ett lopp i Italien i serien för skyrunning finns med i Toves planer inför sommaren och där har hon också semesterlopp hem två tidigare segrar.
– Det är ändå orienteringen som är nummer ett för min del, betonar Tove, på väg ner till södra Frankrike för träning på hög höjd i bergen ovanför Nice.

– Det blir nog inte så mycket höghöjds träning som jag tänkt då snön fortfarande ligger för djup i de schweiziska alperna, förklarar Tove valet av Nice.

Tove Alexandersson

Tove Alexandersson är världsmästare i tre olika discipliner och väldigt löpstark, men det är orientering som hon prioriterar. På hemmaplan i Dalarna brukar hon alltid springa fjällorienteringen i Idre.

Den här säsongen blir väldigt lång för världens bästa orienterare och avslutas inte förrän i slutet av oktober i Kina. Direkt därefter plockar Tove fram skidorna för skidorientering.

Skyrrunning, grenen där Tove fortfarande är obeseerad, trots att hon bara semesterlöper över höga bergstoppar.

– Det är riktigt roligt med skyrunning, betyder Tove.

Frågan är hur många som kan vinna VM-guld i tre olika discipliner på drygt ett halvår. Tove Alexandersson tog VM-guld i orientering i augusti 2018, en månad senare vann VM-guld i skyrunning och i mars i år försvarade hon sitt VM-guld i skidorientering från 2017, som bara avgörs vartannat år.

Text och foto:
NISSE SCHMIDT

Klubb: Stora Tuna IK

Ålder: 27 år

Orientering: 7 VM-guld, 8 VM-silver och 3 VM-brons, 4 EM-guld, 2 EM-silver och 2 EM-brons, 5 JVM-guld, 2 JVM-silver, 1 JVM-brons, 26 SM-guld, 3 SM-silver, 1 SM-brons. 5 gånger totalsegrare i världscupen.

Skidorientering: 10 VM-guld, 3 VM-silver och 2 VM-brons, 10 EM-guld, 8 EM-silver, 6 EM-brons, 8 JVM-guld, 3 JVM-silver, 1 JVM-brons. 2 gånger totalsegrare i världscupen.

Skyrrunning: 1 VM-guld

JALE

DHL

Boka din transport online - www.dhl.se

MORA 0250 - 165 20

Two lirare från Leksand

Gör som "Nubben" och Sport i Dalarna. anlita

Spelmannens Skylt & Dekor Leksand

0730-57 38 93

HJÄRTEBRA®
friskvård, vattenträning, återhämtning

FÖRST MED EN REHABPOOL I SKANDINAVIEN!

BOKA TID!
Hjärtebra Center Borlänge 1
Utanforsgränd 5 · 784 44 Borlänge
0243-191 91 · hjartebra.se · borlange1@hjartebra.se

Laserbehandling

Vattenträning i massagepool

VI KAN FÄRG, TAPET OCH GOLV

Oavsett hur ditt hemprojekt ser ut, kan vi på Happy Homes Borlänge hjälpa till. Vi har de trendigaste tapeterna, de senaste golven och kvalitetsfärger för både din vägg och din fasad. Dessutom erbjuder vi Hushälsa och färgsättning, två tjänster som hjälper dig lite extra på vägen.

Kom in till oss så berättar vi mer. Hjärtligt välkomna!

Vi säljer kvalitetsfärg från välkända leverantörer. Färg du kan lita på!

Nu har vi söndagsöppet!

HAPPY HOMES BORLÄNGE
Hamngatan 4, Borlänge
Tel 0243 -12370. Mån-fre 7-18,
Lör-sön 10-14. www.happyhomes.se

happy homes

SiljanBuss
DALARNA
TEL 020-21 00 30

Boka dina resor på www.siljanbuss.se | 020-21 00 30

Kroatien 21/8 2019

Crikvenica är en stad i nordvästra Kroatien med en mer än 100 år gammal turisttradition. De 2500 soltimmarna per år och dess rena luft och hav gör Crikvenica till en utmärkt plats för hela familjen, gammal som ung. Stränderna vid Crikvenicas riviera ligger i vida vikar, en efter en.

Fr 14 500:- 15 dgr halvpension

Idag väljer fler föreningar och organisationer att resa med våra bussar och även låta oss bygga dagsprogram och hela resor.

Populära resmål för våra grupper under året har varit dagsutflykter i Sverige, SPA-resor till Pärnu, sportarrangemang, julbord, teater och nöjesresor, utlandsresor, kryssningspaket och golfresor.

Du vet väl att vi har bussresor till de flesta landskamper i fotboll.

Ullared + Vallarnas friluftsteater 10/7

Häng med på shoppingresa till Ullared! Prova kläder i lugn och ro på motellet på kvällen dag 1 och ha chansen till byten/returer dag 2. OBS! Avresan startar kl 23:00 den 10/7.

Fr 995:-

Kontakta oss
020 - 21 00 30

Gå in och boka direkt på
www.siljanbuss.se

GF GYMNAS

En pigg 90-åring

FALUN
Den 18 september 2019 firar GF Gymnos sin 90:e födelsdag som fristående gymnastikförening i Svenska Gymnastikförbundet. En liten parentes är dock att från 4 oktober 1923 var föreningen en underavdelning till GK Aktiv som bildades 1922.

Föreningen har under åren varit en verkligt bidragande orsak till ett aktivare Falun.

På 1950-talet drogs barn- och flickgymnastiken igång ordentligt och sedan dess har föreningen skördat många fina framgångar i både Artistisk Gymnastik (individuell) som den nu

absolut största Trupp-gymnastiken. Idag är det verksamhet från familjegymna - barn - flick - pojck - AG -tricking - till den mycket spännande Vumpgruppen som är vuxna med aptit på trupp-gymnastik. Det är aldrig för sent att ha kul med gymna.

1973, i den nybyggda Lugnetanläggningen, startade en rätt unik tradition, Gymnosgalan, som sedan dess i obruten följd haft sin årliga uppvisning på samma plats. Så nu i december väntar den 46:e galan på att få släppa loss alla gymnaster.

Gymnos har alltid arbetat med ett värdegrundstänk och 2015 tog den dåvarande styrelsen beslutet att arbeta efter Svenska Gymnastikförbundets plan

Gymnastiken Vill 2014. Det arbetet har utmynnat i ledorden Glädje - Kunskap - Gemenskap.

Gymnos har under många år varit en attraktiv tävlingsarrangör för både AG (artistisk gymnastik) och trupp-gymnastik, på såväl lokal, regional som nationell nivå. Våren 2019 är därför platsen för den in-ternära Vårvolten i början av maj för att den 11-12 maj svara för en rikstäckande tävling i trupp-gymnastik för 4 olika klasser. Det är 70 lag från hela landet som kommer till Falun och dryga 1200-talet gymnaster och ledare vill garanterat lyfta taket på Lugnets Sporthall.

Text och foto:
CAROLA ERICSSON

Ny cupfeber i Borlänge

BORLÄNGE
Dalecarlia cup går som tåget. Nu kommer nästa fotbollsfest till Borlänge. SM och Special Olympics Nationella spel i parafotboll kan komma att samla upp emot 50 lag till turneringen på Sportfältet den 6-8 september.

Arrangörsföreningen Bullermyrens IK:s starka kraft i parafotboll stavs, Ulf Jonasson. Han är både lagledare och huvudansvarig för klubbens satsning på BIK United.

- Vi hoppas på mellan

40-50 lag i SM, säger Ulf Jonasson och utvecklar:

- Vi har ansökt om SM i två år och nu är det äntligen vår tur. Det är mycket jobb men ändå kul då det är så mycket glädje med fotboll.

SM är öppet för sju- och femmannalag. Och går det som Jonasson vill kan man också bjuda på ett par nyheter.

- Vi siktar på att få med tjejlager. Vi kommer eventuellt också att bjuda in något utländskt lag. Och nappat något lag så deltar man i så fall inofficiellt i SM.

Ulf Jonasson (till höger på bilden) skapade utländska fotbollskontakter vid besöket i Italien. Här får han telefonnumret av en italiensk ledare.
Foto: SVEN-ERIK KARLSSON

- Alla tycker det är så kul att spela mot utländskt motstånd så vi får se om det går i lös.

Hur ska ni klara att organisera allt?

- Hela »Bullis« styrelse står bakom arrangemanget och vi har många frivilliga krafter som ställer upp.

- Det blir typ samma upp-lägg som för Dalecarlia cup och det känns fantastiskt att vi nu får och kan arrangera SM i parafotboll.

Ola Brossberg är ordförande i Dalarnas parasportförbund. Så här säger Brossberg om SM:

- Borlänge ligger geografiskt bra till. Sportfältet med alla planer och närheten till centrum är plusfaktorer.

- Jag tycker det är bra att Bullermyrens IK tagit åt sig arrangemanget.

Vad kan ni i parasportförbundet hjälpa till med?

- Vi kan bidra med erfarenhet och kompetens i olika frågor. SM är ännu ett bra exempel om allas rätt till inkludering i samhället och arrangemanget passar bra i tiden, understryker Ola Brossberg.

Text: PER-ÅKE GRANLUND

BIK United har haft mycket internationellt utbyte. Det började i italienska Castellano 2006. Där fick borlängekillarna möta Chelsea från London och skapade då kontakter som gjorde att Chelsea kom till Borlänge tre år i rad. På bilden ser vi en situation från matchen i Castellano. Spelaren i mitten är BIK:s Mikael Falk och spelaren till höger är Chelseas Sami El-Kashef. Han låg bakom att Chelsea kom till Borlänge. Foto: SVEN-ERIK KARLSSON

Idremålarna är din kompletta måleripartner i Idre med omnejd.

Vi utför in- och utvändiga målning samt tapetsering vid nybyggnation och renovering.

I företaget finns lång tradition och gedigen kunskap - vi håller alltid hög kvalitet på våra arbeten. Idremålarna är medlem i Målaremästarna.

Vi besöker Er kostnadsfritt för råd och prisförslag!

IDREMÅLARNAS
Jens Martinsson Måleri AB Idre. Tel 0253-204 18. Mobil 073-057 69 22

Välkommen till vår Spel & Café

Vi har försäljning av
Leksands IF och Superstars souvenirer
Biljettförsäljning till hemmamatcherna

SVENSKA SPEL

Bästa matbutik i Leksand

Öppettider
Mån-Lör 7-23
Sön 8-23

Hemköp Spel & Café
Öppettider
Mån-Fre 9-19
Lör-Sön 9-17

Hemköp
Leksand

TÄCKER DIN BILFÖRSÄKRING ETT LÄCKANDE MJÖLKPAKET I BAKSÄTET?

Vi har sett över våra priser på bilförsäkring och i de allra flesta fall är vi billigare än våra konkurrenter. Dessutom gäller vår försäkring för betydligt fler situationer än vad andra kan erbjuda. Du kan till exempel få ersättning för ett läckande mjölkpaket i baksätet, borttappad nyckel eller om du har råkat tanka bensin istället för diesel.

Din bil ska vara yngre än 10 år och allt högst 12.000 mil.

Så testa oss och räkna på vad vår bilförsäkring skulle kosta dig, om inte annat för att se om vi har rätt. Du gör det enkelt själv genom att gå in på dina.se och räkna eller ring oss på 0247-899 40 så hjälper vi dig och berättar mer.

dina Dina Försäkringar
Västra Hälsingland Dalarna

Vi öppnar redan kl 06

Våra öppettider:
Vardagar 6-24
Helger 8-24

Välkommen till nya butik!

OKQ8 FALUN GRUVGATAN
Gruvgatan 19, 791 62 Falun

– Det finnes något för alla

HEDEMORA Sommarsatsningen Fun Camp återkommer. Till glädje för alla barn och ungdomar mellan 6-15 år.

– Det finnes något kul och intressant att göra för alla, berättar Peter Vestlund, aktivitetsledare hos kultur- och fritidsavdelningen.

Fun Camp är ett projekt som erbjuder barn och ungdomar ett brett utbud av sommaraktiviteter. Ingen ska behöva gå sysslöslös under sommarlovet.

– Vi har fått till ett bra drag kring det här och även hjälp av externa aktörer, informerar Vestlund och fortsätter:

– Utbudet kan vara allt från fotboll till natur- och friluftsliv. Vi kommer även att erbjuda kulturaktiviteter som dans och musik.

– Även kurser är planerade och som exempel kan jag nämna discjockey, grafitimålning och hiphop.

Vad tycker du om den här satsningen?

– Det här något som ger livskvalitet till alla som bor här. Och framför allt till dem som stannar på orten under sommaren.

– Fun Camp har kommit

för att stanna. Och jag vet att den här typen av satsning körs parallellt i flera kommuner, men då under andra arbetsnamn och former.

Finnes det några fler fördelar med Fun Camp?

– Den är kostnadsfri och därmed tillgänglig för alla.

– En annan fördel är att det också erbjuder feriearbeten. Och ett femtontal gymnasiel elever kommer att vara med och jobba med Fun Camp, redogör Peter Vestlund.

Nu är det ju inte alla som bor i tätorten. Men då finns alternativ som "sommarbussen" att tillgå för ungdomarna.

– För dem som bor utanför tätorten finns "sommarbussen", med sin uppsökande verksamhet och som har olika aktivitetsutbud i bagaget.

Ett rullande nöjesutbud kan tyckas. Men att döma av mottagandet tuffar den på också i sommar.

– Satsningen på Sommarbussen är inne på sin fjärde sommar och det har blivit ett årligen återkommande och populärt inslag, understryker Peter Vestlund.

Text och foto: PER-ÅKE GRANLUND

Peter Vestlund kör ett pass med träningsorientering på Stadsberget för Vasaskolans niondeklassare. Här i samspel med Jesper Johansson (till höger).

Redo för start. Fr.v. Lars-Åke Östlin, Anna-Maria Nordström, Jan Olsson, Therese Oljans Backlin ser fram emot sista dagen i augusti och storarrangemanget på vackra idrottsplatsen Vasaliden.

Idrottskrafter samarbetar i dubbel sportsatsning

HEDEMORA Skördeloppet är i fokus. För elitlöpare som motionärer. – Vi siktar på 500 deltagare i år och visionen är att dubbla siffran fram till 2022, säger tävlingsledaren, Anna-Maria Nordström, Hedemora Friidrottsklubb.

Den 31 augusti går startskottet för sjätte upplagan på vackra Vasaliden. Och då inte bara för Skördeloppets deltagare. Anna-Maria berättar:

– För två år sedan instiftades eventet Idrottens Dag. Och när kommunen frågade om vi ville samköra idrottsdagen med Skördeloppet tackade vi ja.

– I samband med Skördeloppet kommer Hedemora kommun och Södra Dalarnas Sparbank att arrangera Hedemoras Idrottsdag vid området kring Vasaliden.

Skördeloppet i all ära, men vad händer i samband med "Hedemoras egen Idrottsdag"?

– Syftet är att få människor att upptäcka alla aktiviteter som erbjuds i kommunen. Så vi hoppas att det blir en stor uppslutning av föreningar som vill visa upp sin verksamhet på Vasaliden,

Fr.v. Lars-Åke Östlin, Therese Oljans Backlin, Jan Olsson och Anna-Maria Nordström är förhoppningsfulla över sammanslagningen av Skördeloppet och Idrottens dag i Hedemora. I bakgrunden syns centrum för eventet, Vasaliden.

redogör Nordström och utvecklar:

– Sparbanken har ställt upp på ett bra sätt. Och alla deltagande idrottsföreningar med ungdomsverksamhet som visar upp sin verksamhet under dagen får ett ekonomiskt bidrag.

Jan Olsson på fritidsnheten är på:

– Det här var en jättebra nyhet. Samtidigt ställer det krav på oss som arrangör, men det fixar vi, lovar Olsson som får medhåll av fritidschef, Lars-Åke Östlin:

– Vi vill synliggöra vår fina anläggning, Vasaliden, ytterligare. Det ska bli både trevligt och kul att samköra eventet Idrottens dag och Skördeloppet. Jättepositivt!

understryker Östlin. Bansträckningen för Skördeloppet sträcker sig i och runt omkring charmiga småstaden Hedemora. Arrangörerna hoppas på en folkfest värd namnet sista dagen i augusti.

– Vi var med och initierade Idrottens Dag 2017. Årets förslag att vi tillsammans med kommunen och Hedemora Friidrottsklubb skulle samarbeta om eventet är jättebra, säger Therese Oljans, Södra Dalarnas Sparbank och fortsätter:

– Vi värnar om att idrottslivet ska utvecklas och leva vidare lokalt. Jag är glad för att det här blir av och hoppas på en bra respons från föreningarna.

Text och foto: PER-ÅKE GRANLUND

Anna-Maria Nordström har varit tävlingsledare alla sex åren Skördeloppet arrangerats. Hon är spänd på var uppslutningen landar.

– Det brukar vara fullt upp av människor i samband med loppet. Och det ska bli roligt att se hur mycket folk det blir utefer banan, som bland annat går genom en del bostadsområden.

Hur löser ni funktionärsbiten?

– Vi samarbetar med bland annat Hedemora Träningsvärk och ett flertal andra föreningar. Kapaciteten är bra och vi siktar på 500 deltagare, men klarar redan i dag att ta emot ytterligare 300 deltagare.

– Våra sponsorer är med på ett bra sätt och det är också skönt att se hur kommunen vill uppmärksamma detta samarbete.

Populära Skördeloppet lockar både eliten och motionärer till Vasaliden. I år lovar eventet dessutom ett extra vagant inslag av stadens föreningsliv.

– Den här satsningen kommer att vara till nytta för alla i stan, avslutar Anna-Maria Nordström.

Text och foto: PER-ÅKE GRANLUND

Vasahallens ansiktslyft – nu byts ventilationen ut

HEDEMORA Vasahallens ventilation var undermålig. Nu byts allt gammalt ut mot en modern ventilationsanläggning.

– Vi byter del för del och målet är att allt ska vara klart till årsskiftet, berättar Niklas

Arfs, teknisk chef på Hedemora kommun.

Renoveringen av sporthallens ventilationssystem är framme vid fas fyra. Ventilationstrummor och ventilationschackar får ett välbehövligt och efterlängtat lyft.

– Allt undertak rives för att man ska komma åt allt.

Brandceller och belysning förbättras samtidigt, informerar Arfs och fortsätter:

– Just nu jobbar vi med ventilationen för bowlinghall, entré, och källarplan inklusive klubb- och kontor. Lagg till det skytelokal och omklädningsrum i simhall och omklädningsrum för personal.

I simhallen tillkommer även förbättringar som ska underlätta nyttjandet för människor med funktionsvariationer.

– Bland annat så investerar vi i nya lyfthjälpmiddel, säger Arfs. **Hur är statusen i övrigt för simhallen?**

– Vi väntar på besked från politikerna. Renovera eller bygga nytt är frågan, svarar han.

Vad har ni för kostnads-kalkyl för alla förbättringar av ventilationen?

– Totalt handlar det om tio miljoner kronor. Sporthallen har 45 år på

nacken i augusti. Och Vasahallen har tjänat sitt syfte, inte minst för folkhälsan.

– Just nu ligger prio på bowlinghallen som öppnar igen i september.

– Och snart har vi en bra lokal med bra luft, utlovar Niklas Arfs.

Text: PER-ÅKE GRANLUND

Tomas Skålberg – en riktig kraftkarl

VANSBRO »Siljansnäs-Anders« Andersson var en omvittnad kraftkarl. Västerdalarnas svar stavs, Thomas Skålberg. – «Siljansnäs-Anders» levde för drygt hundra år sedan, men han har alltid varit en förebild, berättar Thomas

Hur ser en normal träningsvecka ut?

– Jag kör tre till fyra gympass per vecka om vardera en och en halv timme. Och tränar då marklyft, axlar, armar och med hand gripper.

Du har varit noga med att förkunna att du tagit avstånd mot dopning, kommentar?

– Jag tycker det är viktigt att ungdomar får veta att det går att bli stark utan att använda droger. Frågan ligger mig varmt om hjärtat och jag skulle kunna tänka mig att föreläsa i ämnet.

Har du utövat någon annan idrott?

– Jag spelade ishockey i Malung tills jag var 16 år. Men på gymnasiet tog intresset för styrketräning över.

På meritlistan finnes ett DM-guld i styrkelyft.

– Jag tävlade för Södra TK i Stockholm och jag klarade 125 kilo i bänkpress när jag var 17 år, berättar Thomas innan han avrundar:

– Visst håller jag på med lite udda grejer. Men det är kul och jag brinner för det. Nästa gång jag uppträder är i samband med Insjödagen i slutet av augusti.

Text: PER-ÅKE GRANLUND

Thomas Skålberg viker ihop hästskor i 6 mm järn till hjärtan, rullar ihop stekpannor, vilket han visade hos Lasse Cronér i TV-programmet Smartare än en femteklassare. Foto: PRIVAT

Thomas Skålberg

Född: 840129
Längd/vikt: 188,5 cm/116 kg
Yrke: Jobbar på LSS-boende i Vansbro
Bor: Lägenhet i Vansbro
Familj: Singel
Äter helst: Husmanskost
Dricker till: Mjölk/vatten
Fritidsintressen: Fiske, hundar, vistas i skog och mark

bilkompaniet.se gemenskap.

FÖR LIVETS ALLA SKIFTEN!

NY BIL FRÅN 79.900:-

Bilkompaniet
bekymmersfritt och ekonomiskt

Subaru, Renault, Nissan, Dacia

Find us on Facebook
facebook.com/bilkompaniet

Att välja rätt mäklarfirmat är början till en bra affär – vänd er med förtroende till oss, 46 år i branschen

Bostadsguiden utkommer 2 ggr per år, till midsommar och i december. För er som vill ha med ert hus till försäljning hör av er till oss.

Fler upptäcker Siljansregionen som en naturskön och lugn plats. Detta har återspeglats under 2018, som varit det bästa försäljningsåret under våra 46 år som mäklare.

Bristen på objekt i kombination med en växande grupp spekulanter gör att vi nu söker fler villor, fritidshus, bostadsrätter och tomter att förmedla.

Genom engagemang, kunskap och lokalkännedom skapar vi förtroende. Vi strävar efter nöjda parter genom hela förmedlingsprocessen.

ERIC THORS
FASTIGHETSBYRÅ AB

Kontor: 0248-100 33 E-post: info@erichthors.se
Mobil: 070-330 14 31, 070-555 09 18 Adress: HSB-gatan 3B, 795 30, Rättvik
Se våra objekt på internet: erichthors.se, hemnet.se och bovision.se

Minnen från Saxviken:

- Gifte mig i Mora kyrka mellan försök och finalen

MORA Saxviken i Mora borde kulturmärkas som en stor idrottshistorisk mötesplats. Och med en staty av Gunnar Faleij. Plötsligt blev Mora och Saxviken ett stort centrum för racerbåtporten med publiksiffror på 20-25.000. Och det var i Saxviken som Faleij lyckades övertyga alla bandyspelare att byta klubb till ishockey. Det var sannligen inte det lättaste men det blev lättare när ungdomarna upptäckte att det gick fortare att skotta av en hockeyrink än en stor bandyplan.

Och ni vet hur det gick. Mora IK är Sveriges äldsta ishockeyklubb på landsorten. Tacka Gunnar Faleij. Nästa steg blev att lära leksingarna att spela ishockey. Men det kanske vi skall tala tyst om idag.

Men hur många minns att Mora var ett eldorado för alla entusiaster av racerbåtar. Ingenjör Faleij, ja det var viktigt med vad man var på den tiden, var en driftig man med stora kontakter.

Med tillverkarna av de tyska motorerna König från Berlin, med alla sina tekniska kunskaper och som en skicklig konstruktör. Och klubbens främste aktive med

tolv världsrekord. Den förste svensk att nå över 100 km/timmen. Han nådde 107,8 km/timmen med en Johnson 500 cc racer.

Det ökade givetvis intresset att komma till Mora som tävlande eller som åskådare.

Och plötsligt var Mora en stor utmanare till storstäderna att få arrangera stora tävlingarna. Europas Grand Prix på Saxviken är ett exempel.

Det var också landskamper mot Norge och Finland. Moras bana hade alltid varit intressant internationellt då den varit mätt efter amerikanska mätt och man kunnat jämföra tider och farter med vad som noterats i USA.

VANN INFÖR 40.000 ÅSKÅDARE

Mora var inte bara Vasaloppet på vintern utan också racerbåtporten på sommaren.

Och intresset blev större och större. En rad duktiga förare i Mora kom fram. Lill-Orsa Bohlin hade i klass C, Stock Hydro satt svenskt rekord med 98,4 km i timmen.

Sport i Dalarna har träffat en av dåtidens förare, Per "Palle" Ståbi i Orsa, 82 år ung.

Han har två speciella minnen från sin karriär.

»Det var när jag vann den stora tävlingen, Sveriges Grand Prix 1962 på Djurgårdsbrunnsviken. Det var 40.000 (!) åskådare och den sändes i teve.«

– Och när jag tävlade i Mora ett år och mellan försöken på förmiddagen och finalen på eftermiddagen gifte mig med min Greta i Mora kyrka.

Gifte ni er mellan två lopp? Det var en märklig uppladdning inför en final.

– Ja, skrattar "Palle". Vi ville göra det i största hemlighet, vi hade bara ett par bröllopsvitnen med oss. Men sedan gick ryktet och till finalen så var det stor uppståndelse kring oss. Och då gick det heller inte så bra i finalen.

Men han fick sin hustru i alla fall. Det var väl seger nog. När du vann på Djurgårdsbrunnsviken, var det stora prispengar?

– Nej, men jag fick en kamera. Den blev senare stulen när jag hade inbrott i bilen.

Hur var det med sponsorer?

– Vi hade gratis tändstift från Bosch...

HEMLIG TIDTAGNING
Det gällde att vara lite uppfinningsrik med sin båt, Palle tävlade i klassen CS, standardklassen.

Palle hade ett tidtagarur gömt i en sönderskuren tennisboll, gömt för att inte konkurrenterna skulle se hur

Gunnar Faleij.

Per Palle Ståbi Orsa. Foto från intervjun med Palle. Var aktiv samtida med Gunnar Faleij.

Berit Berglund – en riktig handbollsstjärna

BORLÄNGE Berit Berglund var under en följd av år Borlänge HK:s frontspelare, skyttedrottning och målspruta. Med spelsinne, snabbhet och styrka som få. Med väriliktade och blöddigt målrika skott var hon planens verkliga dominant och svårstoppad måltjuv. Hon cirkulerade över planen – elegant mittnä – och var den självklara spelfördelaren med kluriga och bejublade kombinationer.

Hon trollband hemmapubliken. Och läktarna i Maserhallen – hemmaarenan – fylles ofta med upp till 1000 eldsjälur.

Berit var ofta brutalt ansatt av hårdhänta spelare i motståndarlag. Det hand-

lade många gånger om tuffa och närmast regelvidriga närmkamper med krokade armar runt halsen. Hon berikades för säkerhets skull ofta med "ryggsäck" under matcherna.

»Men jag tyckte alltid att det var minst lika roligt att spela fram mina lagkamrater som att göra mål själv, säger Berit. Vi var ju ett team.«

FAMILJEN HANDBOLL

Familjen Carlsson med barnen Eva-Britt, Berit och Carina flyttade 1964 upp till Borlänge från Linköping. Pappan hade anställts som fritidschef i Borlänge kom-

Berit Berglund med nyfödde sonen Johan i famnen anno 1977 – och idag.

mun men fritidsdöme samtidigt handboll på elitnivå. Och mamma hade spelat handboll i hemmaklubben. Så färdriktningen var given: spel för samtliga döttrar i Borlänge HK.

– På den tiden fanns inga flicklag utan vi kvalade direkt in i seniorlaget som junior, minns Berit. I den miljön blev vi väl omhändertagna och "skolades" in i spelet av de äldre. Vi hade en härlig mix i laget och det förde oss till stora framgångar.

Berit Berglund fanns med

när klubben skördade guld i junior-SM, samt i senior-SM 1970, 1973 och 1978. Hon spelade dessutom även 48 landskamper i det blågula laget.

Berit fortsätter: »Med tanke på att vi enbart spelade fyra till sex matcher om året måste nog min aktiva period i landslaget anses som väldigt lång.«

GULDUR

För sina bedrifter på planen erhöll hon även Lidmanspressens guldur 1974 i stark konkurrens med flera namnkända idrottsutövare i länet. – Den utmärkelser är jag jättestolt över, betonar Berit. Berit Berglunds karriär varade åren 1964–1983. Hon gjorde spelupphåll för studier i Örebro och mammaledighet när barnen Johan (42 år) och Anna (39 år) föddes.

Idag är Berit 68 år och glad pensionär. Bor sedan

många år i Byn Berg utanför Borlänge tillsammans med maken Olle.

– Odlandet av ekologiska grönsaker och potatis i en andelsodling med 17 deltagare är numera min hobby och stora intresse, säger Berit. Förutom favoriterna broccoli och tomater står potatissorterna Asterix, King Edward och Connect högt i kurs. Förra året skördade vi 3 ton potatis!

Text och foto: STAFFAN BJÖRKLUND

KOLLA IN VÅR NYA WEBB!
ERBJUDANDEN, STANDARDSORTIMENT,
INFORMATION OCH KONTAKTUPPGIFTER

SILJANSNÄS
Cykelladan & Granberget
Öppettider: Se hemsidan eller ring
Erik 070-690 85 13
Fredrik 070-690 85 15
Granberget 0247-228 40

RÄTTVIK
Hsb-gatan 3a
Öppettider: Tis-fre 10-18
Lördag 10-14
Tommy 070-379 88 80

www.utesport.nu

**SAKNAR DU TÄNDER
ELLER HAR HELPROTES?**

– Då kan vi erbjuda dig tänder som sitter fast genom implantatbehandling.

**En tand från 18.000 kr
Hel käke från 35.000 kr**

Ingen remiss krävs, ansluten till försäkringskassan

Tandläkare Pär-Olov Östman, Phd, DDS, Professor
Holmgatans Tandläkarmottagning • Holmgatan 30, Falun • 023-13300
www.teamholmgatan.se

**DÄCK
PARTNER**

**Dala Gummi Service
Mora AB**

Domarprojekt för bättre arbetsmiljö

Att vara domare skall vara roligt och framförallt en viktig uppgift. Så är det inte alltid. Man blir ifrågasatt och kan till och med bli hotad.

Detta var något som Dalarnas Idrottsförbund ville lyfta upp till ytan. Man sökte pengar från Arvsfonden och under 2016 startades ett specifikt domarprojekt som döpdes till Puck och boll – Domaren spelar roll för att skapa bättre arbetsmiljö för domare mellan 15–25 år.

Hur ha det då gått? Sport i Dalarna ställde frågan till projektledaren Olivia Justin på Dalarnas Idrottsförbund.

– Det har hänt en hel del. Idag har flera föreningar tagit del av vårt utbildningsmaterial.

Det har tillsatts matchvärdar och vi är ute och för en dialog med föreningar och lag. Vi har haft diverse föreläsningar där duktiga domare gett tips och råd till de yngre.

Under hösten 2018 genomfördes en enkätundersökning bland domare i olika idrotter.

– Vi fick in närmare 150 svar och hela 35 % av dessa hade någon gång under säsongen känt sig utsatta för våld eller hot från ledare, spelare eller publik, säger Olivia. Vad får de höra?

– Att de är värdelösa, domarjavel med mera. Den unga domaren känner stor olust.

En siffra som gjorde att man anlitade elitdomaren Glen Nyberg och Madicken

Wikström för att åka runt till lag och föreningar och tala om attityder och jargonger.

– Det har varit jättepopulärt. Vi har även anlitat Patrik Sjöberg, som dömt SHL i närmare 20 år, för att tala om konflikthantering med mera, säger Olivia.

– Något annat som hjälpt domarna mycket är matchvärdar.

– De har en viktig roll i föreningen. De hälsar välkomna, visar vad de skall byta om och stöttar. Detta jobb sköter föräldrar och då gärna två och två. Ledaren skall fokusera på sitt, säger Olivia.

Kan de även tillrättvisa föräldrar med flera som beter sig olämpligt?

– Absolut. Om en åskådare bara gnäller på domaren skall matchvärdaren påpeka att deras uttalanden inte hör hemma i vår förening. Vår förening står inte för detta beteende.

Finns det föreningar där det fungerar bra?

– Flera föreningar har anammat detta. Korsnäs IF och Håkan Wiklund är ett bra exempel. Vid varje match finns det matchvärdar, säger Olivia.

Text: PeO KARLSTRÖM

Friskvården – viktig satsning på Nomors personal

I början av september ifjol gav sig ett 30-tal personer, tekniker, ledning och övriga anställda på företaget Nomor, av från Trysil i Norge på mountainbike med kurs mot Mora.

Målet var att nå dit efter sammanlagt 20 mils cyklande, en färd mestadels i terrängen. Nomor är ett företag med ca 500 anställda, 200 i Norge och 300 i Sverige. Huvudkontoret ligger i Sollentuna och kundjäns-

ten i Falun. Nomor sysslar med skadedjursbekämpning och allt som rymms inom ramar för det, besiktningar av fastigheter, saneringar med mera. För att personalen ska trivas och också må bra satsar man stort på bland annat friskvård.

Två gånger om året har man någon aktivitet. Bland annat bestigit Kebnekaise, Galdhøpiggen i Norge, fiskat vid Lofoten, haft Skotersafari med mera.

Senaste aktiviteten med

mountainbike gick i härligt höstväder med ett 30-tal startande. Första delen från Trysil i svårtrampad terräng innan övernattningen på Gammalgården i Sälen. Andra delen mot Mora i känd vasaloppsterräng.

20 av de som startade kom till målet och nu väntar personal med spänning på 2019 års andra aktivitet som blir fyra dagar med hårdträning på Kanarieöarna i september.

Text: ERIC "JOKKE" LUNDIN

Domare har en utsatt roll.

Bli först med nya T-Cross.

I vår kommer T-Cross. En helt ny SUV med de senaste säkerhetssystemen, lite mindre yttermått och ett stort och flexibelt inre. Perfekt för dig med skiftande behov och som vet att livet har fler sidor än en. Välkommen in så berättar vi mer.

Pris från 199 900 kr

Bränsleförbruk. blandad körning 4,9-5,9 l/100 km, CO2-utsläpp 131-133 g/km. Skattegrundande CO2-utsläpp från 112-115 g/km. EU6. Bilen på bilden är extrautrustad.

Bilmetro

Avesta • Borlänge • Falun • Ludvika • Mora • Bilmetro.se

Volkswagen

Bakom varje blandare finns en Monika.

Bakom våra blandare finns Monika som bakar våra sandkärnor av fin sand från Vättern. Sanden värms upp till 235 grader och formas till olika typer av kärnor som våra blandare sedan gjuts runt. Monika putsar noga varje kärna för hand efter bakningen, och hinner med att tillverka cirka 500 stycken på en dag.

FM Mattsson

VANSBROSIMNINGEN

29 juni - 7 juli 2019

#vansbrosimningen
vansbrosimningen.se

IDROTTENS DAG

Prova massor av roliga aktiviteter för hela familjen:

- Uppvisningar
- Tävlingar
- Spännande möten
- Mat och fika mm

Välkommen till Prästhalmens IP
lördag 14 september kl 10-14

DALARNAS IDROTTSFÖRBUND MORA

Hockeyskolan 2019

Omkring 800 elever deltog i Leksands Hockeyskola 2018, och hade enligt många den "bästa veckan någonsin." Nu blickar vi framåt mot sommarens upplaga, dit anmäl - ningarna har strömmat in sedan länge.

Säkra din plats på hockeyskolan 2019

Redan idag!

Läs mer och anmäl dig på hockeyskolan.se
Välkommen!

LEKSANDS HOCKEYSKOLA
WWW.HOCKEYSKOLAN.SE

hockeyskolan.se

ICA Supermarket

Idre Bua

Tel. 0253-200 03 www.ica.se/idrebua
Öppet varje dag till 20

ICA 100 år och framåt!

Sara Storerkers och Linnea Nygård är lagkaptener.

Carin Skarner tillsammans med Tilly Lundell och Ida Finn Olsson.

Ett lyckat samarbete - när Leksand och Insjön blev ett

LEKSAND/INSJÖN
Både Leksand och Insjön har haft svårt att fylla sina damlag med spelare. Nu testas de båda innebandyrivalerna ett samarbete över klubbgränserna.
- Det har gått över förväntan. Jag känner en oerhörd glädje och stolthet över vad vi åstadkommit, säger lagledaren Carin Skarner.

Samarbetslag. Ett spännande grepp inom lagidrotten. Leksand och Insjön, två heta konkurrenter inom innebandyn, testar för fullt sedan ett par säsonger.
- Det var nödvändigt. Vi har ett juniorlag och ett lag i division 2. Vi hade fullt sjå att få ihop fullt lag med avbytare till alla matcher, säger Carin Skarner.
Sport i Dalarna är på besök i Leksandshallen. Det är fullt när tränaren Stefan

Axelsson eldar på tjejerna i en passningsövning: Snabbare förflyttningar! Prata med varandra! Krossboll! Spelarna fläsar högt och svetten blänker i hårfästena på de flesta.

- Vi har hållit på sedan augusti. Det är fantastiskt att se hur alla ställer upp och kämpar på träningen trots att det är slutet på säsongen, säger Carin.

Det finns 28 spelare sammanlagt i de båda lagen. Många pluggar, andra har barn och en del jobbar skift. Flera spelare pendlar in från både Rättvik, Djurås och Mockfjärd. Det är mycket som drar åt olika håll när tjejerna ska prioritera innebandyn.
- Så är det. Att samarbeta över klubbgränserna var nödvändigt för oss för att skapa slagkraftiga lag med avbytare, säger Carin Skarner.

- Att skapa samarbetslag är en process, menar Carin.

- Det kan gå trögt i början men det är viktigt att allt får ta sin tid. Förändringar innebär alltid en viss oro. Men sånt försvinner i takt med att spelarna lär känna varandra. Jag är så glad att allt gått över förväntan, säger Carin.

Matcher på helgen och träning i veckan. Så ser en normalsäsong ut för tjejerna. Lägg till det jobb, skola och familj så förstår alla att sporten tar plats i livspusslet.

Sport i Dalarna frågar spelarna om hur tiden räcker till:

- Det är omöjligt att vara med på varena match och varena träning, blir svaret från flera.

- Grejen är att vi har så himla kul. Inte bara på planen. Vi trivs ihop och träffas även på fritiden. Det är därför vi håller på.

Text och foto: MATS RÖNNBLAD

Hockey i stället för krig - En unik historia av Lars Ingels

LEKSAND
Mitt under andra världskriget nödländade ett 10-tal bombflygare från Kanada i neutrala Sverige. De placerades i Falun och satte ordentlig fart på hockeyn i Dalarna. Lars Ingels har dokumenterat den unika historien i sin senaste bok.

Lars Ingels skriver böcker om sport på löpande band. Det kompletta uppslagsverket om Leksands IF är en. Tröjorna i taken är en annan. Dessutom har han producerat tre böcker om vinter-OS. Lars har en förmåga att grotta ner sig och komma

Lars Ingels böcker:

- Boken om Vinterspelen, del 1 och del 2
- Leksands stora grabbar
- Tröjorna i taken
- Svenska guld i Vinter-OS
- På snö och is
- Guldboken
- Leksand så klart
- Leksandshistorier 1 och 2
- De kanadensiska bombflygarna och Leksands IF

Lars Ingels senaste bok har redan uppmärksammats i Kanada.

Lars Ingels har gett ut ett 10-tal faktaböcker om idrott.

ut med böcker som skapar intresse över hela landet. Hans senaste bok tar ytterligare ett kliv.

Nu väntar inte bara den svenska marknaden. Hockeynördar i Kanada kommer att gilla Lars Ingels senaste alster. Nu går Ingels på export.

- Sakta i backarna. Men det finns i alla fall ett visst intresse på andra sidan Atlanten, säger Lars och skrattar.

- Visst. De kanadensiska bombflygarna, som också var duktiga hockeyspelare, är nära nog en osannolik historia.

HAMNADE I FALUN

Det var mellan augusti 1943 och januari 1944 som tyskt luftvärn tvingade fem brittiska bombflygplan med kanadensisk besättning att nödlända i Sverige. De hamnade i Falun och fick chansen att ägna sig åt sin favoritsport ishockey.

- Det passade perfekt. Ishockeyn i Dalarna hade precis börjat ta sina första skridskoskar och plötsligt damp äkta kanadensiska hockeyspelare ner från himlen. Bokstavligt talat, berättar Lars Ingels.

- Kanadensarna deltog i

den allra första Dalaserien med Mora IK och Leksands IF. Laget drog stor publik överallt. Framför allt för lekningarna blev det viktiga matcher. De mötte kanadensarna hela åtta gånger.

I boken berättas både om bombflygarnas hemiska upplevelser på krigsskådeplatserna och om äventyren på Dalarnas hockeyrinkar.

- Det var ett bra sätt att utkämpa ett krig, beskrev den kanadensiske sergenten Jim Flick i Royal Canadian Air Force vintern 1944 i Dalarna.

Text och foto: MATS RÖNNBLAD

HANS ERIKS
SCHAKT & GRÄV AB
www.heschakt.se

Certifierad avloppsanläggare | samarbete med Ab/IFO vattenrening

Vi utför:

- Alla typer av grävarbeten och transporter
- Husdränering och markplanering
- Egen matjordstillverkning

Vi skräddarsyr en avloppslösning för ett eller flera hushåll, samfälligheter, fritidshus och byföreningar m.m.
Ring för kostnadsfri offert!
Utnyttja rotavdrag på arbetskostnaden!

Avloppsproblem?
Att investera i BLOKUBEs avloppslösning är en Hållbar och Säker miljölösning för Er fastighet.
Prisexempel: Hushåll/5 pers: 70 000 kr

Minireningsverk med slamavskiljare. Reningsverken är CE-märkta & typgodkända. Godkända provresultat enligt gällande EU-standard för minireningsverk i Sverige. Vi lämnar 2 års garanti och 20 års driftgaranti på Biokubs anläggning.

Biokube
Bästa testvärde i Sverige av minireningsverk

Biokube bäst i test!
Hans-Erik tel. 070-579 08 08
För mer info: www.heschakt.se

Berg & Brykt Mora
0250-178 15 bergobrykt.se

BERG & BRYKT UTFÖR ALLT INOM MURNING, PUTSNING OCH FASADRENOVERING

TAKAB
www.takab.nu
Tel: 023-161 63

FALU PLÅTSLAGERI AB
Tel. 023-161 63 • www.faluplat.se

www.dackteam.se

KÖP DÄCK & FÄLGAR FRÅN VÄLKÄNDA VARUMÄRKEN HOS OSS!

Gislaved point S
Continental OCL BRORSSONS FÄLGSPECIALISTEN

Vi erbjuder förvaring i vårt däckhotell, inkl. skifte och tvätt!
Endast 499 kr /säsong
Boka tid redan idag!

Däck Team
Surbrunnsvägen 14, tel. 023-6614500
info@dackvagnen.se
vet vilka däck du behöver

ETT ÄVENTYR VÄNTAR PÅ DIG.

Vandra, paddla, klättra i berg eller tälta i skogen. Mängder av platser väntar på att bli upptäckta, hos oss hittar du allt du behöver för din naturupplevelse. Starta ditt äventyr hos oss!

349:-

McKINLEY
SPANTIC
CT 30

899:-

HAGLÖFS
SHOSHO M

1199:-

ORD. PRIS 1599:-

McKINLEY FAMILY 10.4
Rymligt tält för hela
familjen med en sovhytt
och en stor absid.

599:-

ORD. PRIS 899:-

REEBOK SKYE PEAK GTX 5.0
Vattentät promenadsko i GORE-TEX®,
slitstark yttersula och bra dämpning.
Dam- och herrstorlekar.

299:-

ORD. PRIS 499:-

McKINLEY IVY/FIELD W 3/4
Snabbtorkande capribyxa i 100% nylon. Finns i fler
färger. Dam- och herrstorlekar.

299:-

ETIREL ELLA W
Shorts i klassisk chinosmodell för såväl vardag
som festligare tillfällen. Damstorlekar.

249:-

ETIREL BILL M
Shorts i klassisk femfickmodell. Finns i fler färger.
Herrstorlekar.

699:-

ORD. PRIS 1399:-

HAGLÖFS MID TREK
Slitstarka byxor i stretchmaterial med förböjda knän.
Dam- och herrstorlekar.

TAG 2 T-SHIRTS FÖR

299:-

Gäller adidas, Puma & 8848. Herrstorlekar.

FRÅN
99:-

ETIREL JENINA STRIPE W/FANNY W TEE
Mjukt linne/t-shirt i ekologiskt material. Finns i fler färger.
Damstorlekar.

399:-

ORD. PRIS 499-549:-

ADIDAS VS PACE/ADVANTAGE CLEAN QT
Sneakers med låg skärning och slitstark gummyttersula.
Dam- och herrstorlekar.

199:-

ORD. PRIS 299:-/ST

PUMA ESS POLO
Pikétröja med PUMAttryck på ena
brösten. Herrstorlekar.

Se hela
sortimentet på
intersport.se

Boka & hämta

365 dagar
öppet köp

Köp nu,
betala senare -
i butik och online.
Klarna.

INTERSPORT®